Region Östergötland

Peder Björn

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2023-11-22 §§ 168-224

Sammanträdesplats och tid Linnés aula, Kunskapsgallerian i Linköping 09:00—17.10

Närvarande

Ledamöter

Elvira Wibeck (KD)
Trine Platou (C)
Maj-Viol Axelius-Thostrup (V)
Maria Almesåker (M)
Oscar Strömblad (M)
Annsofi Ramevik (S)
Alexander Höglund (L)
Martin Zetterlund (KD)
Ralf Holmér (M)
Annette Ohlsson (M)
Ibtisam Yusuf (V)
Eva Vikmång (S)
Lena Käcker-Johansson (KD)
Jörgen Oskarsson (S)
Anwar Samuelsson (M)
Annicki Oscarsson (KD)
Gun Inger Andersson (L)
Nathalie Pettersson (SD)
Viola Ingvarsson (M)
Peter Hermansson (S)
Christina Hasselrot (S)
Alma Basic (S)
Camilla Egberth (S)
David Ergül (S)
Jessica Eek (V)
Martin Tollén (S)
Jan Owe-Larsson (M)
Linda Sundregård (MP)
Suada Tolic (M)
Eva Hermansson (M)
Irina Sedova (SD)
Per Larsson (KD)
Lena Micko (S)
Linus Emmoth (S)
Tobias Eriksson (M)
Helen Albrektsson (M)
Eva Andersson (S)

Lars Ahlm (M)
Erik Johansson (SD)
Anna Nilsson (M)
Tom Pettersson (SD)
Benny Sellborn (SD)
Anna Johansson (S)
Julie Tran (C)
Jacob Cernvall (M)
Matilda Ekeblad (M)
Emil Steen (M)
Jenny Elander Ek (C)
Susanna Lindvall (SD)
Malin Östh (V)
Maria Persdotter (C)
Charlotte Wessman (SD)
Ellen Aguirre (S)
Tobias Holmberg (V)
Ulrika Jeansson (S)
Monika Broman (L) §§ 191-224
Mia Landell (M)
Margareta Fransson (MP)
Kaisa Karro (S)
Fia Storkull (S) §§ 168-190
Marie Morell (M)
Patrik Westlund (SD)
Richard Svensson (SD)
Alexander Fröderberg (S)
Fredrik Sjöstrand (M)
Ann-Charlotte Wiberg (S)
Joakim Gustavsson (SD)
Göran Fältgren (S)
Thomas Svensson (SD)
Tommy Ählström (M)
Kerstin Sjöberg (C)
Gunilla Hellberg (SD)
Elin Andersson (V) §§168-184
Hans Elf (S)
Torbjörn Holmqvist (S)
Renée Georgio (S)
Catarina Engström (MP)
Elisabet Edlund (S)
Nicklas Andersson (S)

Region Östergötland

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

Peder Björn

2023-11-22 §§ 168-224

Bert Egnell (M)
Maja Engström (V)
Emil Broberg (V)
Göran Hargestam (SD)
Nils Babtist (L)

Tjänstgörande ersättare

Birgitta Wessman-Thyrsson (S) ers: Mattias Ottosson (S)
Anna Drake af Hagelsrum (L) ers: Margareta Fallsvik (L)
Camilla Jonsson (S) ers: Michael Enkurs (S)
Torbjörn Mellgren (S) ers: Britt Olauson (S)
Gunnar Franzén (SD) ers: Johan Tegnert ()
Torbjörn Nibelius (KD) ers: Kristin Andersson (KD)
Colin Larsson Rot (S) ers: Rebecca Hägg (S)
Helena Dössing (SD) ers: Daniel Ringqvist (SD)
Ghassan Al-Janabi (S) ers: Niklas Nåbo (S)
Máire Skogstjärna (KD) ers: Birre Waern (KD)
Jonas Söderlund (V) ers: Lilibet Gustafsson (V)
Patrick Lindahl (S) ers: Klas Corbelius (S)
Carola Andersson (C) ers: Birgitta Gunnarsson (C)
Björn Sandberg (SD) ers: Mikael Eriksson (SD)
Håkan Dahlgren (S) ers: Jessica Lindström (S)
Magnus Sjöberg (KD) ers: Anders Eksmo (KD)
Johan Rutfors (M) ers: Jörgen Rundgren (M)
Eva-Britt Sjöberg (KD) ersätter Kristin Andersson KD §§ 168-190
Torbjörn Nibelis KD ersätter Kristin Andersson (KD) §§ 190-224
Anna Drake (L) ersätter Margareta Fallsvik §§ 168-190
Anders Selbing (L) ersätter Margareta Fallsvik §§ 191-224
Anders Selbing (L) ersätter Monika Mroman §§ 168-190
Rolf Hansson (V) ersätter Elin Andersson (V) §§ 185-224
Jennifer Ziljat (S) ersätter Fia Storkull (S) §§ 191-224

Region Östergötland

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

Peder Björn

2023-11-22 §§ 168-224

Justering

Vid protokollet	Peder Björn		
Justeras av	Nils Babtist (L)	Elvira Wibeck (KD)	Kaisa Karro (S)

Protokollet justeras med elektronisk signering. Justeringen tillkännages genom anslag på Region Östergötlands anslagstavla på webbplatsen regionostergotland.se.

Region Östergötland

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

Peder Björn

2023-11-22 §§ 168-224

Föredragningslista

§	Rubrik	Ärende	Sida
§ 168	Upprop		8
§ 169	Val av justerare tillika rösträknare		9
§ 170	Föredragningslistan		10
§ 171	Granskning av god ekonomisk hushållning	2023/12733	11
§ 172	Granskning av systematiskt patientsäkerhetsarbete	2023/12716	12
§ 173	Granskning av palliativ vård	2023/12718	13
§ 174	Granskning av it-styrning	2023/12717	14
§ 175	Delårsrapport 08 2023 Region Östergötland med helårsbedömning	2023/7299	15 - 21
§ 176	Delårsrapport 08 2023 Samverkansnämnden för Sydöstra sjukvårdsregionen	2023/7119	22
§ 177	Revisorernas utlåtande över delårsrapport 2023	2023/12720	23
§ 178	Finanspolicy, placeringsriktlinje och finansiell placeringsstrategi	2023/12059	24 - 28
§ 179	Riktlinje och mål för god ekonomisk hushållning	2023/12060	29 - 30
§ 180	Partistöd Region Östergötland 2024	2023/11894	31 - 32
§ 181	Gruppresurser till partier i regionfullmäktige 2024	2023/11900	33 - 34
§ 182	Bidrag till politiska ungdomsförbund för verksamhetsåret 2024	2023/11895	35 - 36
§ 183	Avgiftsbestämmelser för år 2024	2023/10766	37 - 45
§ 184	Höjd egenavgift för sjukresor	2023/11703	46
§ 185	Folktandvårdens behandlingstaxor gällande från 2024-01-15	2023/11479	47 - 49
§ 186	Förlängd avgiftsfrihet för vaccinering mot covid-19	2023/12080	50
§ 187	Reglemente för revisionen i Region Östergötland	2023/10901	51
§ 188	Revidering av reglemente för Samverksnämnden för Sydöstra sjukvårdsregionen	2023/9764	52 - 53
§ 189	Arbetsmiljöpolicy för Region Östergötland	2023/11781	54
§ 190	Reviderad förbundsordning för Kommunalförbundet Skandionkliniken	2023/10643	55 - 56
§ 191	Kulturplan Östergötland 2024–2027	2022/13595	57 - 59
§ 192	Regional biblioteksplan 2024-2027	2023/1784	60 - 61
§ 193	Regional energi- och klimatstrategi	2023/5425	62 - 65
§ 194	Svar på revisionsrapport: Granskning av ekonomistyrning	2022/14552	66 - 68
§ 195	Svar på revisionsrapport: Granskning av digitalisering	2022/13424	69 - 71

§ 196	Svar på revisionsrapport: Kulturverksamhet 2022	2022/13429	72 - 73
§ 197	Svar på revisionsrapport: Granskning av följsamhet till patientlagstiftning	2023/4137	74 - 76
§ 198	Svar på revisionsrapport: Granskning av samverkan kring utskrivningsklara patienter från slutenvården - samverkansgranskning	2023/2521	77 - 79
§ 199	Svar på motion: Angiveri (S), (C), (MP), (V)	2023/10255	80 - 85
§ 200	Ny motion: Möjliggör klinisk tjänstgöring för fler (V)	2023/12014	86
§ 201	Ny motion: Inrätta en funktion mot väldfärdsbrott (S)	2023/12002	87
§ 202	Ny motion: Ta till vara sjuksköterskan kompetens - stärk omvårdnadsarbetet (MP)	2023/12608	88
§ 203	Ny motion: Säkra kompetensförsörjning genom ökad grundbemanning och ökad arbetstid (S)	2023/12687	89
§ 204	Ny motion: Kompetensförsörjning (C)	2023/12957	90
§ 205	Svar på medborgarförslag: Ändra beslutet om olika OB-ersättning för yrkesgrupper inom hälso- och sjukvården	2023/1528	91 - 92
§ 206	Svar på medborgarförslag: Avseende OB ersättning kopplat till undersköterskor	2023/1867	93 - 94
§ 207	Svar på medborgarförslag: Höjd OB -ersättning för alla 24/7 verksamheter	2023/2491	95 - 97
§ 208	Svar på medborgarförslag: Höjd OB -ersättning för undersköterskor	2023/2567	98 - 99
§ 209	Svar på medborgarförslag: Höj OB-ersättningen även för undersköterskor	2023/2592	100 - 101
§ 210	Svar på medborgarförslag: Höjd OB -ersättning för undersköterskor	2023/2443	102 - 103
§ 211	Interpellation: Hur arbetar Region Östergötland för att förhindra brott inom välfärden? (C)	2023/10994	104 - 107
§ 212	Interpellation: Hur säkerställer Region Östergötland att vi inte tecknar avtal med kriminella (S)	2023/12000	108 - 111
§ 213	Interpellation: Läget på vårdcentralen i Borensberg (C)	2023/12247	112 - 113
§ 214	Interpellation: Lever regionen upp till det funktionshinderpolitiska målet (V)	2023/12270	114 - 116
§ 215	Interpellation: Brister i läkarutbildningen i Östeuropa (S)	2023/12275	117 - 119
§ 216	Interpellation: Hur har införandet av 1177 direkt påverkat tillgängligheten? (C)	2023/12303	120 - 122
§ 217	Interpellation: Konsekvenser av höjt försörjningskrav (C)	2023/12304	123 - 124

§ 218	Interpellation: Hur arbetar Region Östergötland förebyggande mot Afrikans svinpest? (C)	2023/12331	125 - 126
§ 219	Interpellation: Har beroendet av bemanningsföretag i Region Östergötland minskat? (C)	2023/12332	127 - 129
§ 220	Interpellation: Är det rimligt att införa anställningsstopp, sparkrav, personalminskningar och hyrstopp samtidigt? (V)	2023/12363	130 - 131
§ 221	Interpellation: Möjlighet för personal att delta i humanitära insatser (V)	2023/12364	132 - 133
§ 222	Interpellation: Barn som anhöriga - vilka åtgärder har vidtagits? (MP)	2023/12365	134 - 137
§ 223	Avsägelser	2023/236	138
§ 224	Fyllnadsval		139 - 140

§ 168

Upprop

Uppropet fastställs.

	§ 169
Val av justeringsperson Och rösträknare	Elvira Wibeck och Kaisa Karro utses att förutom ordföranden justera dagens protokoll. De utses också till rösträknare.

§ 170

Sammanträdets föredragningslista

Ordföranden presenterar föredragningslistan som fastställs.

§ 171

Anmälan av revisionsrapport

Revisionens ordförande Per Petersén (S) informerar om revisionsrapport Granskning av god ekonomisk hushållning.

Granskning av god ekonomisk hushållning

På ordförandens förslag BESLUTAR regionfullmäktige

att överlämna revisionsrapporten till regionstyrelsen för beredande av svar.

Välj ett objekt.

§ 172
Välj ett objekt.

Anmälan av revisionsrapport

Revisor Lars-Olof Johansson (C) informerar om revisionsrapport Granskning av systematiskt patientsäkerhetsarbete.

.

Granskning av systematiskt patientsäkerhetsarbete
RÖ 2023-12716

På ordförandens förslag BESLUTAR regionfullmäktige

att överlämna revisionsrapporten till regionstyrelsen för beredande av svar.

Välj ett objekt.

§ 173
Välj ett objekt.

Anmälan av revisionsrapport

Revisor Gunnar Asserhed (L) informerar om revisionsrapport Granskning av palliativ vård

.

Granskning av palliativ vård

På ordförandens förslag BESLUTAR regionfullmäktige

att överlämna revisionsrapporten till regionstyrelsen för beredande av svar.

RÖ 2023-12718

Välj ett objekt.

§ 174
Välj ett objekt.

Anmälan av revisionsrapport

Revisionens vice ordförande Per Jameson (M) informerar om revisionsrapport Granskning av it-styrning

Granskning av it-styrning
RÖ 2023-12717

På ordförandens förslag BESLUTAR regionfullmäktige

att överlämna revisionsrapporten till regionstyrelsen för beredande av svar.

§ 175

Delårsrapport 08 2023 Region Östergötland med helårsbedömning

RÖ 2023/7299

Delårsrapport är det sammanfattande namnet på verksamhetsuppföljning, delårsbokslut och helårsbedömning. Delårsrapport 08 inklusive helårsbedömning 2023 innehåller uppföljning av Region Östergötlands Treårsbudget med fokusområden, samt delårsbokslut med resultat till och med augusti, inkluderande en ekonomisk helårsbedömning. I rapporten redogörs för fokusområden, uppdrag, styrtal, sammanfattning av arbetet inom nämnder och styrelsens grunduppdrag samt förvaltningsberättelse till och med augusti.

Yrkanden

Marie Morell (M). **Margareta Fransson** (MP) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag

Inlägg

Emil Broberg (V). **Kaisa Karro** (S) och **Kerstin Sjöberg** (C) gör inlägg.

Propositionsordning

Ordförande föreslår följande propositionsordning:

Regionstyrelsens förslag prövas

Propositionsordningen godkänns.

Prövning

Ordföranden ställer regionstyrelsens förslag och finner att förslaget vinner bifall.

Regionfullmäktige BESLUTAR

a t t godkänna redovisad delårsrapport inklusive ekonomisk helårsbedömning för Region Östergötland.

Protokollsanteckningar

Närvarande ledamöter och tjänstgörande ersättare för Socialdemokraterna lämnar följande protokollsanteckning:

” I juni 2023 presenterade vi Socialdemokrater ett förslag till budget för 2024-2026 med fokusområden för 2024, samt ett strategidokument. Dessa vann inte en majoritet av rösterna i regionfullmäktige och dagens delårsrapport för årets första åtta månader bygger följaktligen på förslag från M, KD, L med stöd av SD.

Vi vill beskriva några områden i delårsrapporten som vi ser som särskilt bekymmersamma. Först och främst det ekonomiska läget som vi finner särdeles oroande. Om det moderatledda styret inte lyckas bryta den nedåtgående spiralen i ekonomin så kommer konsekvenserna att bli mycket allvarliga. Underskottet för Region Östergötland förväntas landa på hisnade 1,6 miljarder när året är slut.

I ett så allvarsamt ekonomiskt läge är det extra viktigt att regionen inte drar på sig onödiga kostnader och vi ser därför med stor oro på att det moderatledda styret fortsätter ta initiativ till, och planera för, ytterligare privatiseringar av den offentligt drivna hälso- och sjukvården via vårdval. Detta trots att vi ser att det är kostnadsdrivande och att det inte ökar tillgängligheten i vården. Samtidigt som köerna blir längre så dräneras även den regiondrivna sjukvården på resurser. Det står klart och tydligt i delårsrapporten till HSN att vårdvalen står för en ansenlig del av regionens snabbt ökande kostnader.

Styrets vilja att införa privata alternativ via vårdval uppfattar vi som ideologiskt drivet snarare än något som leder till en bättre vård eller är ekonomiskt rationellt. Vi ser en risk för att hälso- och sjukvården i regionen som följd av dessa förändringar kommer att drivas från att vara som idag, behovsstyrd, till att bli mer efterfrågestyrd. I ett läge där patienterna/medborgarna ska avgöra vilken vård man vill ha och behöver så kommer alltid de svagaste och mest utsatta människorna att få stå tillbaka. Det är en utveckling som betyder en mer ojämlik vård. Vi socialdemokrater kommer fortsätta kämpa för en sammanhållen och robust sjukvård i regional regi där våra gemensamma skattemedel gör bäst nytta för östgötarna där privata alternativ kan vara ett komplement och inte ett självändamål.

Vi ser vidare att kostnaderna för hyrpersonal är fortsatt allt för höga och att styrets försök att minska dessa gett skrala resultat. Vi vill därför återigen betona vikten av att krafttag tas för att drastiskt minska beroendet av bemanningsföretag i vården, vi föreslog tidigare under hösten ett införande av hyrstopp som avslogs av majoriteten.

Precis som att det är viktigt att inte regionen drar på sig nya kostnader är det också viktigt att få ut så mycket som möjligt av de medel som står till buds. Vi Socialdemokrater finner det därför som oacceptabelt att regionen under augusti månad endast lyckades klara av att få 1,2 miljoner utav de tio möjliga miljonerna från den så kallade kömiljarden. Samtidigt ser vi att vårdplatserna i regionen minskar.

Det är sammanfattningsvis av yttersta vikt att styret i Region Östergötland får kontroll på ekonomin, minskar beroendet av bemanningsföretag och prioriterar pengar till den bästa vården och servicen för regionens invånare istället för kostnadsdrivande vårdvalsexperiment."

Närvarande ledamöter och tjänstgörande ersättare för Socialdemokraterna lämnar följande protokollsanteckning:

I juni 2023 föreslog vi Socialdemokrater ett förslag till budget för 2024-2026 med fokusområden för 2024, samt ett strategidokument. Socialdemokraternas budgetförslag samt Strategiprogram 2022-2026 vann inte en majoritet av rösterna i regionfullmäktige. Dagens delårsrapport för årets första åtta månader bygger på förslag från M, KD, L med stöd av SD.

Delårsrapporten är en uppföljning som beskriver utvecklingen för de verksamheter som finns under hälso- och sjukvårdsnämndens område.

Vi vill därför beskriva några områden i rapporten som vi ser som särskilt bekymmersamma. Den ekonomiska situationen är i särställning. Om det moderatledda styret inte lyckas bryta den nedåtgående spiralen så kommer konsekvenserna att bli svåra att överskåda. Det förväntade underskottet för hela Region Östergötland förväntas landa på hisnande 1,6 miljarder när året är slut. Hittills har kostnaderna ökat i snabb takt, samtidigt som vi får allt mindre hälso- och sjukvård för pengarna.

Ett exempel är att vi under augusti månad endast lyckades klara av att få 1,2 miljoner utav de tio möjliga miljonerna från den så kallade kömiljarden. Utav 72 möjliga prestationer så har hittills under året 13 uppnåtts helt eller delvis. Vi ligger sämst till i riket när vi jämförs med landets övriga regioner. Det är klart att det är en oroande trend där vi direkt kan se kopplingen till mindre hälso- och sjukvård för en snabbt ökande kostnad.

Vi ser fortfarande med oro på att det moderatledda styret fortsätter ta initiativ till, och planera för, ytterligare privatiseringar av den offentligt drivna hälso-

och sjukvården via vårdval. Detta trots att vi ser konkret att det är kostnadsdrivande och att det inte ökar tillgängligheten. Samtidigt som köerna blir längre så dräneras även den regiondrivna sjukvården på resurser. Det står mycket klart och tydligt i delårsrapport08 att vårdvalen står för de snabbt ökande kostnaderna tillsammans med kostnaderna för särläkemedel som förskrivs utomläns och cancerläkemedel. Kostnaderna ökar även snabbt inom specialistsjukvården.

Att införa privata alternativ via vårdval är inget annat än ett rent ideologiskt ställningstagande utifrån hur man vill att samhället ska vara. Vi socialdemokrater kommer fortsätta kämpa för en sammanhållen och robust sjukvård i regional regi där våra gemensamma skattemedel gör bäst nytta för östgötarna men där privata alternativ kan vara ett komplement.

Eftersom beslutet om privatisering av gynekologi genom vårdval utgår från dagens sammanträde behöver delårsrapporten justeras. Vi har heller inte sett den risk- och konsekvensanalys som nämns.

Digital utomlänsvård kostade östgötarna 43 miljoner 2022. Det finns inget som pekar på att kostnaderna för exempelvis digitala privata doktorer minskar. Region Östergötland ser en ökning jämfört med samma tid föregående år på 12 procent. Vi måste som region ta aktiv del i att påverka så att digitala privata doktorer inte kan dränera regionerna i Sverige på skattemedel.

Sammantaget så ser vi en risk för att hälso- och sjukvården går från att vara som idag, behovsstyrd, till att vara mer efterfrågestyrd. I ett läge där patienterna/medborgarna ska avgöra vilken vård man vill ha och behöver så kommer alltid de svagaste och mest utsatta människorna att få stå tillbaka. Det är en utveckling som betyder en mer ojämlik vård.

Närvarande ledamöter och tjänstgörande ersättare för Socialdemokraterna lämnar följande protokollsanteckning:

I juni 2023 föreslog vi Socialdemokrater ett förslag till budget för 2024-2026 med fokusområden för 2024, samt ett strategidokument. Socialdemokraternas budgetförslag samt Strategiprogram 2022-2026 vann inte en majoritet av rösterna i regionfullmäktige. Dagens delårsrapport för årets första åtta månader bygger på förslag från M, KD, L med stöd av SD.

Delårsrapporten är en uppföljning som beskriver utvecklingen för de verksamheter som finns under regionutvecklingsnämndens område.

Vi vill därför beskriva några områden i rapporten som vi ser som särskilt bekymmersamma. Att i svåra ekonomiska tider öda resurser och tid på områden där regionen inte vare sig äger frågan eller har en roll att spela är inte bra. Där ser vi exempel s som den idrottspolitiska planen och arbetet med att införa entreprenörskap som ett ämne i gymnasieskolan.

Vi vill också poängtera att det under fokusområde *Näringsliv och kompetensförsörjning som bidrar till regional utveckling* förekommer ett grönmarkerat uppdrag: **Verka för fler praoplatser/praktikplatser för unga inom bristyrken, i samverkan med det östgötska näringslivet**. Där markeras grönt trots att det seminarium som beskrivs i text inte har hållits.

Närvarande ledamöter och tjänstgörande ersättare för Centerpartiet lämnar följande protokollsanteckning:

” Från Centerpartiet ser vi med stor oro på de gigantiska underskotten och den uteblivna förbättringen av tillgängligheten till hälso-och sjukvården. Det historiskt stora beroendet av bemanningspersonal visar på uteblivna åtgärder för att behålla befintlig personal. Från Centerpartiet vill vi minska på hyrbemanningen eftersom det driver kostnader, utarmar verksamheten och ger en sämre kontinuitet. Vi förordar en förstärkt, reformerad Regiondriven kompetens- och bemanningspool. Centerpartiet har identifierat nio strategiskt viktiga åtgärder för stärkt kompetensförsörjning som ger ett bättre fungerande sjukvårdssystem i Östergötland, se nedan.

För att få hela sjukvårdssystemet att fungera bättre behöver också omställningen till Nära vård genomföras och primärvårdens andel av resurserna öka. Det är inte trovärdigt att som idag ligga kvar på samma 18 % av vårdbudgeten till primärvården som det varit i flera år, det ger inte förutsättningar och incitament för omställning. Det går också alldeles för långsamt med att nyttja den potential som egenmonitorering innebär både för ökad trygghet för patienten och ökad effektivisering av vårdverksamheten.

En annan strategiskt viktig del är att öppna närvårdsplatser över hela länet. Arbetet med att ta fram välfungerande ersättningsmodeller i samverkan med kommunerna brådskar. Vi kan konstatera att styrande M, KD, L med stöd av SD hittills inte har hittat fungerande åtgärder för en ekonomi i balans, säkrad kompetensförsörjning och ej heller för att förbättra tillgänglighet till vård och behandling för östgötarnas behov. Centerpartiet erbjuder därför många konstruktiva förslag som vi hoppas kan vara till hjälp.

Sammanfattning av Centerpartiets förslag för en stärkt kompetensförsörjning och därmed mer välfungerande hälso- och sjukvård i Östergötland:

1. Lön efter kompetens
2. Fler läkare till vårdcentralen, genomför omställningen till Nära vård, lägg 20% av vårdbudgeten till primärvården, öppna närvårdsplatser i alla kommuner.
3. Reformera regionens bemanningspool, minska beroendet av hyrbemanning.
4. Rätt person på rätt plats
5. Jämställd arbetsgivarpolitik
6. Paketlösning för landsbygden
7. Locka tillbaka medarbetare
8. Proaktiv rekrytering
9. Digitalisering och AI, nyttja egenmonitoreringens potential."

Närvarande ledamöter och tjänstgörande ersättare för Miljöpartiet lämnar följande protokollsanteckning:

" Miljöpartiet uttrycker stark oro över Region Östergötlands ekonomiska situation och anser att målen för god ekonomisk hushållning inte har uppnåtts under 2023. Regionen har gått från att vara bland de regioner med lägst kostnader till att tillhöra den tredjedel med högst kostnader. Trots tidigare handlingsplaner har ekonomiska utmaningar inte lösts, och vissa områden har till och med försämrats, inklusive ökande personal- och bemanningskostnader samt minskat antal vårdplatser med hög beläggningsgrad som påverkar patientsäkerheten negativt. Tillgängligheten till vård har kontinuerligt försämrats, och regionen ligger efter både riksgenomsnittet och andra regioner. Arbetet med att dimensionera antalet vårdplatser som togs i RS i April verkar inte fått genomslag. Och inte heller den strategi för oberoende av bemanningsföretag som togs en månad senare. Miljöpartiet betonar behovet av kraftfulla åtgärder för att balansera ekonomin samtidigt som patientsäkerheten och vården för östgötarna skyddas. I detta sammanhang är vi också oroande för att en rad viktiga utvecklingsområden försummas. Miljöpartiet vill särskilt lyfta följande:

- Forskning och utveckling. Att säkerställa tid och resurser för fortsatt forskning och innovation är avgörande för att förbättra vården på lång sikt. Vi vill därför betona vikten av att inte kompromissa med forsknings- och utvecklingsinsatser, även när ekonomin är under press.

- Miljö- och klimat. Trots initiala framsteg med minskade inköp av engångsinstrument och andra hållbarhetsinitiativ, som ju dessutom är en följd av 8 års grönt styre, kan bristen på resurser göra det svårt att upprätthålla och vidareutveckla dessa insatser. Miljöpartiet är bekymrat över att miljö och klimat är politiskt nedprioriterat i regionen.
- Ökad arbetsbelastning, brist på resurser och hanteringen av bemanningsföretag påverkar arbetsmiljön för vårdpersonal negativt Partiet anser att det krävs kraftfulla insatser för att skapa en god arbetsmiljö och hållbart ledarskap inom vården, trots de ekonomiska utmaningarna. Viktigt att stötta våra chefer i arbetsmiljöarbetet.
- Jämställdhet. Det är ett stort misstag att pausa(och sannolikt stoppa) arbetet med jämställdhetsanalyser. Vi är oroade över utvecklingen där kvinnor är sjukskrivna i högre utsträckning än män.
- Omställningen mot nära vård. Den process är helt avgörande för om vården på sikt ska kunna möte de krav och behov som finns i befolkningen. Vi vill understryka vikten av detta arbete fortlöper.”

Samverkansnämnden för Sydöstra sjukvårdsregionen - delårsrapport 08 2023

RÖ 2023/7119

§ 176

Årligen görs en delårsrapport för Samverkansnämnden baserat på augusti månads utfall.

Materialet är strukturerat enligt nedan

- nämndens aktiviteter under året
- uppföljning årlig överenskommelse

Delårsrapporten godkändes av Samverkansnämnden för Sydöstra sjukvårdsregionen vid sammanträdet 29 september 2023.

Yrkanden

Fredrik Sjöstrand (M) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag

Propositionsordning

Ordföranden föreslår följande propositionsordning:

Regionstyrelsens förslag ställs under prövning

Propositionsordningen godkänns.

Prövning

Ordföranden ställer regionstyrelsens förslag under prövning och finner att förslaget vinner bifall.

Regionfullmäktige BESLUTAR

a t t godkänna redovisad delårsrapport.

§ 177

Revisorernas utlåtande över delårsrapport 08 2023

Välj ett objekt.

RÖ 2023/12720

Föreligger revisorernas utlåtande över delårsrapport 08 202

Regionfullmäktige BESLUTAR

a t t lägga revisorernas utlåtande till handlingarna.

§ 178

Finanspolicy, placeringsriktlinje och finansiell placeringsstrategi

RÖ 12059

Följande förändringar föreslås:

Finanspolicy: Borttag av beskrivning av fullfondering och blandmodell. Det behöver inte stå i en finanspolicy.

Bilaga 1 - placeringsriktlinjer: I nuvarande placeringsriktlinjer anges att Region Östergötland ska undvika placeringar i företag där del av omsättningen kommer från produktion och försäljning av vapen. Förändringar i omvärlden har dock medfört att synen på vad som är hållbara och etiska investeringar har förändrats. Det är av stor vikt för världens demokratier att det finns tillgång till avskräckande försvarsmateriel. Genom att lägga till ordet ”kontroversiella” vapen öppnas möjligheten till investeringar i annan försvarsindustri. Med kontroversiella vapen avses bland annat kärnvapen, klusterminor och personminor. I praktiken innebär förändringen inte några direkta ändringar i nuvarande placeringar eftersom vapen normalt är exkluderade i marknadens utbud av fonder. Successivt förväntas detta förändras och då har Region Östergötland öppnat för den möjligheten.

Bilaga 2 – överväganden i finanspolicy och placeringsriktlinje: Ändring så att aktuella ställningstaganden kvarstår medan överväganden till förändringar som skedde inför föregående uppdatering är borttagna med en hänvisning till tidigare beslut.

Bilaga 3 – finansiell placeringsstrategi: Hänvisning till uppdaterade placeringsriktlinjer samt uppdaterad med aktuell information om hur många kapitalförvaltare som anlitas för närvarande.

Yrkanden

Jacob Cernvall (M), **Alexander Höglund** (L), **Fredrik Sjöstrand** (M) och **Per Larsson** (KD) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag.

Emil Broberg (V), **Camilla Egbert** (S), **Kerstin Sjöberg** (C), **Margareta Fransson** (MP), **Jenny Elander Eek** (C) och **Kaisa Karro** (S) yrkar att ärendet återemitteras. Yrkandet motiveras med följande:

Vi yrkar att ärendet återremitteras till Regionstyrelsen (minoritetsåterremiss)

Att uppdraget till regionstyrelsen är att återkomma med en fördjupad konsekvensanalys för vilka effekter som en ändrad placeringsriktlinje får för regionens placeringar på kort och lång sikt utifrån såväl etiska som ekonomiska överväganden.

Inlägg

Suada Tolic (M) gör inlägg.

Propositionsordning

Ordförande föreslår följande propositionsordning:

Först prövas Emil Broberg med fleras återremissyrkande. Om återremissyrkandet avslås prövas därefter regionstyrelsens förslag.

Propositionsordningen godkänns.

Prövning

Ordföranden ställer Emil Broberg med fleras återremissyrkande under prövning och finner att yrkandet avslås.

Votering begärs.

Följande voteringsproposition godkännes:

Rösta Ja för att avgöra idag, Nej för att återremittera.

Voteringsdetaljer:

Fredrik Sjöstrand (M)	Ja
Matilda Ekeblad (M)	Ja
Maria Almesåker (M)	Ja
Ralf Holmér (M)	Ja
Oscar Strömblad (M)	Ja
Jacob Cernvall (M)	Ja
Tommy Ählström (M)	Ja
Suada Tolic (M)	Ja
Marie Morell (M)	Ja

Lars Ahlm (M)	Ja
Emil Steen (M)	Ja
Eva Hermansson (M)	Ja
Jan Owe-Larsson (M)	Ja
Mia Landell (M)	Ja
Anna Nilsson (M)	Ja
Anwar Samuelsson (M)	Ja
Annette Olsson (M)	Ja
Viola Ingvarsson (M)	Ja
Tobias Eriksson (M)	Ja
Bert Egnell (M)	Ja
Helen Albrektsson (M)	Ja
Per Larsson (KD)	Ja
Martin Zetterlund (KD)	Ja
Elvira Wibeck (KD)	Ja
Lena Käcker Johansson (KD)	Ja
Annicki Oscarsson (KD)	Ja
Nils Babtist (L)	Ja
Alexander Höglund (L)	Ja
Gun Inger Andersson (L)	Ja
Joakim Gustafsson (SD)	Ja
Tom Pettersson (SD)	Ja
Charlotte Wessman (SD)	Ja
Patrik Westlund (SD)	Ja
Erik Johansson (SD)	Ja
Benny Sellborn (SD)	Ja
Susanna Lindvall (SD)	Ja
Gunilla Hellberg (SD)	Ja
Thomas Svensson (SD)	Ja
Richard Svensson (SD)	Ja
Göran Hargestam (SD)	Ja
Nathalie Pettersson (SD)	Ja
Irina Sedova (SD)	Ja
Johan Rutfors (M)	Ja
Máire Skogsstjärna (KD)	Ja
Magnus Sjöberg (KD)	Ja
Eva-Britt Sjöberg (KD)	Ja
Anna Drake af Hagelsrum (L)	Ja

Anders Selbing (L)	Ja
Björn Sandberg (SD)	Ja
Helena Dössing (SD)	Ja
Gunnar Franzén (SD)	Ja
Lena Micko (S)	Nej
Martin Tollén (S)	Nej
Ellen Aguirre (S)	Nej
Nicklas Andersson (S)	Nej
Alma Basic (S)	Nej
Peter Hermansson (S)	Nej
Fia Storkull (S)	Nej
Kaisa Karro (S)	Nej
Eva Andersson (S)	Nej
Ann-Charlotte Wiberg (S)	Nej
Linus Emmoth (S)	Nej
Eva Edgren Vikmång (S)	Nej
David Ergül (S)	Nej
Christina Hasselrot (S)	Nej
Elisabet Edlund (S)	Nej
Alexander Fröderberg (S)	Nej
Jörgen Oskarsson (S)	Nej
Annsofi Ramevik (S)	Nej
Göran Fältgren (S)	Nej
Torbjörn Holmqvist (S)	Nej
Ulrika Jeansson (S)	Nej
Camilla Egberth (S)	Nej
Hans Elf (S)	Nej
Julie Tran (C)	Nej
Cathrine Platou Vikinge (C)	Nej
Kerstin Sjöberg (C)	Nej
Jenny Elander Ek (C)	Nej
Maria Persdotter (C)	Nej
Margareta Fransson (MP)	Nej
Catarina Engström (MP)	Nej
Linda Sundregård (MP)	Nej
Jessica Eek (V)	Nej
Ibtisam Yusuf (V)	Nej
Elin Andersson (V)	Nej

Maja Engström (V)	Nej
Emil Broberg (V)	Nej
Tobias Holmberg (V)	Nej
Maj-Viol Axelius Thostrup (V)	Nej
Malin Öst (V)	Nej
Ghassan Al-Janabi (S)	Nej
Colin Larsson Rot (S)	Nej
Camilla Jonsson (S)	Nej
Håkan Dahlgren (S)	Nej
Birgitta Wessman Thyrsson (S)	Nej
Patrick Lindahl (S)	Nej
Torbjörn Mellgren (S)	Nej
Börje Lindholm (S)	Nej
Marcus Wisäter (S)	Nej
Carola Andersson (C)	Nej
Jonas Söderlund (V)	Nej

Vid voteringen avges 51 ja-röster och 50 nej-röster.

Ordföranden finner att fullmäktige därmed beslutat att återremittera ärendet i enlighet med kommunallagens bestämmelser om minortetsåterremiss,

Regionfullmäktige BESLUTAR

att återremittera ärendet.

§ 179

Riktlinje och mål för god ekonomisk hushållning

RÖ 12060

Enligt kommunallagen ska regionfullmäktige besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning. En omarbetning har skett till ett mer långsiktigt ramverk för att uppnå en god ekonomisk hushållning. Det är också en del av uppdraget till regionstyrelsen i treårsbudgeten 2023-2025 att starta en långsiktig analys av regionens samlade ekonomiska situation. Det kommer att vara en utmaning att leva upp till en god ekonomisk hushållning och det ställer stora krav på omställning, samverkan och omfördelning av resurser samtidigt som investeringar måste göras löpande och kompetensförsörjningen säkras.

Riksdagen fattade beslut den 25 oktober 2023 (propositionen – effektivare ekonomistyrning i kommuner och regioner) som innebär ett slutligt ställningstagande att fortsätta att redovisa pensionerna enligt blandmodell. I juni 2023 beslutades efter utredning, att Region Östergötland skulle invänta riksdagens beslut innan övergång görs till att redovisa pensionerna enligt blandmodellen. I treårsbudgeten för 2024-2026 som beslutades i juni 2023 presenteras de finansiella rapporterna även enligt blandmodell, vilket innebär att det inte behöver tas något nytt budgetbeslut. Nyckeltal enligt blandmodell presenteras i kommande beslut om årsbudget och verksamhetsplaner 2024. Målnivåerna i denna riktlinje är utifrån blandmodellen.

Yrkanden

Marie Morell (M) och **Emil Broberg** (V) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag

Propositionsordning

Ordförande föreslår följande propositionsordning:

Regionstyrelsens förslag ställs under prövning.

Propositionsordningen godkänns.

Prövning

Ordföranden ställer regionstyrelsens förslag under prövning och finner att förslaget vinner bifall.

Regionfullmäktige BESLUTAR

Hämtas från beslutsunderlag

a t t fastställa Riktlinje och mål för god ekonomisk hushållning inklusive bilaga, samt

a t t besluta om en övergång till lagkravets blandmodell från och med 2024 samt att de finansiella rapporterna som avser blandmodell och som finns presenterade i treårsbudgeten för 2024-2026 gäller.

§ 180

Partistöd Region Östergötland 2024

RÖ 11894

Nuvarande regler för kommunalt partistöd i kommunallagen trädde i kraft den 1 februari 2014. Reglerna tillämpas fr.o.m. mandatperioden 2014-2018.

Detta innebär bland annat att fullmäktige måste fatta årliga beslut om utbetalning av partistödet.

2023 är partistödet 120 696 kronor per mandat.

Regionindex för 2024 är 3,3 procent.

Partistödet omfattar 12 591 tkr med full indexuppräkning för 2024 (12 189 tkr 2023)

En reducering föreslås om två procentenheter, motsvarande beslut om generell reducering för nämnder och styrelsen. Det motsvarar 252 tkr och ett partistöd på 12 339 tkr för 2024.

Yrkanden

Tobias Holmberg (V) och **Marie Morell** (M) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag.

Inlägg

Kaisa Karro (S) gör inlägg.

Propositionsordning

Ordförande föreslår följande propositionsordning:

Regionstyrelsens förslag ställs under prövning

Propositionsordningen godkänns.

Prövning

Ordföranden ställer regionstyrelsens förslag under prövning och finner att förslaget vinner bifall.

Regionfullmäktige BESLUTAR

a t t partistödet år 2024 är 122 168 kronor per mandat.

Protokollsanteckningar

Samtliga tjänstgörande ledamöter och ersättare för Socialdemokraterna lämnar följande protokollsanteckning:

” Socialdemokraterna anser det rimligt att i dessa ekonomiskt tuffa tider se över alla Region Östergötlands kostnader och att en reducering av partistödet utifrån läget kan anses motiverad. Samtidigt vill vi poängtera att partistödet är viktigt för den lokala demokratin, bidrar till ett bredare lokalt politiskt engagemang och stärker möjligheten till opinionsbildnings för regionens medborgare. Vi Socialdemokrater vill därför betona vikten av att denna reducering av partistödet bara bör vara en engångsföreteelse, då det inte är något som kan ske återkommande utan att det får negativa konsekvenser för den lokala demokratin i regionen.”

Gruppresurser till partier i regionfullmäktige 2024

RÖ 11900

§ 181

Regionfullmäktige har beslutat om Bas- och gruppresurser till partier i regionfullmäktige 2023- 2026 (RÖ 2022-9785).

Gruppresurser

Gruppresurser utgår årligen med ett grundbidrag om 98 713 kronor (2023 års nivå) till parti som finns representerat i fullmäktige.

Därutöver utgår årligen 20 385 kronor (2023 års nivå) per ordinarie mandat och per erhållen förstaersättarplats i respektive valkrets.

Gruppresursen uppräknas varje år med regionindex om inte partierna gemensamt kommer överens om annat. Regionindex för 2024 är 3,3 procent.

Gruppresurser (ej politiska sekreterare) omfattar 3 701 tkr med full indexuppräkning för 2024 (3 582 tkr 2023)

En reducering föreslås om tio (10) procentenheter för gruppresurser för 2024.

Detta motsvarar en reducering om 370 tkr (3701-370=3 331) och innebär en minskning av resurserna av 252 tkr för 2024 jämfört med år 2023.

Yrkanden

Kerstin Sjöberg (C) och **Marie Morell** (M) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag

.

Propositionsordning

Ordförande föreslår följande propositionsordning:

Regionstyrelsens förslag prövas.

Propositionsordningen godkänns.

Prövning

Ordföranden regionstyrelsens förslag under prövning och finner att förslaget vinner bifall.

Regionfullmäktige BESLUTAR

a t t fastställa gruppresurser till partier i regionfullmäktige för år 2024 enligt ovanstående förslag.

Protokollsanteckningar

Ledamöter och tjänstgörande ersättare för Centerpartiet lämnar följande protokollsanteckning:

” Region Östergötland står inför ett mycket svårt ekonomiskt läge. Hälso- och sjukvårdens verksamheter gör stora underskott och väntetider till vård är långa. I detta läge föreslog vi redan i vårt budgetförslag denna besparing om 10 procent för politiska gruppresurser, där vi exempelvis ser möjligheten att i större grad nyttja digitala mötesverktyg och därigenom minska kostnader för möten och studiebesök och ha en mer restriktiv hållning i en ansträngd tid. På lång sikt vill vi dock understryka att för att det demokratiska arbetet ska ha förutsättningar att fungera får inte gruppresurser och partistöd urholkas.”

Bidrag till politiska ungdomsförbund för verksamhetsåret 2024

RÖ 2023-11895

§ 182

Region Östergötland betalar varje år ut ett mandatbundet stöd till de politiska ungdomsförbunden i Östergötland vars moderpartier är representerade i regionfullmäktige i Östergötland.

Utbetalningen i september 2023 för verksamhetsåret 2023 uppgick till 353 tkr.

Region Östergötland stödjer även distriktsorganisationer som bedriver barn- och ungdomsverksamhet i Östergötland. En översyn av regler för distriktsanslag för barn- och ungdomsorganisationer i Östergötland gjordes under 2021.

Regionutvecklingsnämnden beslutade vid sammanträde 2021-11-10 att politiska ungdomsorganisationer inte ska omfattas av detta bidrag, eftersom Region Östergötland ger ett annat årligt bidrag till politiska ungdoms-organisationer som tillhör partier som har mandat i regionfullmäktige.

De nya reglerna började tillämpas vid bedömning av bidragsansökningar 2023 avseende verksamhetsåret 2022 och innebar även att bidraget till politiska ungdomsorganisationer flyttades från regionutvecklingsnämnden till regionstyrelsen. Totalt överfördes 322 tkr till regionstyrelsen.

Regionstyrelsen beslutade vid sammanträde den 18 oktober 2023

a t t 322 tkr utbetalas och fördelas till de politiska ungdomsförbunden för verksamhetsåret 2022 enligt samma fördelning som det tidigare utbetalade mandatbundna bidraget,

a t t fördelningen sker enligt mandatfördelningen i regionfullmäktige 2022.

Från 1 januari 2024 förslås följande gälla avseende bidrag från Region Östergötland till politiska ungdomsförbund:

De politiska ungdomsförbunden i Östergötland vars moderpartier är representerade i regionfullmäktige i Östergötland erhåller oförändrat mandatbundet stöd som tidigare (353 tkr år 2023).

Utöver detta kan ungdomsförbund vars moderpartier är representerade i regionfullmäktige i Östergötland ansöka årligen, med start utbetalningsåret

2024, senast 30 juni om bidrag som består av medlemsbaserat stöd enligt ett särskilt regelverk som bifogas ärendehandlingarna.

Yrkanden

Marie Morell (M) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordförande föreslår följande propositionsordning:

Regionstyrelsens förslag prövas.

Propositionsordningen godkänns.

Prövning

Ordföranden ställer regionstyrelsens förslag under prövning och finner att förslaget vinner bifall.

Regionfullmäktige BESLUTAR

a t t godkänna föreliggande förslag avseende bidrag till politiska ungdomsförbund i Östergötland att gälla från 1 januari 2024.

§ 183

Avgiftsbestämmelser för år 2024

RÖ 10766

Hälso- och sjukvårdslagen ger regionen rätt att ta ut avgifter för vård. Härmed redovisas regionledningskontorets förslag till ändring samt justering/förtydligande
i Avgiftsbestämmelser 2024 för såväl öppen som sluten sjukvård med mera.

De som har störst behov av sjukvård skyddas av högkostnadsskyddet för öppen vård

Avgiftsbestämmelserna ska fastställas av regionfullmäktige.

Förslag till ändringar samt justering/förtydligande i text

1. Avsnitt 2: Nytt avsnitt där tillämpning av delar i Avgiftsbestämmelser definieras och förtydligas. Behovet av tillämpningsanvisningar har inkommit via vårdverksamhet, därav tillägg och förtydligande av text i detta övergripande styrdokument.
2. Anhållna, häktade och intagna i kriminalvård: förtydligande av text återfinns nu både under avsnitt 3 *svenska patienter* samt avsnitt 4 *utländska patienter*.
3. Förtydligande och tillägg under avsnitt 3.2: *Avgifter i öppen hälso- och sjukvård.*
   Förslag till nya avgifter för ambulanssjukvård och liggande sjuktransport samt höjning av avgiften till akutmottagningen på våra sjukhus, US, ViN, LiM.
4. Tillämpningsanvisning och förtydligande avseende ambulanssjukvård och liggande sjuktransport återfinns under avsnitt 3.2.1
5. Avsnitt 3.2.2 Kort information kring avgift för sjukresor. Styrdokument för sjukresor kommer att revideras under 2024.
6. Avsnitt 3.3, *punkt 8*: Förtydligande att avgiftsfriheten gäller patienter som får hjälp med psykiatriläkemedel inom öppenvård. Förfrågan huruvida avgiftsfriheten gäller både psykiatri- och somatiska läkemedel inkom från vårdverksamhet inför ett chöl- möte och dialog har förts i avtalsgruppen HSE.

7. Avsnitt 3.6 gällande återbudsregler kvarstår efter dialog med avtalsgruppen.
8. Avsnitt 3.7 Slutenvårdsavgiften höjs till 130kr, justering av text i avnitt 3.7.1
9. Avsnitt 5.2.4 Nytt avtal för peruker fr o m 2024-04-01, eventuell justering av text tillkommer under våren
10. Avsnitt 6 Vaccinationer: Dialog har förts gällande hur vaccination mot Covid19 ska hanteras framåt, ej klart besked ännu. Dock tas avgift på 100kr ut för Covidintyg som tidigare varit avgiftsfritt, enl grupp 1 i Grupptaxesystemet avsnitt 6.2.
11. Avsnitt 7.2 Grupptaxesystemet: Utlåtande/intyg till försäkringsbolag avgiftsbeläggs med 600kr, gäller även utlåtande/intyg/journalkopior (se F: Försäkringsbolag)
12. Högkostnadsskyddet höjs till 1400 kr. Samtliga regionala frikortssystem ansluts
till nationella HKS plattformen Inera innan årsskiftet.
Avsnitt 8.2 Delbetalning av högkostnadsskydd justeras.
13. Avsnitt 12.2 Ersättning till organdonatorer: schablonersättning uppräknad inför 2024.
14. Avsnitt 12.4 Bidrag till patienter med oxygenkoncentrator fasas ut t o m 2024-06-30, inga nya bidrag godkänns efter 2023-12-31.
15. Bilaga 1: Prislista vaccinationsläkemedel. Bilaga med uppdaterade priser för preparat, inberäknad s k ”stickkostnad” samt justerad avgift.

Avgift för ambulans och liggande transport är beroende av en teknisk lösning som kommer att införas så snart denna är implementerad. Lösningen beräknas vara på
plats senast kvartal 2, våren 2024.

Därutöver har redaktionella justeringar skett samt en allmän genomgång av text och förtydligande i det styrande dokumentet med målsättningen att öka rättssäkerheten.

Yrkanden

Fredrik Sjöstrand (M), **Göran Hargestam** (SD) och
Annicki Oskarsson (KD) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag.

Lena Micko (S) och **Catarina Engström** (MP)) lämnar följande yrkande:

Hälso- och sjukvård ska bedrivas på ett sätt som gör att inga medborgare känner hinder för att söka vård. Att införa avgift på ambulanstransport kan komma att bli ett sådant hinder som gör att plånboken blir avgörande i en akut situation. Det är oacceptabelt.

Vi bedömer även att ambulansavgiften kan komma innebära en rad omöjliga avväganden som ökar på och försvårar administrativt utan att ge positiv effekt för regionen.

Därför yrkar Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet:

Avslag på införande av avgift för ambulanstransport

Samt att

Att med ovanstående föreslagen förändring fastställa avgiftsbestämmelser för 2024

Lena Micko (S) och **Martin Tollén (S)** lämnar följande yrkande:

Det liggande förslaget syftar till att skapa incitament att ha en restriktiv hållning till att besöka akutmottagning. Tanken att medborgarna ska vänta och i stället söka vård hos sin vårdcentral är god men det finns ingen evidens att så skulle bli fallet.
Vi tror att det kan finnas behov av en djupare översyn av taxesystemet.

Därför yrkar vi socialdemokrater:

Avslag för en ny kombinerad avgift för ambulanstransport och akutbesök

Samt

Att med ovanstående föreslagna förändringar fastställa avgiftsbestämmelser för 2024

Kerstin Sjöberg (C) och **Cathrine Plateau Vikinge** (C) lämnar följande yrkande:

Hälso- och sjukvård ska ges efter behov och bedrivas på ett sätt som gör att inga medborgare känner hinder för att söka vård. Att kraftigt höja avgiften till akutsjukvård riskerar att slå hårt mot hälsan hos de mest utsatta medborgarna. Ingen ska behöva avstå ett akutbesök för att pengarna inte räcker.

Vi bedömer inte att differentieringen av taxor kommer ha den effekt som regionen önskar. Hälso- och sjukvård ska ha god tillgänglighet och ska kunna erbjudas på rätt nivå. I ett väl fungerande system så minskar trycket på akutsjukvården utan differentierade avgifter.

Därför yrkar Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Centerpartiet:

Avslag för höjning av avgift på akutmottagningen

Att uppföljning ska återrapporteras till RS avseende hur avgiftshöjningarna drabbar olika patientgrupper, med förslag på justeringar i förekommande fall

Samt att

Att med ovanstående föreslagen förändring fastställa avgiftsbestämmelser för 2024

Ibtisam Yusuf (V) **Tobias Holmberg** (V) och **Jonas Söderlund** (V) lämnar följande yrkande:

”Vänsterpartiet anser att vård bör bedrivas på ett sådant sätt att kostnaden inte blir ett hinder för människor att söka vård. Det som nu sker, när man differentierar avgifter för att göra besök på akutmottagning avsevärt dyrare, ser vi som ett steg i helt fel riktning.

Den politiska majoriteten driver en politik som går emot den grundläggande principen om solidarisk finansiering, något som riskerar att slå hårt mot hälsan hos de mest utsatta medborgarna. Både beslutet om att införa en taxa för ambulanstransport samt att dubbla avgiften för besök på akutmottagning är emot solidaritetsprincipen och något vi från Vänsterpartiet vänder oss emot.

Regionens akutmottagningar, såväl som ambulanssjukvården, har under många år varit tungt belastade och orsaken till det är multifaktoriell. En stor

bidragande orsak är den stora brist som råder på vårdplatser, då svårt sjuka människor, i behov av vårdplats, måste vårdas på akutmottagning. Det är dock ingenting som spontant korrelerar med söktrycket på akutmottagningarna och således inte ändras härigenom.

Vänsterpartiet ser att mycket kan göras för att avlasta ambulanssjukvård och akutmottagningar i regionen, bland annat att se över kompetens och dirigeringsstöd hos SOS, samt att arbeta aktivt för att rekrytera och behålla sjuksköterskor i regionens slutenvård. Att höja avgifter tror vi däremot straffar de mest utsatta, utan att för den delen gynna regionens verksamhet. Med anledning av ovanstående yrkar vi således att:

- Avgift för akutmottagningsbesök fastställs till 200 kronor.
- Avgift för sjukresa fastställs till 80 kronor.
- Skrivningar om avgift för ambulanstransport, liggande sjuktransport, samt avgift för ambulansuppdrag utan transport stryks.
- Avgift för slutenvård fastställs till 2023 års nivåer.”

Fredrik Sjöstrand (M) yrkar avslag till samtlig fyra ändringsyrkanden.

Propositionsordning

Ordförande föreslår följande propositionsordning:

Först prövas Ibtisam Yusuf (V) med fleras yrkande som Vänsterpartiet står bakom.

Därefter prövas Lena Micko (S) med fleras yrkande som Socialdemokraterna står bakom.

Därefter prövas Kerstin Sjöberg (C) med fleras yrkande som Centerpartiet, Socialdemokraterna och Vänsterpartiet står bakom

Därefter prövas Lena Micko (S) med fleras yrkande som Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet står bakom.

Till sist prövas regionstyrelsens förslag.

Propositionsordningen godkänns.

Prövning

Ordföranden prövar Ibtisam Yusuf (V) med fleras yrkande och finner att yrkandet avslås.

Ordföranden prövar Lena Micko (S) med fleras yrkande som Socialdemokraterna står bakom. och finner att yrkandet avslås.

Ordföranden prövar Kerstin Sjöberg (C) med fleras yrkande som Centerpartiet, Socialdemokraterna och Vänsterpartiet står bakom och finner att yrkandet avslås.

Ordföranden prövar Lena Micko (S) med fleras yrkande som Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet och finner att yrkandet avslås.

Votering begärs.

Följande voteringsproposition godkänns:

Rösta Ja för att avslå yrkandet, Nej för att bifalla yrkandet.

Vid voteringen avges 58 ja-röster och 43 nej-röster.

Ordföranden finner att yrkandet avslagits.

1	Fredrik Sjöstrand (M)	Ja
2	Matilda Ekeblad (M)	Ja
3	Maria Almesåker (M)	Ja
4	Ralf Holmér (M)	Ja
5	Oscar Strömblad (M)	Ja
6	Jacob Cernvall (M)	Ja
7	Tommy Ählström (M)	Ja
8	Suada Tolic (M)	Ja
9	Marie Morell (M)	Ja
10	Lars Ahlm (M)	Ja
11	Emil Steen (M)	Ja
12	Eva Hermansson (M)	Ja
13	Jan Owe-Larsson (M)	Ja
15	Mia Landell (M)	Ja
16	Anna Nilsson (M)	Ja

17	Anwar Samuelsson (M)	Ja
18	Annette Olsson (M)	Ja
19	Viola Ingvarsson (M)	Ja
20	Tobias Eriksson (M)	Ja
21	Bert Egnell (M)	Ja
22	Helen Albrektsson (M)	Ja
41	David Ergül (S)	Ja
55	Per Larsson (KD)	Ja
57	Martin Zetterlund (KD)	Ja
59	Elvira Wibeck (KD)	Ja
60	Lena Käcker Johansson (KD)	Ja
61	Annicki Oscarsson (KD)	Ja
63	Julie Tran (C)	Ja
64	Cathrine Platou Vikinge (C)	Ja
65	Kerstin Sjöberg (C)	Ja
66	Jenny Elander Ek (C)	Ja
68	Maria Persdotter (C)	Ja
70	Nils Babtist (L)	Ja
71	Alexander Höglund (L)	Ja
72	Gun Inger Andersson (L)	Ja
77	Joakim Gustafsson (SD)	Ja
78	Tom Pettersson (SD)	Ja
79	Charlotte Wessman (SD)	Ja
80	Patrik Westlund (SD)	Ja
81	Erik Johansson (SD)	Ja
82	Benny Sellborn (SD)	Ja
83	Susanna Lindvall (SD)	Ja
84	Gunilla Hellberg (SD)	Ja
85	Thomas Svensson (SD)	Ja
86	Richard Svensson (SD)	Ja
87	Göran Hargestam (SD)	Ja
90	Nathalie Pettersson (SD)	Ja
92	Irina Sedova (SD)	Ja
208	Johan Rutfors (M)	Ja
259	Máire Skogsstjärna (KD)	Ja
263	Magnus Sjöberg (KD)	Ja
270	Eva-Britt Sjöberg (KD)	Ja
277	Carola Andersson (C)	Ja

293	Anna Drake af Hagelsrum (L)	Ja
297	Anders Selbing (L)	Ja
312	Björn Sandberg (SD)	Ja
313	Helena Dössing (SD)	Ja
319	Gunnar Franzén (SD)	Ja
23	Lena Micko (S)	Nej
26	Martin Tollén (S)	Nej
27	Ellen Aguirre (S)	Nej
28	Nicklas Andersson (S)	Nej
29	Alma Basic (S)	Nej
30	Peter Hermansson (S)	Nej
31	Fia Storkull (S)	Nej
34	Kaisa Karro (S)	Nej
36	Eva Andersson (S)	Nej
38	Ann-Charlotte Wiberg (S)	Nej
39	Linus Emmoth (S)	Nej
40	Eva Edgren Vikmång (S)	Nej
42	Christina Hasselrot (S)	Nej
43	Elisabet Edlund (S)	Nej
44	Alexander Fröderberg (S)	Nej
46	Jörgen Oskarsson (S)	Nej
47	Annsofi Ramevik (S)	Nej
48	Göran Fältgren (S)	Nej
50	Torbjörn Holmqvist (S)	Nej
51	Ulrika Jeansson (S)	Nej
53	Camilla Egberth (S)	Nej
54	Hans Elf (S)	Nej
74	Margareta Fransson (MP)	Nej
75	Catarina Engström (MP)	Nej
76	Linda Sundregård (MP)	Nej
93	Jessica Eek (V)	Nej
94	Ibtisam Yusuf (V)	Nej
95	Elin Andersson (V)	Nej
96	Maja Engström (V)	Nej
97	Emil Broberg (V)	Nej
98	Tobias Holmberg (V)	Nej
99	Maj-Viol Axelius Thostrup (V)	Nej
100	Malin Öst (V)	Nej

225	Ghassan Al-Janabi (S)	Nej
227	Colin Larsson Rot (S)	Nej
228	Camilla Jonsson (S)	Nej
229	Håkan Dahlgren (S)	Nej
236	Birgitta Wessman Thyrsson (S)	Nej
242	Patrick Lindahl (S)	Nej
244	Torbjörn Mellgren (S)	Nej
248	Börje Lindholm (S)	Nej
250	Marcus Wisäter (S)	Nej
328	Jonas Söderlund (V)	Nej

Ordföranden ställer regionstyrelsens förslag under prövning och finner att förslaget bifalles.

Regionfullmäktige BESLUTAR

a t t fastställa ändring och justering i Region Östergötlands avgiftsbestämmelser för 2024 enligt föreliggande förslag samt
a t t ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att under 2024 besluta om mindre förändringar av Region Östergötlands avgiftsbestämmelser.

Reservationer

Samtliga tjänstgörande ledamöter och ersättare för Socialdemokraterna reserverar sig till förmån för sina egna yrkanden.

Samtliga tjänstgörande ledamöter och ersättare för Vänsterpartiet reserverar sig till förmån för sina egna yrkanden.

Samtliga tjänstgörande ledamöter och ersättare för Centerpartiet reserverar sig till förmån för sina egna yrkanden.

Samtliga tjänstgörande ledamöter och ersättare för Miljöpartiet reserverar sig till förmån för sina egna yrkanden.

§ 184

Höjd egenavgift för sjukresor

RÖ 11703

Egenavgiften för sjukresor har varit 80 kronor sedan år 2009 och Östergötland har lägst egenavgift för sjukresor i nationell jämförelse. I Sydöstra sjukvårdsregionen ligger egenavgiften för sjukresa på 135 kronor i Jönköping och 120 kronor i Kalmar.

Resenärer med färdtjänst kan åka sjukresa till sin kommuns egenavgift för färdtjänst. Kommunen betalar mellanskillnaden för färdtjänstresenären till Region Östergötland. Färdtjänstberättigade som reser med sjukresa är cirka 61 procent av alla sjukresor.

Yrkanden

Marie Morell (M) yrkar avslag på regionstyrelsens förslag med hänvisning till att ärendet ingår som en del i ärendet ”Avgiftsbestämmelser 2024 och därmed bör utgå.

Propositionsordning

Ordförande föreslår följande propositionsordning:

Marie Morells yrkande ställs under prövning.

Propositionsordningen godkänns.

Prövning

Ordföranden ställer Marie Morells yrkande under prövning och finnar att yrkandet vinner bifall.

Regionfullmäktige BESLUTAR

a t t ärendet utgår.

§ 185

Folktandvårdens behandlingstaxor gällande från 2024-01-15

RÖ 2023-11479

Folktandvården har inkommit med förslag till behandlingstaxor att gälla från den 15 januari 2024.

Landstingsfullmäktige, numera regionfullmäktige, fattade enligt § 27/08 beslut om principer för fastställande av Folktandvårdens behandlingstaxor där utgångspunkten skulle vara åtgärdslistan och referensprislistan i det statliga tandvårdsstödet samt Folktandvårdens kostnader för respektive åtgärder.

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket har via Nämnden för statligt tandvårdsstöd beslutat om en ny föreskrift (med nya referensprislistor) att gälla från den 15 januari 2024, HSLF-FS 2023:21.

Folktandvården Östergötlands behandlingstaxor föreslås gälla under tiden 2024-01-15 till och med 2025-01-14.

Inom Tandvårdsenheten har en granskning gjorts av förslaget till behandlingstaxor. Jämförelse har gjorts med de nu gällande behandlingstaxorna. Vidare har jämförelser gjorts gentemot de statliga referensprislistorna samt mot andra folktandvårdsorganisationers behandlingstaxor. Bedömningen har gjorts utifrån riktlinjen att priserna för åtgärderna i behandlingstaxorna i Östergötland ska ligga under genomsnittet för landet. Folktandvården har efter Tandvårdsenhetens granskning gjort justeringar av behandlingstaxorna.

Den totala höjningen av Folktandvården Östergötlands behandlingstaxor inom allmän- och specialisttandvården motsvarar cirka 5,0 procent respektive cirka 3,8 procent.

De föreslagna behandlingstaxorna för Folktandvården Östergötland ligger i nivå med referensprislistorna och under genomsnittet i landet.

I de fall där Folktandvården Östergötlands priser avviker från referensprislistan eller genomsnittet i landet finns flera orsaker. Det kan vara att Folktandvården inte får kostnadstäckning för åtgärden då dyrare material än standardmaterial används eller att Folktandvårdens priser vid upphandling av tandteknik och implantatkomponenter avviker.

Sammanvägt bedöms att Folktandvårdens förslag till behandlingstaxor kan tillstyrkas.

Folktandvårdens behandlingstaxor föreslås även gälla den tandvård som utförs inom Käkkliniken, Sinnescentrum, samt inom Odontologisk radiologi, Diagnostikcentrum.

Behandlingstaxorna ska även gälla för ersättning till Folktandvården och privattandvården för nödvändig tandvård för äldre och funktionshindrade, tandvård som ett led i sjukdomsbehandling samt tandvård för personer med en långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning.

Yrkanden

Malin Östh (V) lämnar följande yrkande:

att regionfullmäktige ger RS i uppdrag att ta fram ett nytt förslag till behandlingstaxor i Folktandvården

-att det nya förslaget sänker behandlingstaxorna för de 10 vanligaste förekommande åtgärderna i syfte att göra tandvården mer ekonomiskt tillgänglig

-att fram till ett nytt förslag fastslås lämnas taxorna oförändrade i 2023 års nivå

Alexander Höglund (L) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag och avslag till Malin Ösths yrkande.

Propositionsordning

Ordförande föreslår följande propositionsordning:

Alexander Höglunds yrkande att bifalla regionstyrelsens förslag prövas mot Malin Ösths yrkande.

Propositionsordningen godkänns.

Prövning

Ordföranden ställer regionstyrelsens förslag mot Malin Ösths yrkande och finner att regionstyrelsens förslag vinner bifall.

Regionfullmäktige BESLUTAR

a t t fastställa framlagt förslag till behandlingstaxor inom Folktandvården att gälla under tiden 2024-01-15 till och med 2025-01-14,
a t t dessa behandlingstaxor även ska gälla tandvård utförd inom Käkkliniken, Sinnescentrum, och inom Odontologisk radiologi, Diagnostikcentrum,
a t t privattandvården för utförd nödvändig tandvård för äldre och funktionshindrade, tandvård som ett led i sjukdomsbehandling samt tandvård för personer med en långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning ska ersättas enligt Folktandvårdens behandlingstaxor samt
a t t delegera till regionstyrelsen att besluta om justeringar av löpande karaktär i Folktandvårdens behandlingstaxor

Reservationer

Samtliga tjänstgörande ledamöter och ersättare för Vänsterpartiet reserverar sig till förmån för Malin Ösths yrkande.

§ 186

Förlängd avgiftsfrihet för vaccinering mot covid-19

RÖ 2023/12080

För att upprätthålla ett gott vaccinationsskydd mot svår sjukdom och död är det viktigt att vaccinera sig mot covid-19 i enlighet med de rekommendationer som ges av Folkhälsomyndigheten. För att enskild individ inte av ekonomiska skäl ska behöva avstå vaccination finns överenskommelser mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), att rekommendera regionerna att besluta om avgiftsfrihet för vaccination av covid-19 för alla grupper som av Folkhälsomyndigheten rekommenderas vaccin. Överenskommelsen om vaccination mot covid-19 för andra halvåret 2023 mellan regering och SKR upphör den 31 december 2023.

SKR har vid sammanträde 27 oktober 2023 beslutat:

> att rekommendera regioner att under första kvartalet 2024 fortsatt erbjuda avgiftsfri vaccination mot covid-19 till alla som bor eller stadigvarande vistas i Sverige och som rekommenderas vaccination enligt Folkhälsomyndigheten. Avgiftsfriheten omfattar även de grupper som Folkhälsomyndigheten rekommenderar att regionerna tillgängliggör vaccin för.

Region Östergötland uppmanas av SKR att godkänna och omgående tillämpa denna rekommendation.

Regionfullmäktige BESLUTAR

a t t erbjuda alla som bor eller stadigvarande vistas i Sverige och som rekommenderas vaccination enligt Folkhälsomyndigheten avgiftsfri vaccination mot covid-19 fram till och med 31 mars 2024, samt
a t t komplettera Region Östergötlands avgiftsbestämmelser med avgiften för vaccination mot covid-19.

Region Östergötland

Sekreterare

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2023-11-22 § 187

Reglemente för revisionen i Region Östergötland

RÖ 2023/10901

§ 187

Föreligger förslag till reglemente för revisionen i Region Östergötland som beslutades vid revisionssammanträde den 14 juni 2023.

Regionfullmäktige BESLUTAR

a t t fastställa ”Reglemente för revisionen i Region Östergötland” enligt föreliggande förslag.

Justering

Region Östergötland

Sekreterare

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2023-11-22 § 188

§ 188

Revidering av reglemente för Samverksnämnden för Sydöstra sjukvårdsregionen

RÖ 2023/9764

Reglementet i sin nuvarande form har sin giltighet från 2020. Reglementet behöver nu förtydligas avseende skrivningar kring det roterande ordförandeskapet i Samverkansnämnden för Sydöstra sjukvårdsregionen, för att få en långsiktighet i denna princip. I samband med detta föreslås även en justering till korrekt terminologi för kunskapsstyrning, ett tillägg avseende sammanträdesformer och språkliga korrigeringar

Följande förändringar i reglementet föreslås:

§ 3 Ordförande och ledamöter
Följande skrivning utgår:
”Från och med 2018 har en representant för Region Kalmar län utsetts till ordförande. För nästa tvåårsperiod utses en representant för Region Östergötland och för nästa tvåårsperiod därefter utses en representant för Region Jönköping län.”

Följande skrivning läggs till:
”Regionfullmäktige i Region Östergötland utser ordförande och minst två vice ordförande. Ordförandeskapet roterar mellan regionerna i intervaller om två år. Regionerna som inte upprätthåller ordförandeskapet representeras genom vice ordförande.”

§ 5 Sammanträden
Följande skrivning läggs till:
”Samverkansnämndens sammanträden hålls antingen fysiskt eller digitalt, hybridmöten förekommer inte.”

§ 6 Regionsjukvårdsledningen och stab
Följande skrivning läggs till:
”Ansvaret för ordförandeskap och sekreterare roterar mellan regionerna i tvåårsperioder.”

§ 7 Övriga stödfunktioner
Följande justering görs:
”Regionala medicinska programområdena (RMPO) och regionala samverkansgrupper (RSG)” ersätts med ”Regionala programområden och regionala samverkansgrupper”

Region Östergötland

Sekreterare

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2023-11-22 § 188

Regionfullmäktige BESLUTAR

a t t godkänna reviderat reglemente för Samverkansnämnden i Sydöstra sjukvårdsregionen med ikraftträdande 1 januari 2024.

Arbetsmiljöpolicy för Region Östergötland

RÖ 2023/11781

§ 189

Enligt krav i arbetsmiljölagstiftningen ska alla organisationer ha en arbetsmiljöpolicy som visar arbetsgivarens övergripande målsättning och viljeinriktning för det långsiktiga arbetet med verksamhetens arbetsmiljö.

I Regionstyrelsens årsplan och budget 2023 anges uppdrag till regiondirektör att *Arbeta fram och implementera en ny arbetsmiljöpolicy, i samverkan med de fackliga parterna*.

Regionledningskontoret har tillsammans med HR-medarbetare och fackliga parter från Vårdförbundet, Kommunal, Läkarföreningen, Vision och SACO arbetat fram förslag till ny arbetsmiljöpolicy. Uppdraget har följts av beredningen för personal- och kompetensförsörjning.

Den nya arbetsmiljöpolicyn föreslås ersätta nuvarande riktlinjer för arbetsmiljö från 2016 (RS 2016-861). Riktlinjer och rutiner för arbetsmiljöarbetet fastställs och revideras av tjänstepersonsorganisationen.

Yrkanden

Oscar Strömblad (M) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordförande föreslår följande propositionsordning:

Regionstyrelsens förslag ställs under prövning

Propositionsordningen godkänns.

Prövning

Ordföranden ställer regionstyrelsens förslag under prövning och finner att förslaget vinner bifall.

Regionfullmäktige BESLUTAR

a t t anta förslag till arbetsmiljöpolicy för Region Östergötland .

Reviderad förbundsordning för Kommunalförbundet Skandionkliniken

RÖ 2023/10643

§ 190

Regionstyrelsen har i beslut 2023-08-30, avgett yttrande över ” Remiss angående förslag till reviderad förbundsordning för Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling” enligt föreliggande förslag.

Remissvaret

Regionledningskontoret ser positivt på föreslagna ändringar varav vissa är mer av redaktionell karaktär samt fastställande av rådande praxis. Några av förslagen berör budgetarbetet, där tidpunkt för fastställande av budget flyttas från augusti till november, samtidigt som utskicket av budgetförslag för godkännande av medlemmar flyttas från 31 mars till 30 april. Region Östergötland ser inte att förändringen medför några negativa konsekvenser för regionen.

Namnändringen från Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling förkortat KAS till Kommunalförbundet Skandionkliniken, är bra då verksamheten är känd under det namnet.

Reviderad förbundsordning

På uppdrag av KAS förbundsdirektion tillställs nu medlemmarna en reviderad förbundsordning för beslut i respektive fullmäktige.

Yrkanden

Lena Micko (S) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordförande föreslår följande propositionsordning:

Regionstyrelsens förslag ställs under prövning

Propositionsordningen godkänns.

Prövning

Ordföranden ställer regionstyrelsens förslag under prövning och finner att förslaget vinner bifall.

Region Östergötland

Sekreterare

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2023-11-22 § 190

Regionfullmäktige BESLUTAR

a t t godkänna förbundsordningen för Kommunalförbundet Skandionkliniken

Justering

191

Kulturplan Östergötland 2024–2027

RÖ 2022/13595

Region Östergötland har det statliga uppdraget att inom ramen för kultursamverkansmodellen ansvara för framtagandet av en kulturplan för Östergötland 2024-2027. Dokumentet är centralt i den rådande kulturpolitiken och utgör Region Östergötlands strategiska dokument för kulturutvecklingsarbetet de kommande åren. Den regionala kulturplanen utgör också underlag till Statens Kulturråd avseende de kulturinstitutioner och konst- och kulturfrämjande verksamheter som ekonomiskt och innehållsligt omfattas av modellen.

Planen tas fram i samverkan med kommunerna och i samråd med kulturskapare och civilsamhälle. Den har sin utgångspunkt i Utvecklingsstrategi för Östergötland och de regionala inriktningsmålen för kulturområdet. Utarbetandet av dokumentet har också styrts av förordningen om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet (2010:2012) samt de nationella kulturpolitiska målen.

Dialog har skett i processarbete med samtliga kommuner, professionella kulturskapare, verksamheter inom kultursamverkansmodellen, myndighetsföreträdare och representanter från civilsamhället. Arbetet med framtagandet av planen har fortlöpande diskuterats i olika samverkansgrupper för olika konst- och kulturområden, i det strategiska samrådet och i samråd med kommunernas kulturchefer och kultursekreterare. Remissyttranden och förslag till justeringar av remissversionen redovisades på RUN 2023-09-20. Bifogat finns justerad Kulturplan för Östergötland för 2024-2027.

.

Yrkanden

Per Larsson (KD), **Julie Tran** (C), **Eva Andersson** (S), **Martin Tollén** (S, **Göran Fältgren** (S), **Malin Östh (**V), **Colin Larsson Rot** (S) och **Anna Drake** (L) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag

Margareta Fransson (MP) lämnar följande yrkande:

” Kulturen skapar upplevelser, stärker bildningen och får nya idéer att växa. Konst och kultur kan utmana etablerade föreställningar och kritiskt tänkande. Det är viktigt att alla ska ha möjlighet att ta del av kultur. MP anser att abstraktionsnivån är lagom i förslaget till Kulturplan för att skapa förutsättningar för nya idéer att växa och frodas. Vi håller även med om att kulturplanen, med nuvarande abstraktionsnivå, behöver kompletteras med

konkreta förslag i budgetar, verksamhetsplaner och regionala uppdrag för att de nya idéerna ska bli verklighet.

MP tar och har tagit frågorna om armslängds avstånd på allvar. Det kan vara aktuellt att undersöka, i kommande uppdrag, hur armslängds avstånd fungerar i praktiken i region Östergötland samt våra samtliga 13 kommuner. MP håller med om att Agenda 2030 kan ses som ett ramverk och en gemensam plattform för olika samhällsaktörer att samlas kring för att gemensamt bidra till hållbar utveckling. Kulturen har verkligen en viktig roll att fylla för att uppnå många av målen i Agenda 2030.

Texten under rubriken 8.1.1 Folkhälsa och kultur i vården handlar om hur kulturen kan bidra med läkande och hälsofrämjande insatser inom vården. MP håller med om att kulturen har en stor betydelse för hälsa men anser att perspektivet är lite för snävt. Vi vill lyfta in tydligare hur kulturen är en resurs för hälsa och att region Östergötland ska ta fram metoder och arbetssätt att använda befintlig konst som verktyg inom vården. Detta för att konsten bättre ska komma till nytta. Det kan t ex vara genom konstpromenader för geriatriska patienter så som i t ex Stockholm eller att genom förmedlingsmetoder ge patienter tillgång till kultur i enlighet med Max Liljefors forskning.

Yrkar att:
Under rubriken Kulturens betydelse för hälsa och välbefinnande sid 24 läggs till meningen sist i första stycket:

`Region Östergötland ska ta fram metoder och arbetssätt för att använda befintlig konst som verktyg i vården.´”

Per Larsson (KD) yrkar avslag på Margareta Franssons yrkande.

Inlägg

Alma Basic (S) gör inlägg.

Propositionsordning

Ordförande föreslår följande propositionsordning:

Margareta Franssons yrkande prövas mot Per Larssons yrkande.
Sedan prövas regionstyrelsens förslag till beslut.

Propositionsordningen godkänns.

Prövning

Ordföranden ställer yrkandena mot varandra och finner att Per Larssons yrkande vinner bifall. Ordförande frågar om regionstyrelsen förslag och finner att det vinner bifall.

Regionfullmäktige BESLUTAR

a t t fastställa föreslagen Kulturplan Östergötland 2024-2027.

Reservationer

Ledamöter och tjänstgörande ersättare för Miljöpartiet reserverar sig till förmån för Margareta Fransson yrkande.

Regional biblioteksplan 2024-2027

RÖ 2023/1784

§ 192

Biblioteksslagen (Biblioteksslagen 2013:801) som trädde i kraft 1 januari 2014 har tydliggjort att varje region eller motsvarande ska bedriva regional biblioteksverksamhet med syfte att främja samarbete, verksamhetsutveckling och kvalitet när det gäller de folkbibliotek som är verksamma i länet (§ 11). Lagen anger också att kommuner och regioner ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på området (§ 17).

Biblioteksutveckling Östergötland ingår i kultursamverkansmodellen och har ett lagstadgat uppdrag att bedriva regional biblioteksverksamhet, vars syfte är att främja samarbete och verksamhets- och kvalitetsutveckling för folkbibliotek i Östergötland. I uppdraget ingår också att främja skolbiblioteksutveckling i länet.

Den regionala biblioteksplanen är styrande för Biblioteksutveckling Östergötlands verksamhet och syftar till att lyfta fram strategiska mål och visa på hur den regionala biblioteksverksamheten i Östergötland ska uppfylla kraven i biblioteksslagen.

Planen utgör ett stöd för att tillsammans med folk- och skolbibliotek prioritera och planera utvecklingsinsatser för att främja en stark biblioteksverksamhet i länet. Biblioteksutveckling Östergötland hör organisatoriskt till kulturenheten vid Region Östergötland och den regionala biblioteksplanen är framtagen parallellt med den regionala kulturplanen.

Regional biblioteksplan för Östergötland 2024–2027 är framtagen i dialog med Götabibliotekens styrgrupp där samtliga länets folkbibliotekschefer ingår. För skolbiblioteksfrågor har dialog förts med strategiska skolbiblioteksgruppen. Under våren 2022 genomfördes ett antal rundabordssamtal med medarbetare och chefer vid Götabiblioteken kring nationella minoriteter för att kartlägga folkbibliotekens behov och önskemål av stöd.

För litteraturområdet har dialog förts med Författarförbundet.

Ärende

Förslaget till Regional biblioteksplan för Östergötland 2024–2027 fastställdes av Regionutvecklingsnämnden 2023-03-29 och har gått ut på remiss under perioden 2023-04-01 - 2023-06-15. Remissen ställdes till samtliga kommuner i Östergötland. Regionutvecklingsnämnden tog i samband med detta inte ställning till sakinnehållet.

Detta kommer ske när biblioteksplanen beslutas av regionutvecklingsnämnden 2023-10-11 och synpunkter från remissinstanser inkommit och behandlats. Biblioteksplanen beslutas sedan av regionstyrelsen 2023-10-18. Biblioteksplanens slutgiltiga utformning antas vid Regionfullmäktige 2023-11-22.

Yrkanden

Per Larsson (KD) och **Eva Andersson** (S) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag

Propositionsordning

Ordförande föreslår följande propositionsordning:

Regionstyrelsens förslag ställs under prövning

Propositionsordningen godkänns.

Prövning

Ordföranden ställer regionstyrelsens förslag under prövning och finner att förslaget vinner bifall.

Regionfullmäktige BESLUTAR

a t t fastställa Regional biblioteksplan för Östergötland 2024–2027 enligt redovisat förslag.

§ 193

Regional energi- och klimatstrategi

RÖ 2023/5425

Region Östergötland och Länsstyrelsen Östergötland antog år 2019 en gemensam energi- och klimatstrategi för länet, avseende åren 2019–2023. I enlighet med uppdrag i treårsbudget 2023–2025 har strategin aktualiserats. Den aktualiserade strategin ska gälla för tidsperioden 2024–2027.

I samverkan med Länsstyrelsen Östergötland har en aktualiserad Energi- och klimatstrategi arbetats fram.

Trafik- och samhällsplaneringsnämnden beslutade enligt TSN §50/2023 att godkänna remissversionen för utskick. Energi- och klimatstrategi för Östergötland 2024–2027 var ute på remiss under perioden 15 maj–15 september. Utifrån inkomna synpunkter har en beslutsversion tagits fram.

Yrkanden

Jan Owe-Larsson (M)**, Ann-Sofie Ramevik** (S) och **Emil Steen (**M) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag-

Jenny Elander Eek (C) lämnar följande yrkande:

”Centerpartiet anser att miljö och klimatfrågor är viktiga framtidsfrågor. Vi ser positivt på stora delar av innehållet i dokumentet men yrkar på förtydliganden på två områden, se nedan.

Framtidsbild för insatsområdet

Året är 2045 och stora delar av samhället har elektrifierats. Den totala elanvändningen är nära den dubbla jämfört med år 2020 och fossila energikällor har helt fasats ut till förmån för ett fossilfritt energisystem. För att nå hit används rätt energislag på rätt plats och smarta lösningar finns överallt. Elnätet är förstärkt och utbyggt för att motsvara det behov som finns hos såväl producenter som användare, medan energilager och flexibel elproduktion och användning ger ett mer effektivt och stabilt elnät. Alla utsläppsfria kraftslag samverkar för att nå balans i produktionen. Fler aktörer är aktiva i energisystemet och prosumenter är ett vanligt inslag. Samhällets syn på energi är förändrad och utgår ifrån att använda energin smart för att skapa ökad nytta och värde.

Insatsområdet

I Östergötland har biogasen sedan länge varit en viktig del av den lokala bioekonomin och bidrar till ett hållbart samhälle med sina cirkulära flöden. Biogasen är ett bränsle som kan komplettera andra energikällor väl, och på så sätt bidra till att skapa ett robust energisystem.

Bioenergi från skogen kommer att bli en allt viktigare resurs för att ersätta olja och fossila bränslen. Det kommer bli allt viktigare att göra kloka prioriteringar och avvägningar kring skogen då dess betydelse för både produktion av förnybara bränslen men även hållbara textilier och trä som råvara kommer bli större samtidigt som biologisk mångfald och andra ekosystemtjänster ska värnas.

En lokal ökad produktion av bioenergi bidrar till en ökad försörjningstrygghet samtidigt som ekonomi och arbetstillfällen stannar i länet och bidrar till landsbygdsutveckling.

Linda Sundregård (MP) lämnar följande yrkande:

”Miljöpartiet vill att ordet förnybar kvarstår i strategin och inte byts ut mot fossilfri. Om man ändå vill ändra till fossilfri borde det göras genomgående, som det nu är blir det inkonsekvent.

Miljöpartiet menar att det skifte i synen på energi som framträder i aktualiseringen av energi- och klimatstrategin är bakåtsträvande. Fokus borde ligga på de förnybara energikällorna. I synnerhet i det längre perspektivet, i visionen fram till år 2045, anser vi att betoningen av kärnkraft är onödig.

Mot bakgrund av detta yrkar vi:

- Att det på de ställen i strategin där begreppet fossilfri ersatt begreppet förnybar görs en justering så att det åter är begreppet förnybar som används.
- Att alla hänvisningar till kärnkraft tas bort ur strategin.”

Tobias Holmberg (V) lämnar följande yrkande:

”I strategins inledning står att ’Vi behöver bli mer självförsörjande på förnybar energi’. Ett ord som därefter återkommer på ett flertal ställen strategin igenom. En förnybar energikälla skiljer sig från en icke-förnybar. En icke-förnybar energikälla finns i en begränsad mängd och återbildas

mycket långsamt eller inte alls. Det var också utifrån begreppet förnybar energikälla som det nationella energipolitiska målet utgick, fram till att detta ändrades i juni-23 av sittande regering som valde att ersätta förnybar med fossilfri. Regeringen och SD drev igenom ändringen utan stöd från något annat parti, vilket bryter den anda av bred förankring som hittills kännetecknat svensk energipolitik. Beslutet mottog också stark kritik från miljöorganisationer där ex Greenpeace betecknade det som ’ett historiskt misstag’.

Beslutet har även kritiserats för att i praktiken vara ett icke-mål. Svensk elproduktion är sedan lång tid tillbaka i det närmaste fossilfri. Den fossila andelen har under de senaste 10 åren legat runt 2 %. Att man ändå valde att bygga energipolitiken runt begreppet fossilfri energi är ett uttryck för regeringens vurmande för kärnkraft.

I Energi- och klimatstrategi för Östergötland betonas på flera ställen att tiden är knapp och att ’det är bråttom nu’ (sid. 3). Energimyndigheten konstaterade så sent som i somras att det snabbaste och mest effektiva sättet att bygga ut elproduktionen i närtid är förnybar el, dvs sol och vind. Sol- och vindkraft är också enligt FN:s klimatpanel de energislag som ur ett globalt perspektiv är mest kostnadseffektivt och som kan leverera mest energi för att motverka klimatkrisen.

Att utifrån den bakgrunden skriva in kärnkraft som en bärande del av Östergötlands framtida energiproduktion strider inte bara mot Energimyndighetens och andra tunga instansers slutsatser, utan står också i konflikt med tidsaspekten då det, precis som man konstaterar i strategin, brådskar. Kärnkraften löser inte en akut klimatkris. Kärnkraft är dyrt, tar lång tid och riskerar stå i vägen för en bredare hållbar omställning.”

Vi yrkar:

a t t formuleringen ”Kärnkraft bidrar med förutsägbar produktion” på sidan 17 stryks, samt

a t t på samtliga ställen stryka *fossilfria energikällor* för att istället konsekvent använda begreppet förnybar energikälla/källor.”

Jan Owe-Larsson (M) och **Emil Steen (**M) yrkar avslag på samtliga ändringsyrkanden.

Inlägg

Ralf Holmér (M) och **Martin Tollen** (S) gör inlägg.

Propositionsordning

Ordförande föreslår följande propositionsordning:

Ordföranden ställer Jenny Elander Eeks yrkande, Linda Sundregårds yrkande, Tobias Holmbergs yrkande och regionstyrelsens förslag mot varandra.

Propositionsordningen godkänns.

Prövning

Ordföranden ställer Jenny Elander Eeks yrkande, Linda Sundregårds yrkande, Tobias Holmbergs yrkande och regionstyrelsens förslag mot varandra och finner att regionstyrelsens förslag vinner bifall.

Ordföranden prövar regionstyrelsens förslag och finner att det vinner bifall.

Regionfullmäktige BESLUTAR

att anta aktualiserad version av Energi- och klimatstrategi för Östergötland 2024-2027.

Reservationer

Samtliga tjänstgörande ledamöter och ersättare för Centerpartiet, Miljöpartiet och Vänsterpartiet reserverar sig till förmån för sina respektive yrkanden.

§ 194

Svar på revisionsrapport: Granskning av ekonomistyrning

RÖ 2022/14552

Regionens revisorer har gett PwC i uppdrag att granska regionens ekonomistyrning. Revisorerna ställer sig bakom PwC:s revisionsrapport och vill särskilt lyfta fram följande:

Den revisionella bedömningen är att regionstyrelsen inte helt säkerställt en ändamålsenlig budgetprocess samt ekonomistyrning inom regionstyrelsens ansvarsområde.

Regler och riktlinjer finns för den regionövergripande budgetprocessen och styrelsen har beslutat om ekonomistyrningsprinciper som i allt väsentligt bedöms vara ändamålsenliga. Samtidigt noteras att verksamhetsanalysernas koppling till budget bör förtydligas.

Övergripande resursfördelningsprinciper finns fastställda men behöver ses över och kopplas tydligare till behovsstyrningen.

Prognossäkerheten uppvisar tidigare år avvikelser på regionövergripande nivå på grund av tillämpad försiktighetsprincip. Det saknas dokumenterade principer för prognostisering av regiongemensamma poster.

Fastställda regler för uppföljning av ekonomi finns och följs. Samtidigt saknar styrelsen i tillräcklig omfattning återrapportering från verksamhetsföreträdare. Uppföljning och återrapportering av verksamhetsförändringsanalyser bör stärkas.

Styrelsen har beslutat om åtgärder för en ekonomi i balans men dessa har delvis pausats bland annat med anledning av pandemin. Det finns behov av att revidera handlingsplanen för att säkerställa tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll.
Regionledningskontorets kommentarer

I stort delar regionledningskontoret de synpunkter som förts fram men vissa slutsatser behöver kommenteras och förklaras. Det ekonomiska läget har försämrats sedan rapporten och regionen befinner sig i ett allvarligt ekonomiskt läge. Förstärkning av åtgärder genomförs, samtidigt som regiondirektören ser över ledning och styrning, där ekonomistyrningen är en del.
Ekonomistyrprinciperna har inte förändrats i grunden sedan början av 1990-talet och även om en översyn är inplanerad kommer det inte att ske några stora förändringar i de grundläggande principerna. Brister som noteras kring

ekonomistyrningen kan snarare hänvisas till tillämpning och ett arbete behöver göras för få de ekonomiska styrprinciperna mer kända och även att utbilda chefer i ledning och styrning med ekonomi som en viktig del. Revisorerna bedömer att det skulle kunna skapas en större tydlighet kring hantering av verksamhetsförändringsanalyser genom att knyta dem till budgetprocessen. Revisorerna anser också att uppföljning och återrapportering av verksamhetsförändringsanalyser bör stärkas. I omorganiseringen som genomfördes 2020 var en viktig ingång att skapa förutsättningar att styra hälso- och sjukvården mer samlat, och skapa möjligheter för vårddirektörerna att i större utsträckning dela på resurser inom produktionsenheten och fördela medel utifrån de behov som uppstår. Verksamhetsförändringsanalyser infördes efter beslut i styrelsen i samband med Översyn av Sinnescentrum och centrum för kirurgi, ortopedi och cancervård, RS 2020-24. Regionstyrelsen beslutade:

att ge regiondirektören i uppdrag att ta fram förslag på process för hantering av nya uppdrag och uppdragsökningar som inte har beställning och finansiering godkänd Processen ska genomföras i samverkan med hälso- och sjukvårdsnämnden.

Verksamhetsförändringsanalyser infördes som en metod för att lyfta förändringar och behov i verksamheten. Det har visat sig att processen innehåller brister och behöver utvärderas. Till exempel ska strategiska beslut lyftas till politiken och finansiering säkerställas.

I revisionsrapporten beskrivs att prognossäkerheten uppvisar avvikelser på regionövergripande nivå på grund av tillämpad försiktighetsprincip. Det stämmer men det beror även på att nationella beslut om riktade statsbidrag ofta fattas mycket sent under året och den slutliga skatteprognosen för innevarande år kommer i december. Detta medförde särskilt stora förändringar under pandemiåren. När det gäller att prognostisera överskott på placerade medel så skulle det innebära en ren spekulation. Det kan ske snabba förändringar på den finansiella marknaden och ett sådant prognostiserat överskott kan ändå inte nyttjas och fyller därför inte någon funktion. Revisorerna konstaterar att hanteringen (försiktighetsprincipen) är väl känd i regionen, men att det saknas dokumenterade principer. En beskrivning och ett resonemang runt prognosprinciper kommer att tas fram. Revisorerna pekar på att styrelsen inte i tillräcklig omfattning får återrapportering från verksamhetsföreträdare. Denna synpunkt delas av regionledningskontoret och beaktas i det fortsatta arbetet.

Regionfullmäktige BESLUTAR

at t lägga revisionsrapporten till handlingarna.

Region Östergötland

Sekreterare

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2023-11-22 § 194

§ 195

Svar på revisionsrapport: Granskning av digitalisering

RÖ 2022/13424

Regionens revisorer har gett PwC i uppdrag att granska regionens digitaliseringsarbete. Revisorerna ställer sig bakom PwC:s revisionsrapport och vill särskilt lyfta fram följande:.

Den revisionella bedömningen är att regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden inte helt säkerställer att det bedrivs ett ändamålsenligt digitaliseringsarbete i regionen.

- Flera mål inom digitaliseringsområdet bedömdes som ej uppnådda under 2021 och helårsbedömning per augusti 2022 indikerar generellt negativ eller ingen utveckling. Användningen av 1177:s tjänster har ökat i regionen men i betydligt lägre takt än i riket.
- Organisationen har stärkts sedan tidigare granskning inom området. Samtidigt saknas resurser i verksamheterna för att arbeta med verksamhetsutveckling i önskvärd omfattning för att uppnå beslutade mål.
- Förutsättningarna för uppföljning varierar mellan verksamheterna beroende på bristande centralt stöd. Hälso- och sjukvårdsnämndens uppföljning av överenskommelse och regelbok kan stärkas genom tydligare fokus på resultat i förhållande till ställda krav rörande e-tjänster.
- Flera åtgärder har vidtagits för att stärka digitaliseringen, men utvecklingen och användningen av digitala tjänster går för långsamt. Vi bedömer att tillräckliga insatser för att nå målen inte har vidtagits.

Regionledningskontorets kommentarer:
Revisionsrapporten belyser flera viktiga områden där fortsatt satsning på digitalisering, kombinerat med åtgärder inom områden där brister påpekats behöver prioriteras och utvecklas vidare. Vissa åtgärder har redan initierats och redovisas nedan.

Efter revisionsgranskningen kan vi under 2023 se en ökning av nyttjande av flera digitala tjänster exempelvis digitala besök, nyttjande av stöd- och behandlingsprogram liksom digitala besök.

Vad gäller egenmonitorering ses en positiv trend med ökning av nyttjandet. Hälso- och sjukvårdens strategi framåt är en fokusering på diagnoser astma/KOL, blodtryck och hjärtsvikt där tjänsten kommer att erbjudas brett till patienter, utifrån medicinsk bedömning och behov samt

överenskommelse med patient. Marknadsföringsaktivitet angående egenmonitorering, både till invånare och medarbetare är planeradtill Q1 2024.

Under 2023 har också ett politiskt beslut tagits med förstärkt krav att ”*Identifiera möjliga patientgrupper på respektive enhet där egenmonitorering är lämplig, samt stimulera till ökat nyttjande av egenmonitorering i Östergötland.*” Detta införs från och med 2024 via överenskommelser och skrivningar i regelbok.

Införande av tjänsten 1177 direkt (symtombedömning, hänvisning och chatt) är genomfört under våren 2023 hos samtliga vårdcentraler inklusive privata vårdcentraler med avtal och en central ingång placerad hos 1177 på telefon. Även fyra regiondrivna och tre privata rehabverksamheter har driftsatt tjänsten liksom en administrativ funktion som bemannas av stöd och service. Vidare har vaccinationsklinikerna aktiveras så att ärenden kan överlämnas dit. Planering pågår också för att bredda nyttjandet av tjänsten till fler enheter med syfte att sömlöst kunna överlämna patientens ärende. Fortsatt stöd till verksamheterna i omställning av arbetssätt kopplat till digitala tjänster är prioriterat.

Samtliga enheter i primärvården och rehab har nu möjlighet att erbjuda digitala besök via plattformen 1177 direkt och tidigare digitala lösning för digitala besök har fasats ut.
Integrationer mellan vårdinformationssystemet Cosmic och 1177 direkt är kravställt.

Revisionen lyfter att det saknas resurser i verksamheterna för att arbeta med verksamhetsnära utveckling, för att uppnå beslutade mål. I pågående omtag kring funktionsområde utveckling ingår ett uppdrag att förstärka verksamhetsnära resurser och stödet till vårdverksamheten för att underlätta utvecklingsarbete och implementering inte minst av digitala tjänster. Detta kommer att ske under 2024.

Det pågår också ett arbete med att få till en gemensam RÖ-övergripande tydlig prioritering av utvecklingsinitiativ inklusive digitalisering.

Att skapa förutsättningar för en bättre uppföljning med fokus på effekter är ytterligare ett område där olika initiativ har startas. Avtalsansvariga har i uppföljningsmöten med vårdverksamheten samtalat och tydliggjort skallkrav i regelbok och överenskommelser. Det har också under dessa möten diskuterats hur verksamheterna arbetar med ambassadörskap och hur de

förbereder den listade befolkning för mer digital vård liksom hur förberedelser inför 1177 direkt genomförts.

Regionens Samordningsgrupp för Nära vård har initierat ett program där flera av regionens digitala satsningar följs upp via olika indikatorer och effektmål. Uppföljningsrapporter är framtagna och vidareutvecklas löpande utifrån behov.

Initiering av ett uppdrag pågår, med syfte att ta fram en färdplan för digitalisering och tydliggörande av vilka val av digitala verktyg som finns och hur dessa kan nyttjas.
Digitaliseringsstrategin kommer också att revideras under 2024.

Regionfullmäktige BESLUTAR

at t lägga revisionsrapporten till handlingarna

§ 196

Svar på revisionsrapport: Kulturverksamhet 2022

RÖ 2022/13429

Regionens revisorer har gett PwC i uppdrag att granska regionens kulturverksamhet. Revisorerna har beslutat att ställa sig bakom PwC:s revisionsrapport som kan sammanfattas enligt följande:

- Den revisionella bedömningen är att regionutvecklingsnämnden i allt väsentligt bedriver en ändamålsenlig och tillgänglig kulturverksamhet.
- Mål och riktlinjer finns antagna och utgör en tillräcklig grund för styrning och förverkligande av kulturplanen och beslut gällande tillgänglighet.
- Det råder viss oklarhet gällande roll- och ansvarsfördelning i samband med ägar- och verksamhetsdialoger.
- Nämnden har säkerställt och förankrat kulturplanen, dess mål och viljeinriktning hos relevanta samverkansorganisationer.
- Struktur och system finns för återkommande och kontinuerlig uppföljning av nämndens kulturverksamhet och tillkommande beslut. Uppföljning av kulturplanen bedöms dock kunna stärkas och tidigareläggas.

Regionledningskontorets kommentarer
Överlag bedöms revisionsrapporten som väl genomarbetad och med relevanta synpunkter. Centralt är synpunkten att regionutvecklingsnämnden i allt väsentligt bedriver en ändamålsenlig och tillgänglig kulturverksamhet. En bedömning som förstärks även genom punkterna om antagna mål- och riktlinjer samt förankring hos relevanta samverkansorganisationer.

Påpekandet att det råder viss oklarhet vad gäller roll- och ansvarsfördelning i samband med ägar- och verksamhetsdialoger, får ses som korrekt. Rent teoretiskt finns förvisso en tydlig ram att förhålla sig till, men i praktiken har det framstått som problematiskt att skilja ägar- och verksamhetsfrågor från varandra. Speciellt tydligt blir detta i tider av utmanande ekonomisk situation, där verksamheten i hög grad påverkas av ägarförhållanden och tillhörande finansiering. Dock har det under senare år skett ett visst närmande vad gäller den övergripande representationen i dessa dialoger, vilket ses som positivt.

Vad gäller uppföljning och utvärdering framförs två tydliga synpunkter. Den ena rör ökad tydlighet vad gäller uppföljning av kulturplanen i årsredovisning och delårsrapporter. Den ökade tydlighet som efterfrågas skulle dock kräva väsentligt större utrymme i dessa dokument. Den

uppföljning och utvärdering som beskrivs i nuvarande årsredovisningar och delårsrapporter har en tydlig koppling till kulturplanens mål och viljeinriktning, men blir endast ett mycket koncist sammandrag av helheten.

En mer genomgripande uppföljning görs genom det sammanfattande dokument som läggs fram för regionutvecklingsnämnden under hösten, där utvecklingen såväl inom som utom kultursamverkansmodellen beskrivs. I skrivande stund pågår ett arbete för att hitta mer tydliga och pedagogiska former för denna återrapportering, som i år kommer att presenteras för nämnden den 29 november. Ambitionen är dock att denna återrapportering framgent ska läggas i augusti-september.

Den andra synpunkten rör just tidsaspekten kring kulturplanens uppföljning, det vill säga att den redovisas sent och bör tidigareläggas. Här ligger begränsningen i den nationella kulturdatabasen, dit samtlig statistik kopplad till kultursamverkansmodellen läggs in. Dessa data samlas in under april-maj för föregående år, och delges den regionala nivån än senare framåt försommaren. Med andra ord gör en snabb hantering och tillhörande analys det möjligt att presentera helheten i uppföljning och utvärdering först under hösten. Vilket också är ambitionen under normala förhållanden.

Regionfullmäktige BESLUTAR

at t lägga revisionsrapporten till handlingarna.

Region Östergötland

Sekreterare

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2023-11-22 § 197

§ 197

Svar på revisionsrapport: Granskning av följsamhet till patientlagstiftning

RÖ 2023/4137

Regionens revisorer har gett PwC i uppdrag att granska Region Östergötlands följsamhet till patientlagstiftningen.

Revisorerna ställer sig bakom PwC:s revisionsrapport och vill särskilt lyfta fram följande:

- Det finns svårigheter att tillgodose patienters rätt till fast vårdkontakt i den specialiserade vården samt fast läkarkontakt i primärvården.
- Patienters rätt till ny medicinsk bedömning säkerställs i allt väsentligt och följsamheten till lagen är god.
- Det finns delvis strukturer och rutiner för tillräcklig patientinformation och lagens krav på anpassad och skriftlig information tillgodoses.
- Det finns brister kopplat till information om rätten till fast vård- och läkarkontakt samt ny medicinsk bedömning.

Regionledningskontorets kommentar:

Revisionsrapporten belyser de utmaningar som finns för att följsamheten till patientlagen ska anses vara helt uppfylld.

För att få ett ökat faktaunderlag beträffande kunskapsnivån gällande fast vårdkontakt har verksamhetschefer i regionen fått besvara en enkät med frågor om vilken kännedom de har kring fast vårdkontakt och hur det ska användas. Resultatet visade att området behövde belysas ytterligare utifrån syftet och nyttan med fast vårdkontakt. Det föranledde ett arbete med att ta fram och sprida ett informations- och utbildningsmaterial riktat till verksamhetschefer med goda exempel som vägledning. Utbildningen har till syfte att bland annat stimulera till utarbetande av lokala rutiner och att nyttja uppföljningsrapporter för den egna verksamheten. Ett informationsmaterial riktat till patient om möjlighet till fast vårdkontakt har också inkluderats i utbildningen.

Det har visat sig finnas varierande kännedom om var och hur dokumentationen av fast vårdkontakt ska ske i journalen. Av den

anledningen har det genomförts ett arbete med att rensa i det så kallade patientkortet och det har också införts begränsningar i möjligheten att registrera felaktigt i journalen. Genom rensningsarbetet kommer uppföljning av antalet patienter med fast vårdkontakt att bli mer korrekt.

Det övergripande arbetet med fast vårdkontakt i regionen hanteras av samordnare för patientkontrakt med stöd från samordningsgruppen Nära vård. Utvecklingen av användandet och nyttoskapandet av fast vårdkontakt kommer att följas upp under år 2024 och med målsättningen att antalet patienter med fast vårdkontakt ska öka.

På den nationella ytan på 1177.se finns idag informationen till patienten om funktionen fast vårdkontakt. Regionens E-hälsoförvaltning arbetar med en översyn av vilka möjligheter det finns i journalsystemet att följa fast vårdkontakt över tid och att möjliggöra spegling ut till 1177.se i individens inloggade läge. I dag är den speglingen inte möjlig.

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2023:26) om listningstjänst för vårdval och vårdval på annat sätt, är ny och träder i kraft den 1 januari 2024. I denna ska regionerna tillhandahålla information till patienten om bland annat fast läkarkontakt och fast vårdkontakt hos en utförare. Tillsammans med Inera arbetar nu regionerna med ett utvecklingsarbete för den nya funktionaliteten på 1177.se vilket kommer att möjliggöra speglingen av detta.

Arbetet med att öka antal patienter som har tillgång till en fast läkarkontakt har aktivt pågått i regionen sedan år 2021. Nationellt finns en målsättning om en årlig ökning av antalet individer som har en fast läkarkontakt. Ökningen är beräknad utifrån att 55 procent av befolkningen skulle ha tillgång en fast läkarkontakt vid 2022 års utgång.

I Regelbok för vårdval primärvård år 2022 fanns det inskrivet att leverantören under året skulle införa registreringsrutiner som säkerställde fast läkarkontakt till verksamhetens listade patienter. För att listningen på fast läkare skulle kunna följas såväl i egen verksamhet, regionalt och nationellt, var kravet att det skedde i Masters befolkningsregister. I årets regelbok finns ett tillägg om att leverantören under året ska säkerställa att framtagen listningsrutin implementeras.

I regionen har idag cirka 67 procent en fast läkarkontakt på sin vårdcentral. Spridningen mellan vårdcentralerna ligger från 100 procent ned till 2,2 procent och där främsta skälet till att de med låg andelen listade patienter

med en fast läkarkontakt, är avsaknaden av fast anställda specialistläkare och ST läkare i allmänmedicin. Rekryteringsarbete, minskning av hyrpersonal samt arbete med arbetsmiljön, utgör faktorer som kan bidrar till att samtliga vårdcentraler i större utsträckning ska kunna erbjuda fast läkarkontakt till sina listade patienter.

Regionfullmäktige BESLUTAR

at t lägga revisionsrapporten till handlingarna.

§ 198

Svar på revisionsrapport: Granskning av samverkan kring utskrivningsklara patienter från slutenvården - samverkansgranskning

RÖ 2023/2521

Regionens revisorer har tillsammans med Linköpings och Norrköpings kommuners revisorer gett PwC i uppdrag att gemensamt granska samverkan kring utskrivningsklara patienter från slutenvården. Regionens revisorer ställer sig bakom PwC:s revisionsrapport och vill särskilt lyfta fram följande.

Den revisionella bedömningen är att hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) och regionstyrelsen inte säkerställt en ändamålsenlig process för samverkan kring utskrivningsklara patienter.

Det finns överenskommelser och rutiner som beskriver processen men det brister i efterlevnad och funktionalitet i nuvarande process. Strukturer för samverkan finns på övergripande nivå men strukturen för hantering av frågor på lokal nivå brister.

- Gemensamma mål i överenskommelse utgör inte någon gemensam styrning för regionen och kommunerna. Det saknas en enhetlig bild av vilka aktiviteter eller kriterier som definierar förflyttning mot måluppfyllelse. Mål och styrtal antagna av HSN har inte kommunicerats med kommunerna för att utgöra en gemensam styrning.
- Dokumenterade och väl fungerande samverkansstrukturer saknas för samverkan inom regionen och med Linköpings kommun.
- Samordnade individuella planer (SIP) upprättas inte i enlighet med lag eller gällande rutiner.
- Roller och ansvar är i överenskommelse tydligt definierade men öppenvården utgör inte den samordnande funktion som beskrivs.
- Uppföljning av funktionaliteten av utskrivningsprocessen har inte genomförts på övergripande eller på individuell nivå.
- Fungerande system och strukturer för att gemensamt hantera avvikelser och arbeta med utveckling saknas.

Regionledningskontorets kommentarer:
Revisionsrapporten belyser flera viktiga områden där samverkan behöver utvecklas.
Det finns en överenskommelse om samverkan för trygg, säker och effektiv utskrivning från sluten hälso- och sjukvård samt en riktlinje för samordnad vård och omsorgsplanering i samband med sluten vård. I samarbetet utifrån dessa uppstår återkommande oklarheter i gränssnitt mellan olika vårdnivåer

inom regionen men också mellan regionens olika verksamheter och kommunerna.

Gällande överenskommelsen finns identifierade utmaningar kring behovet av manuell hantering för uppföljningen samt svårigheter att fullt ut följa processen kring kallelse till SIP inom 24 timmar kontra 3 dagar (helg). Inom regionens data- och analysverksamhet pågår arbete med de rapporter som byggts upp för att kunna följa upp flera olika parametrar kring utskrivningsklara. Den långsiktiga målbilden är att kunna följa en patients resa från kommunen, genom regionen och ut till kommunen igen, att rapporterna ska hålla så god kvalitet att de inte behöver granskas manuellt samt att kommunerna i framtiden ska kunna följa sina ärenden i dem.

Överenskommelsen avses bli föremål för revidering framöver. I det arbetet finns möjlighet att ta med sig flera av de aspekter som framkommer i revisionsrapporten.

Utifrån riktlinjen för samordnad vård och omsorgsplanering i samband med sluten vård har identifierats brister och utmaningar i förhållande till att planering behöver påbörjas direkt vid inskrivning och samtliga aktörer behöver ta sin del av ansvaret. Ibland påbörjas planeringen för sent eller en aktör kopplar bort sig från ärendet i ett för tidigt skede vilket inte ger optimal process. En annan brist är att den regionfinansierade öppenvården inte är delaktiga och drivande i den omfattning som anges i riktlinjen, framför allt vad gäller ansvar som fast vårdkontakt och att kalla till SIP.

Den SVOP-grupp (samordnad vård- och omsorgsplanering, SVOP) som arbetar på uppdrag från Ledningsgrupp vård och omsorg (LGVO) och som var under uppstart vid tiden då rapporten skrevs har nu hunnit arbeta under en tid. Deras arbete utgår ifrån den utvärdering som gjordes år 2019 och som också nämns i revisionsrapporten samt de utmaningar som anges ovan.

Vid uppstarten av SVOP-gruppen höst/vinter 2022–2023 gjordes en kartläggning av nuläget. Utvärdering, kartläggning och resultaten i revisionsrapporten pekar till stor del på samma utmaningar och ger riktning för arbetet framåt.

SVOP-gruppen har under våren 2023 arbetat bland annat med utbildningspaket, uppföljning samt med öppenvårdsprocessen där en ny och förtydligad riktlinje håller på att tas fram, med tydliggöranden kring bland annat fast vårdkontakt och SIP.

Arbete pågår också kring Cosmic Link, det kommunikationssystem som används för samordnad vård- och omsorgsplanering mellan Region Östergötland och kommunerna, bland annat kring att få in fler enheter och få fler att arbeta aktivt i systemet, utbildningar samt kring vilken information som ska kommuniceras i Link.

Regionfullmäktige BESLUTAR

at t lägga revisionsrapporten till handlingarna.

Svar på motion: Angiveri (S), (C), (MP), (V)

RÖ 2023/10255

§ 199

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet föreslår i en motion att Region Östergötland ska skriva till regeringen om att undanta Region Östergötlands medarbetare från anmälningsplikt.

I juni 2022 beslutade den socialdemokratiska regeringen att ge en särskild utredare i uppgift att föreslå åtgärder för att stärka återvändandeverksamheten för personer med utvisningsbeslut. Utredaren skulle ta ställning till om, och i så fall hur, informationsutbyte ska användas i större utsträckning än i dag. Bara Vänsterpartiet och Miljöpartiet reserverade sig mot utredningen.

I augusti 2023 kompletterade den nuvarande regeringen uppdraget från Socialdemokraterna. Fortfarande kvarstår uppdraget från ursprungsdirektivet om att utredaren ska analysera vilka situationer som ska undantas från en informationsplikt – där det skulle stå i strid mot ömmande värden, exempelvis inom sjukvården. Förslagen ska vara i enlighet med såväl barnkonventionen som andra internationella konventioner, där bland annat barns rätt till utbildning fastslås.

Sverige hade informationsplikt från 1980-talet till 2013. I Utlänningsförordningen (1989:547) gällde detta för skatteverket, arbetsförmedlingskontor, socialnämnd och skolstyrelse. Utlänningsförordningen (1989:547) ersattes så småningom av Utlänningsförordningen (2006:97). I ursprungsversionen fanns informationsplikten kvar. Från och med en förändring den 23 maj 2013 finns inte längre socialnämnd och skolstyrelse med i förordningen.

Under 2013 gjorde Alliansregeringen också förändringar som innebär att papperslösa personer har rätt till skolgång (dock inte skolplikt) samt sjukvård. Vård som inte kan anstå har tolkats som akutsjukvård och även mindre akuta tillstånd. I den nu gällande Utlänningslagen (2005:716) har Socialnämnden skyldighet att lämna uppgifter på begäran, men ingen skyldighet att upplysa om ingen begäran kommit. Notera att sjukvården aldrig har haft underrättelseskyldighet.

I tilläggsdirektiven till utredningen framkommer att undantag skall göras. https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/kommittedirektiv/2023/08/dir.-2023126

Under rubriken ETT UTÖKAT INFORMATIONSUTBYTE står att läsa på sidan 16.

För att regleringen ska vara rättssäker och inte leda till orimliga effekter för enskilda kan vissa situationer behöva undantas från informationsplikten. Det kan vara fråga om situationer där informationsplikten skulle strida mot ömmande värden (exempelvis inom sjukvården). Utredaren ska bedöma vilka situationer det kan vara frågan om. Det befintliga uppdraget ska därför ändras på så sätt att utredaren, utan att på förhand utesluta några verksamheter från informationsplikten, ska bedöma hur regleringen ska utformas och vilka situationer som ska undantas. Förslagen ska vara i enlighet med de internationella regler och konventioner som Sverige har åtagit sig att följa (bland annat Europakonventionen och barnkonventionen) där barnets rätt till utbildning slås fast.

Med hänsyn till ovanstående inväntar Region Östergötland därför utredningens framtida innehåll, slutsatser och förslag, utan att föregripa vad detta blir samt är då beredd att bidra med ett remissvar ifall regionen tillfrågas.

Yrkanden

Mari Morell (M) yrkar avslag på motionen och bifall till regionstyrelsens förslag.

Kaisa Karro (S), **Julie Tran** (C), **Margareta Fransson** (MP) och **Emil Broberg** (V) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordförande föreslår följande propositionsordning:

Mari Morells yrkande prövas mot Kaisa Karros med fleras yrkande.

Propositionsordningen godkänns.

Prövning

Ordföranden ställer yrkandena mot varandra och finner att Marie Morells yrkande vinner bifall.

Votering begärs.

Följande voteringsproposition godkännes.

Rösta Ja för att bifalla styrelsens förslag, Nej för att bifalla Kaisa Karro m.fl. yrkande.

Vid voteringen avges 51 ja-röster och 50 nej-röster.

1	Fredrik Sjöstrand (M)	Ja
2	Matilda Ekeblad (M)	Ja
3	Maria Almesåker (M)	Ja
4	Ralf Holmér (M)	Ja
5	Oscar Strömblad (M)	Ja
6	Jacob Cernvall (M)	Ja
7	Tommy Ählström (M)	Ja
8	Suada Tolic (M)	Ja
9	Marie Morell (M)	Ja
10	Lars Ahlm (M)	Ja
11	Emil Steen (M)	Ja
12	Eva Hermansson (M)	Ja
13	Jan Owe-Larsson (M)	Ja
15	Mia Landell (M)	Ja
16	Anna Nilsson (M)	Ja
17	Anwar Samuelsson (M)	Ja
18	Annette Olsson (M)	Ja
19	Viola Ingvarsson (M)	Ja
20	Tobias Eriksson (M)	Ja
21	Bert Egnell (M)	Ja
22	Helen Albrektsson (M)	Ja
55	Per Larsson (KD)	Ja
57	Martin Zetterlund (KD)	Ja
59	Elvira Wibeck (KD)	Ja
60	Lena Käcker Johansson (KD)	Ja
61	Annicki Oscarsson (KD)	Ja
69	Monika Broman (L)	Ja
70	Nils Babtist (L)	Ja
71	Alexander Höglund (L)	Ja
72	Gun Inger Andersson (L)	Ja
77	Joakim Gustafsson (SD)	Ja

78	Tom Pettersson (SD)	Ja
79	Charlotte Wessman (SD)	Ja
80	Patrik Westlund (SD)	Ja
81	Erik Johansson (SD)	Ja
82	Benny Sellborn (SD)	Ja
83	Susanna Lindvall (SD)	Ja
84	Gunilla Hellberg (SD)	Ja
85	Thomas Svensson (SD)	Ja
86	Richard Svensson (SD)	Ja
87	Göran Hargestam (SD)	Ja
90	Nathalie Pettersson (SD)	Ja
92	Irina Sedova (SD)	Ja
208	Johan Rutfors (M)	Ja
259	Máire Skogsstjärna (KD)	Ja
263	Magnus Sjöberg (KD)	Ja
264	Torbjörn Nibelius (KD)	Ja
297	Anders Selbing (L)	Ja
312	Björn Sandberg (SD)	Ja
313	Helena Dössing (SD)	Ja
319	Gunnar Franzén (SD)	Ja
23	Lena Micko (S)	Nej
26	Martin Tollén (S)	Nej
27	Ellen Aguirre (S)	Nej
28	Nicklas Andersson (S)	Nej
29	Alma Basic (S)	Nej
30	Peter Hermansson (S)	Nej
34	Kaisa Karro (S)	Nej
36	Eva Andersson (S)	Nej
38	Ann-Charlotte Wiberg (S)	Nej
39	Linus Emmoth (S)	Nej
40	Eva Edgren Vikmång (S)	Nej
41	David Ergül (S)	Nej
42	Christina Hasselrot (S)	Nej
43	Elisabet Edlund (S)	Nej
44	Alexander Fröderberg (S)	Nej
46	Jörgen Oskarsson (S)	Nej
47	Annsofi Ramevik (S)	Nej
48	Göran Fältgren (S)	Nej

50	Torbjörn Holmqvist (S)	Nej
51	Ulrika Jeansson (S)	Nej
53	Camilla Egberth (S)	Nej
54	Hans Elf (S)	Nej
63	Julie Tran (C)	Nej
64	Cathrine Platou Vikinge (C)	Nej
65	Kerstin Sjöberg (C)	Nej
66	Jenny Elander Ek (C)	Nej
68	Maria Persdotter (C)	Nej
74	Margareta Fransson (MP)	Nej
75	Catarina Engström (MP)	Nej
76	Linda Sundregård (MP)	Nej
93	Jessica Eek (V)	Nej
94	Ibtisam Yusuf (V)	Nej
96	Maja Engström (V)	Nej
97	Emil Broberg (V)	Nej
98	Tobias Holmberg (V)	Nej
99	Maj-Viol Axelius Thostrup (V)	Nej
100	Malin Öst (V)	Nej
225	Ghassan Al-Janabi (S)	Nej
227	Colin Larsson Rot (S)	Nej
228	Camilla Jonsson (S)	Nej
229	Håkan Dahlgren (S)	Nej
236	Birgitta Wessman Thyrsson (S)	Nej
238	Jennifer Ziljat (S)	Nej
242	Patrick Lindahl (S)	Nej
244	Torbjörn Mellgren (S)	Nej
248	Börje Lindholm (S)	Nej
250	Marcus Wisäter (S)	Nej
277	Carola Andersson (C)	Nej
327	Rolf Hansson (V)	Nej
328	Jonas Söderlund (V)	Nej

Regionfullmäktige BESLUTAR

a t t avslå motionen.

Reservationer

Samtliga tjänstgörande ledamöter och ersättare för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet reserverar sig till förmån för Kaisa Karros med fleras yrkande att bifalla motionen..

Region Östergötland

Sekreterare

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2023-11-22 § 200

Motion ”Möjliggör klinisk tjänstgöring för fler”

RÖ 2023/12014

§ 200

Jessica Eek (V) har den 30 oktober 2023 inkommit med motionen ” Motion ”Möjliggör klinisk tjänstgöring för fler”

Regionfullmäktige BESLUTAR

a t t överlämna motionen till regionstyrelsen för beredande av svar.

Region Östergötland

Sekreterare

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2023-11-22 § 201

Motion Inrätta en funktion mot väldfärdsbrott (S).

RÖ 2023/12002

§ 201

Kaisa Karro (S) har den 30 oktober 2023 inkommit med motionen ” Motion Inrätta en funktion mot väldfärdsbrott (S).

Regionfullmäktige BESLUTAR

a t t överlämna motionen till regionstyrelsen för beredande av svar.

Region Östergötland

Sekreterare

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2023-11-22 § 202

Ta till vara sjuksköterskan kompetens - stärk omvårdnadsarbetet".

RÖ 2023/12608

§ 202

Margareta Fransson (MP) har den 13 november 2023 inkommit med motionen " Ta till vara sjuksköterskan kompetens - stärk omvårdnadsarbetet".
Margareta Fransson presenterar motionen.

Regionfullmäktige BESLUTAR

a t t överlämna motionen till regionstyrelsen för beredande av svar.

Region Östergötland

Sekreterare

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2023-11-22 § 203

Motion Säkra kompetensförsörjning genom ökad grundbemanning och ökad arbetstid”

RÖ 2023/12687

§ 203

Kaisa Karro har den 14 november 2023 inkommit med motionen ” Motion Säkra kompetensförsörjning genom ökad grundbemanning och ökad arbetstid”

Regionfullmäktige BESLUTAR

a t t överlämna motionen till regionstyrelsen för beredande av svar.

Justering

Region Östergötland

Sekreterare

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2023-11-22 § 204

§ 204

Motion Kompetensförsörjning”.

Julie Tran (C) har den 22 november 2023 inkommit med ” Motion Kompetensförsörjning”.

RÖ 2023/12957

Regionfullmäktige BESLUTAR

a t t överlämna motionen till regionstyrelsen för beredande av svar.

Region Östergötland

Sekreterare

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2023-11-22 § 205

Svar på medborgarförslag: Ändra beslutet om olika OB-ersättning för yrkesgrupper inom hälso- och sjukvården

RÖ 2023/1528

§ 205

I medborgarförslaget föreslås att Region Östergötland justerar sitt beslut att införa en förhöjd Ob-ersättning till vissa yrkesgrupper. I stället föreslås höjningen omfatta alla medarbetare.

Regionstyrelsen fattade i december 2022 beslut om utökat OB-tillägg vid arbete vardagnätter och helger. Förändringen gäller sjuksköterskor, specialistsjuksköterskor, barnmorskor, röntgensjuksköterskor, biologer och biomedicinska analytiker.

Det finns andra yrken där det också finns svårigheter att bemanna arbetspassen, men när det gäller dygnet-runt-verksamhet är det dessa yrkeskategorier som är svårast att fylla. Ytterst handlar det om att kunna ta hand om de patienter som vårdas på sjukhusen. Att höja OB-nivåerna är ett sätt att via ekonomiskt incitament uppvärdera arbete i dygnet-runt verksamhet. Ju mer man arbetar på obekväm tid, desto mer premieras man genom en högre OB-ersättning.

Östgötasamverkan har förståelse för att satsningen kan upplevas som orättvis, men vill förtydliga att det inte handlar om att vi glömmer bort någon grupp eller värderar deras arbete på något annat sätt. Undersköterskor gör ett jätteviktigt och bra arbete som är centralt för att vården ska fungera.

I den bästa av världar hade tillägget gällt alla, men det ekonomiska läget innebär begränsningar. I nuläget finns inte resurser att höja OB-tillägget generellt. Det gör att vi måste prioritera de yrkesgrupper som det råder störst brist på och på de tider då det är svårast att bemanna vården.

Beslutet trädde i kraft 1 mars 2023 och insatsen kommer utvärderas under 2025.

Yrkanden

Marie Morell (M) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag att avslå medborgarförslaget.

Kaisa Karro (S) och **Jessica Eek (V)** yrkar bifall till medborgarförslaget

Propositionsordning

Ordförande föreslår följande propositionsordning:

Marie Morells yrkande att bifalla regionstyrelsens förslag att avslå medborgarförslaget prövas mot Kaisa Karro med fleras yrkande att bifalla motionen.

Propositionsordningen godkänns.

Prövning

Ordföranden ställer Marie Morells yrkande att bifalla regionstyrelsens förslag att avslå medborgarförslaget. mot Kaisa Karro med fleras yrkande att bifalla medborgarförslaget. och finner att regionstyrelsens förslag vinner bifall.

Regionfullmäktige BESLUTAR

a t t avslå medborgarförslaget.

Reservationer

Samtliga tjänstgörande ledamöter och ersättare för Socialdemokraterna och och Vänsterpartiet reserverar sig till förmån för Kaisa Karro med fleras yrkande att bifalla medborgarförslaget.

Protokollsanteckningar

Kerstin Sjöberg (C) lämnar följande protokollsanteckning som centerpartiet står bakom:

”Centerpartiets ståndpunkt är att det inte är bra att göra skillnad på medarbetare i samma vårdteam beträffande OB-ersättning. Den invändningen hade vi redan då beslut fattades och vi kvarstår vid den bedömningen.”

Svar på medborgarförslag: Avseende OB ersättning kopplat till undersköterskor

RÖ 2023/1867

§ 206

I medborgarförslaget föreslås att Region Östergötland justerar sitt beslut att införa en förhöjd Ob-ersättning till vissa yrkesgrupper. I stället föreslås höjningen även omfatta undersköterskor.

Regionstyrelsen fattade i december 2022 beslut om utökat OB-tillägg vid arbete vardagnätter och helger. Förändringen gäller sjuksköterskor, specialistsjuksköterskor, barnmorskor, röntgensjuksköterskor, biologer och biomedicinska analytiker.

Det finns andra yrken där det också finns svårigheter att bemanna arbetspassen, men när det gäller dygnet-runt-verksamhet är det dessa yrkeskategorier som är svårast att fylla. Ytterst handlar det om att kunna ta hand om de patienter som vårdas på sjukhusen. Att höja OB-nivåerna är ett sätt att via ekonomiskt incitament uppvärdera arbete i dygnet-runt verksamhet. Ju mer man arbetar på obekväm tid, desto mer premieras man genom en högre OB-ersättning.

Östgötasamverkan har förståelse för att satsningen kan upplevas som orättvis, men vill förtydliga att det inte handlar om att vi glömmer bort någon grupp eller värderar deras arbete på något annat sätt. Undersköterskor gör ett jätteviktigt och bra arbete som är centralt för att vården ska fungera.

I den bästa av världar hade tillägget gällt alla, men det ekonomiska läget innebär begränsningar. I nuläget finns inte resurser att höja OB-tillägget generellt. Det gör att vi måste prioritera de yrkesgrupper som det råder störst brist på och på de tider då det är svårast att bemanna vården.

Beslutet trädde i kraft 1 mars 2023 och insatsen kommer utvärderas under 2025.

Yrkanden

Marie Morell (M) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag att avslå medborgarförslaget.

Kaisa Karro (S) och **Jessica Eek (V)** yrkar bifall till medborgarförslaget.

Propositionsordning

Ordförande föreslår följande propositionsordning:

Marie Morells yrkande att bifalla regionstyrelsens förslag att avslå medborgarförslaget prövas mot Kaisa Karro med fleras yrkande att bifalla motionen.

Propositionsordningen godkänns.

Prövning

Ordföranden ställer Marie Morells yrkande att bifalla regionstyrelsens förslag att avslå medborgarförslaget mot Kaisa Karro med fleras yrkande att bifalla medborgarförslaget och finner att regionstyrelsens förslag vinner bifall.

Regionfullmäktige BESLUTAR

a t t avslå medborgarförslaget.

Reservationer

Samtliga tjänstgörande ledamöter och ersättare för Socialdemokraterna och och Vänsterpartiet reserverar sig till förmån för Kaisa Karro med fleras yrkande att bifalla medborgarförslaget.

Protokollsanteckningar

Kerstin Sjöberg (C) lämnar följande protokollsanteckning som centerpartiet står bakom:

”Centerpartiets ståndpunkt är att det inte är bra att göra skillnad på medarbetare i samma vårdteam beträffande OB-ersättning. Den invändningen hade vi redan då beslut fattades och vi kvarstår vid den bedömningen.”

Svar på medborgarförslag: Höjd OB -ersättning för alla 24/7 verksamheter

RÖ 2023/2491

§ 207

I medborgarförslaget föreslås att Region Östergötland justerar sitt beslut att införa en förhöjd Ob-ersättning till vissa yrkesgrupper. I stället föreslås höjningen även omfatta alla medarbetare inom dygnet-runt-verksamhet.

Regionstyrelsen fattade i december 2022 beslut om utökat OB-tillägg vid arbete vardagnätter och helger. Förändringen gäller sjuksköterskor, specialistsjuksköterskor, barnmorskor, röntgensjuksköterskor, biologer och biomedicinska analytiker.

Det finns andra yrken där det också finns svårigheter att bemanna arbetspassen, men när det gäller dygnet-runt-verksamhet är det dessa yrkeskategorier som är svårast att fylla. Ytterst handlar det om att kunna ta hand om de patienter som vårdas på sjukhusen. Att höja OB-nivåerna är ett sätt att via ekonomiskt incitament uppvärdera arbete i dygnet-runt verksamhet. Ju mer man arbetar på obekväm tid, desto mer premieras man genom en högre OB-ersättning.

Östgötasamverkan har förståelse för att satsningen kan upplevas som orättvis, men vill förtydliga att det inte handlar om att vi glömmer bort någon grupp eller värderar deras arbete på något annat sätt. Undersköterskor gör ett jätteviktigt och bra arbete som är centralt för att vården ska fungera.

I den bästa av världar hade tillägget gällt alla, men det ekonomiska läget innebär begränsningar. I nuläget finns inte resurser att höja OB-tillägget generellt. Det gör att vi måste prioritera de yrkesgrupper som det råder störst brist på och på de tider då det är svårast att bemanna vården.

Beslutet trädde i kraft 1 mars 2023 och insatsen kommer utvärderas under 2025.

Yrkanden

Marie Morell (M) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag att avslå medborgarförslaget.

Kaisa Karro (S) och **Jessica Eek (V)** yrkar bifall till medborgarförslaget.

Propositionsordning

Ordförande föreslår följande propositionsordning:

Marie Morells yrkande att bifalla regionstyrelsens förslag att avslå medborgarförslaget prövas mot Kaisa Karro med fleras yrkande att bifalla medborgarförslaget.

Propositionsordningen godkänns.

Prövning

Ordföranden ställer Marie Morells yrkande att bifalla regionstyrelsens förslag att avslå medborgarförslaget mot Kaisa Karro med fleras yrkande att bifalla medborgarförslaget. och finner att regionstyrelsens förslag vinner bifall.

Regionfullmäktige BESLUTAR

a t t avslå medborgarförslaget.

Reservationer

Samtliga tjänstgörande ledamöter och ersättare för Socialdemokraterna och och Vänsterpartiet reserverar sig till förmån för Kaisa Karro med fleras yrkande att bifalla medborgarförslaget.

Protokollsanteckningar

Kerstin Sjöberg (C) lämnar följande protokollsanteckning som centerpartiet står bakom:

”Centerpartiets ståndpunkt är att det inte är bra att göra skillnad på medarbetare i samma vårdteam beträffande OB-ersättning. Den invändningen hade vi redan då beslut fattades och vi kvarstår vid den bedömningen.”

Region Östergötland

Sekreterare

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2023-11-22 § 207

Svar på medborgarförslag: Höjd OB -ersättning för undersköterskor

RÖ 2023/2567

§ 208

I medborgarförslaget föreslås att Region Östergötland justerar sitt beslut att införa en förhöjd Ob-ersättning till vissa yrkesgrupper. I stället föreslås höjningen även omfatta undersköterskor.

Regionstyrelsen fattade i december 2022 beslut om utökat OB-tillägg vid arbete vardagnätter och helger. Förändringen gäller sjuksköterskor, specialistsjuksköterskor, barnmorskor, röntgensjuksköterskor, biologer och biomedicinska analytiker.

Det finns andra yrken där det också finns svårigheter att bemanna arbetspassen, men när det gäller dygnet-runt-verksamhet är det dessa yrkeskategorier som är svårast att fylla. Ytterst handlar det om att kunna ta hand om de patienter som vårdas på sjukhusen. Att höja OB-nivåerna är ett sätt att via ekonomiskt incitament uppvärdera arbete i dygnet-runt verksamhet. Ju mer man arbetar på obekväm tid, desto mer premieras man genom en högre OB-ersättning.

Östgötasamverkan har förståelse för att satsningen kan upplevas som orättvis, men vill förtydliga att det inte handlar om att vi glömmer bort någon grupp eller värderar deras arbete på något annat sätt. Undersköterskor gör ett jätteviktigt och bra arbete som är centralt för att vården ska fungera.

I den bästa av världar hade tillägget gällt alla, men det ekonomiska läget innebär begränsningar. I nuläget finns inte resurser att höja OB-tillägget generellt. Det gör att vi måste prioritera de yrkesgrupper som det råder störst brist på och på de tider då det är svårast att bemanna vården.

Beslutet trädde i kraft 1 mars 2023 och insatsen kommer utvärderas under 2025.

Yrkanden

Marie Morell (M) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag att avslå medborgarförslaget.

Kaisa Karro (S) och **Jessica Eek (V)** yrkar bifall till medborgarförslaget.

Propositionsordning

Ordförande föreslår följande propositionsordning:

Marie Morells yrkande att bifalla regionstyrelsens förslag att avslå medborgarförslaget prövas mot Kaisa Karro med fleras yrkande att bifalla medborgarförslaget.

Propositionsordningen godkänns.

Prövning

Ordföranden ställer Marie Morells yrkande att bifalla regionstyrelsens förslag att avslå motionen mot Kaisa Karro med fleras yrkande att bifalla motionen och finner att regionstyrelsens förslag vinner bifall.

Regionfullmäktige BESLUTAR

a t t avslå medborgarförslaget.

Reservationer

Samtliga tjänstgörande ledamöter och ersättare för Socialdemokraterna och och Vänsterpartiet reserverar sig till förmån för Kaisa Karro med fleras yrkande att bifalla medborgarförslaget.

Protokollsanteckningar

Kerstin Sjöberg (C) lämnar följande protokollsanteckning som centerpartiet står bakom:

”Centerpartiets ståndpunkt är att det inte är bra att göra skillnad på medarbetare i samma vårdteam beträffande OB-ersättning. Den invändningen hade vi redan då beslut fattades och vi kvarstår vid den bedömningen.”

Svar på medborgarförslag: Höj OB-ersättningen även för undersköterskor

RÖ 2023/2592

§ 209

I medborgarförslaget föreslås att Region Östergötland justerar sitt beslut att införa en förhöjd Ob-ersättning till vissa yrkesgrupper. I stället föreslås höjningen även omfatta undersköterskor.

Regionstyrelsen fattade i december 2022 beslut om utökat OB-tillägg vid arbete vardagnätter och helger. Förändringen gäller sjuksköterskor, specialistsjuksköterskor, barnmorskor, röntgensjuksköterskor, biologer och biomedicinska analytiker.

Det finns andra yrken där det också finns svårigheter att bemanna arbetspassen, men när det gäller dygnet-runt-verksamhet är det dessa yrkeskategorier som är svårast att fylla. Ytterst handlar det om att kunna ta hand om de patienter som vårdas på sjukhusen. Att höja OB-nivåerna är ett sätt att via ekonomiskt incitament uppvärdera arbete i dygnet-runt verksamhet. Ju mer man arbetar på obekväm tid, desto mer premieras man genom en högre OB-ersättning.

Östgötasamverkan har förståelse för att satsningen kan upplevas som orättvis, men vill förtydliga att det inte handlar om att vi glömmer bort någon grupp eller värderar deras arbete på något annat sätt. Undersköterskor gör ett jätteviktigt och bra arbete som är centralt för att vården ska fungera.

I den bästa av världar hade tillägget gällt alla, men det ekonomiska läget innebär begränsningar. I nuläget finns inte resurser att höja OB-tillägget generellt. Det gör att vi måste prioritera de yrkesgrupper som det råder störst brist på och på de tider då det är svårast att bemanna vården.

Beslutet trädde i kraft 1 mars 2023 och insatsen kommer utvärderas under 2025.

Yrkanden

Marie Morell (M) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag att avslå medborgarförslaget.

Kaisa Karro (S) och **Jessica Eek (V)** yrkar bifall till medborgarförslaget.

Propositionsordning

Ordförande föreslår följande propositionsordning:

Marie Morells yrkande att bifalla regionstyrelsens förslag att avslå motionen. prövas mot Kaisa Karro med fleras yrkande att bifalla medborgarförslaget.

Propositionsordningen godkänns.

Prövning

Ordföranden ställer Marie Morells yrkande att bifalla regionstyrelsens förslag att avslå medborgarförslaget mot Kaisa Karro med fleras yrkande att bifalla medborgarförslaget och finner att regionstyrelsens förslag vinner bifall.

Regionfullmäktige BESLUTAR

a t t avslå medborgarförslaget.

Reservationer

Samtliga tjänstgörande ledamöter och ersättare för Socialdemokraterna och och Vänsterpartiet reserverar sig till förmån för Kaisa Karro med fleras yrkande att bifalla medborgarförslaget.

Protokollsanteckningar

Kerstin Sjöberg (C) lämnar följande protokollsanteckning som centerpartiet står bakom:

”Centerpartiets ståndpunkt är att det inte är bra att göra skillnad på medarbetare i samma vårdteam beträffande OB-ersättning. Den invändningen hade vi redan då beslut fattades och vi kvarstår vid den bedömningen.”

Svar på medborgarförslag: Höjd OB -ersättning för undersköterskor

RÖ 2023/2443

§ 210

I medborgarförslaget föreslås att Region Östergötland justerar sitt beslut att införa en förhöjd Ob-ersättning till vissa yrkesgrupper. I stället föreslås höjningen även omfatta undersköterskor.

Regionstyrelsen fattade i december 2022 beslut om utökat OB-tillägg vid arbete vardagnätter och helger. Förändringen gäller sjuksköterskor, specialistsjuksköterskor, barnmorskor, röntgensjuksköterskor, biologer och biomedicinska analytiker.

Det finns andra yrken där det också finns svårigheter att bemanna arbetspassen, men när det gäller dygnet-runt-verksamhet är det dessa yrkeskategorier som är svårast att fylla. Ytterst handlar det om att kunna ta hand om de patienter som vårdas på sjukhusen. Att höja OB-nivåerna är ett sätt att via ekonomiskt incitament uppvärdera arbete i dygnet-runt verksamhet. Ju mer man arbetar på obekväm tid, desto mer premieras man genom en högre OB-ersättning.

Östgötasamverkan har förståelse för att satsningen kan upplevas som orättvis, men vill förtydliga att det inte handlar om att vi glömmer bort någon grupp eller värderar deras arbete på något annat sätt. Undersköterskor gör ett jätteviktigt och bra arbete som är centralt för att vården ska fungera.

I den bästa av världar hade tillägget gällt alla, men det ekonomiska läget innebär begränsningar. I nuläget finns inte resurser att höja OB-tillägget generellt. Det gör att vi måste prioritera de yrkesgrupper som det råder störst brist på och på de tider då det är svårast att bemanna vården.

Beslutet trädde i kraft 1 mars 2023 och insatsen kommer utvärderas under 2025.

Yrkanden

Marie Morell (M) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag att avslå medborgarförslaget.

Kaisa Karro (S) och **Jessica Eek (V)** yrkar bifall till medborgarförslaget.

Propositionsordning

Ordförande föreslår följande propositionsordning:

Marie Morells yrkande att bifalla regionstyrelsens förslag att avslå medborgarförslaget prövas mot Kaisa Karro med fleras yrkande att bifalla medborgarförslaget.

Propositionsordningen godkänns.

Prövning

Ordföranden ställer Marie Morells yrkande att bifalla regionstyrelsens förslag att avslå medborgarförslaget mot Kaisa Karro med fleras yrkande att bifalla medborgarförslaget och finner att regionstyrelsens förslag vinner bifall.

Regionfullmäktige BESLUTAR

a t t avslå medborgarförslaget.

Reservationer

Samtliga tjänstgörande ledamöter och ersättare för Socialdemokraterna och och Vänsterpartiet reserverar sig till förmån för Kaisa Karro med fleras yrkande att bifalla medborgarförslaget.

Protokollsanteckningar

Kerstin Sjöberg (C) lämnar följande protokollsanteckning som centerpartiet står bakom:

”Centerpartiets ståndpunkt är att det inte är bra att göra skillnad på medarbetare i samma vårdteam beträffande OB-ersättning. Den invändningen hade vi redan då beslut fattades och vi kvarstår vid den bedömningen.”

§ 211

Interpellation: Hur arbetar Region Östergötland för att förhindra brott inom välfärden?

RÖ 2023/10994

Regionfullmäktige medger att Richard Kullberg (C) får ställa följande interpellation:

Det pratas om gängkriminellas (våldsamma) brott på kommunal och nationell nivå men det är mindre uppmärksammat på regional nivå. För bara någon vecka sedan kunde vi läsa att av alla häktade i Östergötland var hälften av dem misstänkta för allt från försök till mord och grova narkotikabrott, till grova vapenbrott och allmänfarlig ödeläggelse. Men i en rapport från Polisen, SÄPO, Skatteverket och Arbetsförmedlingen framgår att ekonomisk brottslighet blir allt vanligare bland organiserade kriminella och att hälso- och sjukvårdssektorn är på väg att bli en ordentlig inkomstkälla för dem. Ekobrottsmyndigheten gick för bara några dagar sedan ut (1/10) och varnade för att de börjar se tecken på att kriminella gäng driver vårdcentraler och vaccinationsmottagningar. Varför sitter de inte i häktet?

I en rapport från Brottsförebyggande rådet, BRÅ, (Välfärdsbrott mot kommuner och regioner, 2022) beskrivs det brister hos regioner vad gäller förmåga att upptäcka välfärdsbrott. I Region Stockholm och Västra Götalandsregionen har det identifierats kopplingar till organiserad brottslighet i form av vårdgivare. Vad säger att Region Östergötland skulle vara förskonat från organiserad brottslighet kopplat till vårdgivare, både upphandlade och genom vårdval?

Välfärdsbrott är ett hot mot demokratin! Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, menar att kommuner och regioner behöver stärka det förebyggande arbetet och se till att det finns en tydlig process för att hantera "problem när de upptäcks". På Region Östergötlands egen hemsida kan man läsa om att Region Östergötland arbetar "förebyggande och aktivt på olika sätt" för att minska risken för att någon ska drabbas av olika typer av brottslighet när "de är i lokalerna". Det kan tolkas som ett fokus på "våldsbrott". Istället för att anställda i regionen ska vara skyldiga att ange papperslösa till Polisen (via en "angiverilag", som vi i Centerpartiet anser förkastlig att införa) är det bättre att lägga resurser på arbetet mot välfärdsbrott där skattepengar finansierar de gängkriminella. Risken finns annars också att alla ärliga privata vårdaktörer inom Regionen som bidrar till samhället slås ut i "konkurrensen".

Med anledning av ovanstående vill jag fråga ansvarigt regionråd:

- Hur arbetar Region Östergötland för att upptäcka eller förebygga brott kopplat till den eskalerande kriminaliteten?
- Hur ser man till att det inte är kriminella som står bakom den offentligt finansierade vård som privata aktörer bedriver?
- Vilka granskningar av upphandlade företag görs för att upptäcka brott?

- Har Region Östergötland upptäckt och polisanmält misstänkta välfärdsbrott såsom penningtvätt via privat tandläkarklinik/vårdcentral/vaccinationscentral?

Marie Morell (M) besvarar interpellationen med följande:

Frågor rörande så kallade välfärdsbrott har aktualiserats från många olika parter den senaste tiden. SKR definierar begreppet välfärdsbrott som när en extern aktör - företag eller privatperson - otillbörligen utnyttjar offentliga medel för egen vinning. Ekonomisk vinning är en av de viktigaste drivkrafterna för organiserad brottslighet. Mot bakgrund av detta ställer interpellanten ett antal frågor som besvaras nedan.

1. Hur arbetar Region Östergötland för att upptäcka eller förebygga brott kopplat till den eskalerande kriminaliteten?
Vid regionstyrelsens senaste sammanträde 14 november fattades beslut om att ge regiondirektören i uppdrag att redovisa regionens pågående arbete kring att motverka brott inom välfärden samt återkomma med en bedömning av hur detta arbete eventuellt bör förstärkas.

Idag utgår Region Östergötlands arbete med att förhindra välfärdsbrott från regionens arbete med intern styrning och kontroll. En bra internkontroll förebygger, upptäcker och åtgärdar fel och brister som kan hindra organisationen från att nå sina mål på ett säkert och effektivt sätt. Internkontroll bygger också in en medvetenhet om behovet av att värna och vårda en stabil, öppen och rättssäker verksamhet.

Inom Region Östergötland är det i dagsläget produktionsenhetschefen som är ytterst ansvarig för den interna styrningen och kontrollen inom produktionsenheten men samtliga chefsnivåer är ansvariga för sitt ansvarsområde. Även medarbetare ansvarar för att bidra till en god internkontroll genom att upptäckta fel och brister och se till att berörd chef får kännedom om dem.

Enligt reglementet för Region Östergötland ska respektive nämnd och styrelsen säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig. Regionstyrelsen är regionens förvaltande organ. Hälso- och sjukvårdsnämndens uppdrag omfattar att beställa hälso- och sjukvård samt följa upp beställningar och överenskommelser. På regionstyrelsen ankommer även att inom ramen för uppsiktsplikten övervaka att nämndernas interna kontroll är tillräcklig.

2. Hur ser man till att det inte är kriminella som står bakom den offentligt finansierade vård som privata aktörer bedriver?
I upphandlingsarbetet sker alltid kontroll av företag som lämnar anbud. Regionen har även skyldighet enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) att utesluta leverantörer som är dömda för vissa allvarliga brott (till exempel vissa fall av organiserad brottslighet, mutbrott, bedrägeri, penningtvätt, finansiering av terrorism, terroristbrott, människohandel). Detsamma gäller

om den som dömts för brottet är en företrädare för leverantören. I LOU finns även möjlighet att utesluta leverantör om leverantören inte har fullgjort sina skyldigheter avseende betalning av skatter eller socialförsäkringsavgifter i det egna landet eller i det land där upphandlingen sker, och detta har fastställts genom ett bindande domstolsavgörande eller myndighetsbeslut som har fått laga kraft.

Denna uteslutningsgrund är i LOU valbar, men Region Östergötland anger i sina upphandlingsdokument att detta är en obligatorisk uteslutningsgrund. Även missförhållanden i övrigt i fråga om en leverantörs verksamhet kan innebära att en leverantör utesluts. Exempel härpå är allvarligt fel i yrkesverksamhet eller att leverantören åsidosatt tillämpliga miljö-, social- eller arbetsrättsliga skyldigheter. Även detta är i Region Östergötlands upphandlingsdokument en obligatorisk uteslutningsgrund.

Inköp, service och logistiks arbetsmetodik genom inköpsprocessen är vidimering och kontroll genom intyg, rapport och svar från leverantörerna. Uppdraget omfattar inte egna undersökningar och efterforskningar för att finna oegentligheter eller kriminalitet.

3. Vilka granskningar av upphandlade företag görs för att upptäcka brott?
Av resurs och effektivitetsskäl skälet prioriteras avtal som ska följas upp. Prioriteringen sker dels efter områden som ligger i riskzon för kartell eller korruption, dels efter leveranser som är särskilt viktiga för vårdverksamheten. Exempel på metoder och uppföljningsaktiviteter:
• fysiska leveranskontroller
• fakturakontroller (se avsnitt Internkontroll nedan)
• besiktningar och inspektioner
• besök och kontroller (anmälda och oanmälda)
• mätning av kvalitet genom nyckeltal, bedömningar och betygssättning
• egenrapportering från leverantörer
• regelbundna uppföljningsmöten med leverantörer
• uppvisande av intyg, certifikat

Det kan framhållas att Region Östergötland har inskrivet i sina allmänna villkor för kommersiella avtal att om det visar sig att en leverantör under avtalsperioden träffas av LOU:s uteslutningsgrunder har Region Östergötland rätt till förtida uppsägning av avtalet med omedelbar verkan. Därutöver har Regionfullmäktige har det övergripande ansvaret och ska för varje mandatperiod fastställa ett program för uppföljning av privata utförare. Fullmäktige ger styrelse och nämnder i uppdrag att tillhandahålla verksamheter i linje med uppdraget. Detta beskrivs i Region Östergötlands reglemente. Mer information om det här arbetet finns att hitta i regionens *Program för uppföljning av privata utförare inom Region Östergötland 2023-2026*. Ytterligare ett exempel är genom Region Östergötlands arbete med uppföljning av vårdavtal med privata vårdaktörer. Utöver kontroll och

uppföljning har regionen i enlighet med lagar och regler sin visselblåsarfunktion.

4. Har Region Östergötland upptäckt och polisanmält misstänkta välfärdsbrott såsom penningtvätt via privat tandläkarklinik/vårdcentral/vaccinationscentral?

Enligt regionjuristen finns det inga dokumenterade polisanmälningar av ekonomisk brottslighet.

Richard Kullberg (C) tackar för svaret.

Marie Morell (M) gör inlägg.

Interpellationen anses därmed ställd och besvarad.

§ 212

Interpellation: Hur säkerställer Region Östergötland att vi inte tecknar avtal med kriminella (S)

RÖ 2023/12000

Regionfullmäktige medger att Kaisa Karro (S) får ställa följande interpellation:

Den organiserade brottsligheten, kopplad till Sveriges kommuner och regionens verksamheter, tilltar i omfattning. I Nationellt underrättelsecentrums rapport *Myndighetsgemensam lägesbild - Organiserad brottslighet 2023* kan vi läsa om ökad kriminell aktivitet inom exempelvis driften av vårdcentraler, HVB-hem, skyddade boenden och familjehem. Såväl Region Stockholm som Västra Götalandsregionen har sett en ökad koppling till organiserad brottslighet från såväl vårdgivare som patienter och det är rimligt att anta att Region Östergötland har, eller inom en snar framtid riskerar att få se samma utveckling.

Vi Socialdemokrater i regionen har därför rådfrågat den Nationella operativa avdelningen hos polisen (NOA) och Region Stockholms samordnare mot välfärdsbrott, för att dra lärdom av deras arbete och erfarenheter och deras medskick var väldigt tydligt!

> ”Den mest effektiva åtgärden mot välfärdsbrott är att aldrig ge oseriösa aktörer tillträde till marknaden. "Det krävs också bättre uppföljning av de aktörer som är inne i systemet.”

De mest effektiva åtgärderna Region Östergötland kan vidta är alltså att i samband med avtalsskrivning och uppföljningar försvåra för kriminella att utnyttja regionens verksamhet för brottsliga ändamål. Det behöver finnas tydliga och lätt tillämpliga uteslutningsgrunder och avtalen behöver ha omfattande insynsklausuler, som ger regionen rätt till ett lättillgängligt redovisningsmaterial såsom exempelvis ekonomisk redovisning, utdrag från HR etc. Sist men inte minst måste det vara lätt att säga upp avtal när eventuella oegentligheter uppdagas.

Vi Socialdemokrater arbetar nationellt för att avskaffa den tvingande etableringsfriheten inom primärvården, införa offentlighetsprincipen i hela välfärden samt för att oseriösa aktörer ska kunna beläggas med näringsförbud inom sektorn. Detta är något vi ser skulle ha stor effekt i kampen mot de kriminella gängen, men vi måste även ta upp kampen på kommunal och regional nivå.

Med anledning av detta vill jag ställa följande frågor till ansvarigt regionråd:

- Hur arbetar Region Östergötland med att förhindra och försvåra för kriminella att teckna avtal med regionen i samband med vårdval och upphandlingar?

- Hur arbetar Region Östergötland för att granska ekonomin hos regionens avtalspartners för att säkerställa att regionens pengar inte går till brottslig verksamhet?

- Vilka behov av förändrade rutiner ser styret i Region Östergötland?

- Är styret i regionen villiga att trycka på regeringen för att införa offentlighetsprincipen i hela välfärden?

Marie Morell (M) besvarar interpellationen med följande:

Frågor rörande så kallade välfärdsbrott har aktualiserats från många olika parter den senaste tiden. SKR definierar begreppet välfärdsbrott som när en extern aktör - företag eller privatperson - otillbörligen utnyttjar offentliga medel för egen vinning. Ekonomisk vinning är en av de viktigaste drivkrafterna för organiserad brottslighet. Mot bakgrund av detta ställer interpellanten ett antal frågor som besvaras nedan.

1. Hur arbetar Region Östergötland med att förhindra och försvåra för kriminella att teckna avtal med regionen i samband med vårdval och upphandlingar?
Idag utgår Region Östergötlands arbete med att förhindra välfärdsbrott från regionens arbete med intern styrning och kontroll. En bra internkontroll förebygger, upptäcker och åtgärdar fel och brister som kan hindra organisationen från att nå sina mål på ett säkert och effektivt sätt. Internkontroll bygger också in en medvetenhet om behovet av att värna och vårda en stabil, öppen och rättssäker verksamhet.
Inom Region Östergötland är det i dagsläget produktionsenhetschefen som är ytterst ansvarig för den interna styrningen och kontrollen inom produktionsenheten men samtliga chefsnivåer är ansvariga för sitt ansvarsområde. Även medarbetare ansvarar för att bidra till en god internkontroll genom att upptäckta fel och brister och se till att berörd chef får kännedom om dem.
Enligt reglementet för Region Östergötland ska respektive nämnd och styrelsen säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig. Regionstyrelsen är regionens förvaltande organ. Hälso- och sjukvårdsnämndens uppdrag omfattar att beställa hälso- och sjukvård samt följa upp beställningar och överenskommelser. På regionstyrelsen ankommer även att inom ramen för uppsiktsplikten övervaka att nämndernas interna kontroll är tillräcklig.
I upphandlingsarbetet sker alltid kontroll av företag som lämnar anbud. Regionen har även skyldighet enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) att utesluta leverantörer som är dömda för vissa allvarliga brott (till exempel vissa fall av organiserad brottslighet, mutbrott, bedrägeri, penningtvätt, finansiering av terrorism, terroristbrott, människohandel). Detsamma gäller

om den som dömts för brottet är en företrädare för leverantören. I LOU finns även möjlighet att utesluta leverantör om leverantören inte har fullgjort sina skyldigheter avseende betalning av skatter eller socialförsäkringsavgifter i det egna landet eller i det land där upphandlingen sker, och detta har fastställts genom ett bindande domstolsavgörande eller myndighetsbeslut som har fått laga kraft.
Denna uteslutningsgrund är i LOU valbar, men Region Östergötland anger i sina upphandlingsdokument att detta är en obligatorisk uteslutningsgrund. Även missförhållanden i övrigt i fråga om en leverantörs verksamhet kan innebära att en leverantör utesluts. Exempel härpå är allvarligt fel i yrkesverksamhet eller att leverantören åsidosatt tillämpliga miljö-, social- eller arbetsrättsliga skyldigheter. Även detta är i Region Östergötlands upphandlingsdokument en obligatorisk uteslutningsgrund.

Inköp, service och logistiks arbetsmetodik genom inköpsprocessen är vidimering och kontroll genom intyg, rapport och svar från leverantörerna. Uppdraget omfattar inte egna undersökningar och efterforskningar för att finna oegentligheter eller kriminalitet.

2. Hur arbetar Region Östergötland för att granska ekonomin hos regionens avtalspartners för att säkerställa att regionens pengar inte går till brottslig verksamhet?
Av resurs och effektivitetsskäl skälet prioriteras avtal som ska följas upp. Prioriteringen sker dels efter områden som ligger i riskzon för kartell eller korruption, dels efter leveranser som är särskilt viktiga för vårdverksamheten. Exempel på metoder och uppföljningsaktiviteter:
• fysiska leveranskontroller
• fakturakontroller (se avsnitt Internkontroll nedan)
• besiktningar och inspektioner
• besök och kontroller (anmälda och oanmälda)
• mätning av kvalitet genom nyckeltal, bedömningar och betygssättning
• egenrapportering från leverantörer
• regelbundna uppföljningsmöten med leverantörer
• uppvisande av intyg, certifikat

Det kan framhållas att Region Östergötland har inskrivet i sina allmänna villkor för kommersiella avtal att om det visar sig att en leverantör under avtalsperioden träffas av LOU:s uteslutningsgrunder har Region Östergötland rätt till förtida uppsägning av avtalet med omedelbar verkan.

Därutöver har Regionfullmäktige har det övergripande ansvaret och ska för varje mandatperiod fastställa ett program för uppföljning av privata utförare. Fullmäktige ger styrelse och nämnder i uppdrag att tillhandahålla verksamheter i linje med uppdraget. Detta beskrivs i Region Östergötlands reglemente. Mer information om det här arbetet finns att hitta i regionens Program för uppföljning av privata utförare inom Region Östergötland 2023-2026. Ytterligare ett exempel är genom Region Östergötlands arbete med uppföljning av vårdavtal med privata vårdaktörer. Utöver kontroll och

uppföljning har regionen i enlighet med lagar och regler sin visselblåsarfunktion.

3. Vilka behov av förändrade rutiner ser styret i Region Östergötland? Vid regionstyrelsens senaste sammanträde 14 november fattades beslut om att ge regiondirektören i uppdrag att redovisa regionens pågående arbete kring att motverka brott inom välfärden samt återkomma med en bedömning av hur detta arbete eventuellt bör förstärkas. Uppdraget ska återrapporteras i regionstyrelsen senast i juni 2024.

4. Är styret i regionen villiga att trycka på regeringen för att införa offentlighetsprincipen i hela välfärden? Det finns redan idag goda möjligheter till insyn eftersom de handlingar som inkommer till Region Östergötland omfattas av offentlighetsprincipen. Allmänheten kan alltså i dag få insyn i privata aktörers verksamhet. Insyn och transparens är viktigt, men verktygen måste vara proportionerliga för att på bästa sätt gynna medborgarna, och inte ta onödiga resurser från vården och omsorgen, inte minst i mindre företag.

Kaisa Karro (S) tackar för svaret.

Marie Morell (M) och **Emil Broberg** (V) gör inlägg.

Interpellationen anses därmed ställd och besvarad.

§ 213

Interpellation: Läget på vårdcentralen i Borensberg (C)

RÖ 2023/12247

Regionfullmäktige medger att Maria Persdotter (C) får ställa följande interpellation:

De tre ordinarie läkarna har sagt upp sig vilket innebär att också två ST-läkare måste gå. Så är situationen på vårdcentralen i Borensberg. Samtidigt har Region Östergötland infört totalt anställningsstopp.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga ansvarigt regionråd

- Vad avser regionledningen göra för att stötta upp verksamheten i Borensberg?
- Är det aktuellt att göra undantag från anställningsstoppet?
- Hur ser majoriteten på risken att ny hyrpersonal kommer att behöva engageras?

Alexander Höglund (L) besvarar interpellationen med följande:

Interpellanten ställer frågor angående läget på vårdcentralen i Borensberg med anledning av att de tre ordinarie läkarna har sagt upp sig, samtidigt som det nu råder anställningsstopp.

Jag vill börja med att understryka att läget är väldigt tufft vid Vårdcentralen Borensberg, vilket vi är oerhört medvetna om. Vårdcentralen haft problem med bemanning under många år, i omgångar. Men nu är situationen givetvis särskilt problematisk utifrån att de ordinarie läkarna nu slutar ungefär samtidigt. Det råder dessutom brist på distriktsläkare i hela Sverige, där Östergötland tyvärr inte är ett undantag.

Vad avser regionledningen göra för att stötta upp verksamheten i Borensberg?
Ledningen för primärvården och vårdcentralen arbetar nu intensivt för att hitta lösningar när det gäller läkarbemanningen. Från den politiska ledningen följer vi detta arbete noga och vi förväntar oss en nära samverkan inom Primärvårdscentrum för att hantera situationen.

Exakt hur det kommer se ut framåt vid Vårdcentralen Borensberg kan jag inte uttala mig om i nuläget, utan det är något verksamheten kommer behöva återkomma om.

Är det aktuellt att göra undantag från anställningsstoppet?
Det är inte en fråga för politiken att avgöra. Det finns möjligheter att göra undantag för anställningsstoppet, det sker efter noggranna överväganden utifrån patientsäkerhet och arbetsmiljö. Sådana beslut fattas av vårddirektör.

Hur ser majoriteten på risken att ny hyrpersonal kommer att behöva engageras?
Det är inte uteslutet att hyrpersonal kommer behövas på Vårdcentralen Borensberg. Men om så är fallet är förflyttning av befintliga hyrlinjer huvudalternativet.
Verksamheten arbetar som sagt i detta nu för att lösa situationen på Vårdcentralen Borensberg så bra som möjligt. Vi har förtroende för deras arbete och kommer följa det noga. Läkarna slutar vid årsskiftet och då behöver en lösning finnas på plats.

Maria Persdotter (C) och **Alexander Höglund** (L) gör inlägg.

Interpellationen anses därmed ställd och besvarad.

§ 214

Interpellation: Lever regionen upp till det funktionshinderpolitiska målet (V)

RÖ 2023/12270

Regionfullmäktige medger att Tobias Holmberg (V) får ställa följande interpellation:

Interpellanten har ett antal frågor om huruvida Region Östergötland lever upp till de funktionshinderspolitiska målen kopplat till förändringarna i färdtjänsten. Frågorna besvaras nedan.

Östgötatrafiken har i samband med treårsbudgeten lämnat underlag till TSN gällande ökade kostnader i den kommunöverskridande färdtjänsten. Det underlaget anger ett antal förslag ur ett ekonomiskt perspektiv.

Enligt Lag (1997:736) om färdtjänst anordnandet av icke väsentliga resor inte något krav:

9§ Tillstånd till färdtjänst meddelas för viss tid eller tills vidare. Tillstånd får i skälig omfattning förenas med föreskrifter om

1. vilket färdsätt som får användas,
2. inom vilket område resor får göras, och
3. hur många resor tillståndet omfattar.

Sådana resor som kan anses vara väsentliga för tillståndshavaren får begränsas till antalet endast om det finns synnerliga skäl.
Om det finns särskilda skäl, får tillståndet även i övrigt förenas med villkor. Lag (2006:1114).

Som ovan nämnt är kommunöverskridande färdtjänst är inget som enligt lag måste erbjudas till kommuninvånarna, utan det är något som Region Östergötland erbjuder utöver det som krävs:

3 § *Varje kommun ansvarar, såvitt gäller kommuninvånarna, för att färdtjänst av god kvalitet anordnas inom kommunen och, om det finns särskilda skäl, mellan kommunen och en annan kommun.*
En kommun får för sina kommuninvånare anordna färdtjänst också i eller mellan andra kommuner. Lag (2006:1114).

Hur bidrar beslutet om länsfärdtjänsten till att nå det funktionshinderspolitiska målet?

Färdtjänsten har mött stora kostnadsökningar och sparkrav har inkommit även till trafik-och samhällsplaneringsnämnden. I bistra ekonomiska tider måste prioriteringar göras och den lagstadgade verksamheten måste prioriteras. Väsentliga resor som går till och från till exempel jobb och utbildning kommer fortsatt att vara obegränsade.

Vid genomlysningen kunde även konstateras att i Östergötlands fall, baserat på 2022 års resande, begränsningen av icke väsentliga resor skulle beröra strax under 60 personer av de då 15 902 färdtjänstberättigade. Det är alltså en liten del av alla färdtjänstberättigade i Region Östergötland som reser över kommungränserna mer än 10 ggr/månad och vi har landat i att det är en rimlig gräns för att kunna balansera ekonomiskt ansvarstagande med tillgänglighet i enlighet både med de funktionshinderspolitiska målen samt Region Östergötlands eget funktionshinderspolitiska program.

Att Region Östergötland nu väljer att begränsa antalet icke väsentliga resor i sin kommunöverskridande färdtjänst är inte något unikt. Begränsningar av olika slag används i olika omfattning runt om i Sverige och Region Östergötland gör även med begränsningarna långt mer än vad lagen kräver.

Var går gränsen? När blir inskränkningar och försämringar diskriminerande?

Då färdtjänstlagen medger begräsningar av antalet icke väsentliga färdtjänstresor gjordes bedömningen att den lagstiftande makten redan tidigare gjort bedömning baserat på diskriminerings- och funktionshinderpolitiskt perspektiv när lagen fastställdes. Att, likt Region Östergötland, göra mer än vad lagen kräver bör knappast ses som varken inskränkande eller diskriminerande.

Jan Owe-Larsson (M) besvarar interpellationen med följande:

Interpellanten har ett antal frågor om huruvida Region Östergötland lever upp till de funktionshinderspolitiska målen kopplat till förändringarna i färdtjänsten. Frågorna besvaras nedan.

Östgötatrafiken har i samband med treårsbudgeten lämnat underlag till TSN gällande ökade kostnader i den kommunöverskridande färdtjänsten. Det underlaget anger ett antal förslag ur ett ekonomiskt perspektiv.

Enligt Lag (1997:736) om färdtjänst anordnandet av icke väsentliga resor inte något krav:

9§ Tillstånd till färdtjänst meddelas för viss tid eller tills vidare.
Tillstånd får i skälig omfattning förenas med föreskrifter om
1. vilket färdsätt som får användas,
2. inom vilket område resor får göras, och
3. hur många resor tillståndet omfattar.
Sådana resor som kan anses vara väsentliga för tillståndshavaren får begränsas till antalet endast om det finns synnerliga skäl.
Om det finns särskilda skäl, får tillståndet även i övrigt förenas med villkor. Lag (2006:1114).

Som ovan nämnt är kommunöverskridande färdtjänst är inget som enligt lag måste erbjudas till kommuninvånarna, utan det är något som Region Östergötland erbjuder utöver det som krävs:

3 § *Varje kommun ansvarar, såvitt gäller kommuninvånarna, för att färdtjänst av god kvalitet anordnas inom kommunen och, om det finns särskilda skäl, mellan kommunen och en annan kommun.*
En kommun får för sina kommuninvånare anordna färdtjänst också i eller mellan andra kommuner. Lag (2006:1114).

Hur bidrar beslutet om länsfärdtjänsten till att nå det funktionshinderspolitiska målet?

Färdtjänsten har mött stora kostnadsökningar och sparkrav har inkommit även till trafik-och samhällsplaneringsnämnden. I bistra ekonomiska tider måste prioriteringar göras och den lagstadgade verksamheten måste prioriteras. Väsentliga resor som går till och från till exempel jobb och utbildning kommer fortsatt att vara obegränsade.

Vid genomlysningen kunde även konstateras att i Östergötlands fall, baserat på 2022 års resande, begränsningen av icke väsentliga resor skulle beröra strax under 60 personer av de då 15 902 färdtjänstberättigade. Det är alltså en liten del av alla färdtjänstberättigade i Region Östergötland som reser över kommungränserna mer än 10 ggr/månad och vi har landat i att det är en rimlig gräns för att kunna balansera ekonomiskt ansvarstagande med tillgänglighet i enlighet både med de funktionshinderspolitiska målen samt Region Östergötlands eget funktionshinderspolitiska program.
Att Region Östergötland nu väljer att begränsa antalet icke väsentliga resor i sin kommunöverskridande färdtjänst är inte något unikt. Begränsningar av olika slag används i olika omfattning runt om i Sverige och Region Östergötland gör även med begränsningarna långt mer än vad lagen kräver.
Var går gränsen? När blir inskränkningar och försämringar diskriminerande?
Då färdtjänstlagen medger begräsningar av antalet icke väsentliga färdtjänstresor gjordes bedömningen att den lagstiftande makten redan tidigare gjort bedömning baserat på diskriminerings- och funktionshinderpolitiskt perspektiv när lagen fastställdes. Att, likt Region Östergötland, göra mer än vad lagen kräver bör knappast ses som varken inskränkande eller diskriminerande.

Tobias Holmberg (V) och **Jan Owe-Larsson** (M gör inlägg.

Interpellationen anses därmed ställd och besvarad.

§ 215

Interpellation: Brister i läkarutbildningen i Östeuropa

RÖ 2023/12275

Regionfullmäktige medger att Ellen Aguirre (S) får ställa följande interpellation:

Drygt 1 800 svenskar studerar enligt Centrala studiestödsnämnden till läkare vid universitetet i Östeuropa. Efter studierna kan studenterna enkelt få svensk läkarlegitimation. Nu larmar studenter för omfattande fusk och brister på lärosäten i en rad länder, något som föranlett en granskning av Aftonbladet. Situationens allvar förstärks av att tidningen egen reporter själv genom fusk lyckas bli antagen på en läkarutbildning i Polen.
Exempel på kvalitetsbrister som lyfts fram är att studenterna försetts med facit på kommande tentamina, att samma prov återanvänds år efter år och att praktikperioder på sjukhus inte genomförs som planerat. Studenterna som larmat uttrycker oro över att utlandsutbildade läkare som fuskat sig igenom utbildningen kommer att komma ut i vården och riskera sina patienters liv. Det är en uppenbar risk vid utbildningar som bekostas av den enskilde, att det byggs in ett incitament för utbildningsanordnaren att ha kvar studenter som underpresterar.
Aftonbladet har gått igenom samtliga fall av indragna läkarlegitimationer från 2020. Sedan 2020 har 27 läkare blivit av med läkarlegitimation på grund av grov oskicklighet, 10 av dem är utbildade i Östeuropa. Av svenska läkare har ungefär var tionde en östeuropeisk utbildning. Det förefaller alltså finnas en överrepresentation av läkare som fått sin utbildning i Östeuropa och som får sin legitimation indragen.
På Akademiska sjukhuset i Uppsala har man uppmärksammat problemet och tagit fram ett test, som används vid anställning av nyexaminerade läkare. Personen ska klara av att handlägga ett komplext patientfall. Den östgötska sjukvården är beroende av personal som fått sin utbildning utomlands och många har fått en mycket gedigen utbildning. Samtidigt är det viktigt att säkerställa att de höga krav vi har på legitimerad personal upprätthålls.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga ansvarigt regionråd
- Genomför Region Östergötland kontrollmoment vid nyanställning av läkare utbildade utomlands?
- Har några extra åtgärder vidtagits med anledning av framkomna brister vid utbildningar i Östeuropa?

Alexander Höglund (L) besvarar interpellationen med följande:

Drygt 1800 svenskar studerar idag till läkare vid universitet i Östeuropa. Efter slutförd examen kan studenterna erhålla svensk legitimation. Enligt Aftonbladets granskning gällande indragna läkarutbildningar har 10 av de 27 läkare som sedan 2020 blivit av med läkarlegitimation på grund av grov oskicklighet utbildats i Östeuropa. Av svenska läkare har ungefär var tionde en östeuropeisk utbildning. Läkartidningen har 18 oktober 2023 skrivit om samma granskning och i ett flertal artiklar uppmärksammat detta problem.

Interpellanten ställer med anledning av detta följande frågor:

- Genomför Region Östergötland kontrollmoment vid nyanställning av läkare utbildade utomlands?
- Har några extra åtgärder vidtagits med anledning av framkomna brister vid utbildningar i Östeuropa?

De brister som nämns ovan behöver framför allt tas omhand på nationell nivå, vilket har påbörjats via initiativ från regeringen och utbildningsminister Mats Persson, som ser allvarligt på bristerna.
Inom Region Östergötland finns International Office. Det är en strategisk och operativ stödenhet för hjälp vid rekrytering och introduktion av utlandsutbildad vårdpersonal i Region Östergötland. Utlandsutbildade med legitimationsyrken inom hälso- och sjukvård måste genomgå en kompletterings- och valideringsprocess för att få svensk legitimation. Den processen hanteras av Socialstyrelsen.
Vägen till svensk legitimation skiljer sig något beroende på var studenten fått sin utbildning. De som har en utbildning från ett land utanför EU/EES kan i sin legitimationsprocess antingen välja vägen via Socialstyrelsens kunskapsprov, kurs i författningskunskap samt praktisk tjänstgöring under 6 månader eller vägen via kompletterande utbildning. Båda dessa vägar kräver att individen har goda kunskaper i svenska språket.
Region Östergötland gör generellt ingen skillnad på vilket utland som studenten utbildats i, oavsett om det är Europa eller tredje land. När det gäller just specialistläkare så anställs nästan uteslutande färdiga specialister, dvs de har arbetat många år i sitt hemland och kommer inte direkt från utbildning.
Praktisk tjänstgöring är en kompletterande bedömning av den medicinska kunskapen som Socialstyrelsen beslutar om för de som är utbildade utanför EU/EES. För att en medarbetare ska få påbörja praktisk tjänstgöring i regionen krävs:

- Teoretiskt och praktiskt prov godkänt
- Uppvisat intyg på godkända språkkunskaper samt nivåbedömning av regionens egen leverantör av språkutbildning
- Kurs i författningskunskap klar eller påbörjad med ett slutdatum som ligger innan den praktiska tjänstgöringen är klar
- Mottagande verksamhet ska vara införstådd med syftet för den praktiska tjänstgöringen och ha kontrollerat att man kan bedöma utifrån Socialstyrelsens bedömningsunderlag.

Goda kunskaper i det svenska språket är en förutsättning för att kunna arbeta i vården och för att kunna garantera patientsäkerheten. Region Östergötland rekommenderar minst nivå C1 vid anställning. Språknivån ska alltid kontrolleras med hjälp av regionens leverantör av språkutbildning innan anställning. Region Östergötland har ett avtal med Folkuniversitetet för språkutbildning och inplaceringstest för medarbetare.
För att säkerställa korrekt kompetens så långt det är möjligt under rekryteringsprocessen för läkare utbildade inom EU, så har Region

Östergötland byggt in kontrollpunkter i processen, såsom intervju, registerkontroller, auskultation och djupintervjuer på plats på kliniken och provanställning.
Sedan införandet av bastjänstgöring (BT) kompetenskontrolleras alla specialisttjänstgörande läkare (ST-läkare) som ska göra BT i Region Östergötland senast innan BT ska påbörjas. Kompetenskontrollen innebär bland annat språktest, klinisk kompetensbedömning och ställningstaganden till lämpliga egenskaper. Region Östergötland har nyligen slutit avtal med Allmänmedicinskt utbildningscentrum (AMC) om möjlighet till validering och ändringar av utbildningsplanen om det brister i något område under BT. Dessutom arbetas det idag fram ett digitalt utbildningsprogram i samarbete med primärvården som ska omfatta alla underläkare oavsett bakgrund som en del i kompetenshöjning.
När Region Östergötland idag tillsätter utlandsutbildade BT förekommer ibland brister när inlärd kunskap ska omsättas till svensk klinisk vardag. Det handlar om allt ifrån lagar och författningar till händelseförlopp i olika kliniska skeden såsom diabetes, sepsis etc. Det här är kunskap som med god handledning och bra introduktion går att inhämta utan att det uppstår risk för patienter. Detta förutsätter dock att den verksamhet som anställer en utlandsutbildad har en god bild av kompetensnivån och att tillräckligt stöd kan ges initialt.
För att säkra upp så att studenterna har rätt kvaliteter med sig in i BT-utbildningen ser regionerna generellt sett behov av nationella register och standarder som kvalitetssäkrande funktioner, men även de regionala kompetenskontrollerna och uppföljningarna är oerhört viktiga för att den höga trovärdigheten för östgötsk vård ska bibehållas. Jag tackar därför för interpellationen som uppmärksammar dessa viktiga kvalitetsfrågor.

Ellen Aguirre (S) tackar för svaret.

Alexander Höglund (L) gör inlägg.

Interpellationen anses därmed ställd och besvarad.

§ 216

Interpellation: Hur har införandet av 1177 direkt påverkat tillgängligheten?

RÖ 2023/12303

Regionfullmäktige medger att Julie Tran (C) får ställa följande interpellation:

Den som söker vård i Östergötland ska få vården så nära som möjligt. Det innebär att vi också ska nyttja digitaliseringens möjligheter. Regionen ska därför ligga i framkant i att fortsätta utveckla olika arbetssätt, nyttja ny teknik, införa smart digitalisering och nya mobila lösningar. Ju mer av vården som kan utföras i hemmet, även specialistvård, desto färre resor för patienterna. Detta underlättar särskilt för patienter som bor långt från sjukhus och på landsbygden.

I delårsrapporten 08 till regionstyrelsen står det följande om införandet av digitala verktyget *1177 direkt*: ”sedan starten vecka 13 och fram till och med vecka 34 har drygt 27 000 triageringar och nästan 19 000 chatmöten genomförts”. Målet har varit att förenkla och effektivisera invånarnas första kontakt med vården.

I takt med införandet av *1177 direkt* verkar andra digitala ingångar ha upphört, exempelvis den Digitala Vårdcentralen på regionens app Din Vård.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga ansvarigt regionråd:

- Ser ni en tydligt förbättrad tillgänglighet för patienten och större effektivitet hos medarbetare efter införandet av *1177 direkt*?
- Har andra digitala ingångar upphört i samband med införandet av *1177 direkt*?
- Vilka fördelar och/eller nackdelar finns med att andra digitala ingångar upphör, exempelvis Digitala vårdcentralen?
- Ser ni en ökad arbetsbelastning på våra medarbetare efter införandet av *1177 direkt*?

Fredrik Sjöstrand (M) besvarar interpellationen med följande:

Interpellanten ställer frågor angående hur införandet av 1177 direkt har påverkat tillgängligheten.

Region Östergötland införde under våren en ny digital ingång till hälso- och sjukvården. Med tjänsten 1177 direkt kan invånaren nu starta sitt ärende digitalt istället för att ringa sin vårdcentral, svara på frågor om sina symtom, få möjlighet att chatta med vårdpersonal eller lotsas fram till ett digitalt eller fysiskt vårdbesök. Förutom vårdcentraler går det också att via 1177 direkt komma i kontakt med rehab-mottagningar i Östergötland.

Syftet med tjänsten är att det ska vara enkelt att få kontakt med hälso- och sjukvården. Genom att använda digitaliseringens möjligheter vill vi öka tillgängligheten till första linjens vård och skapa bättre förutsättningar att hantera enkla vårdärenden på ett snabbt och effektivt sätt.

Nedan följer svar på interpellantens frågor.

Ser ni en tydligt förbättrad tillgänglighet för patienten och större effektivitet hos medarbetare efter införandet av 1177 direkt?
Det är ännu lite för tidigt att säga hur den faktiska tillgängligheten påverkats av tjänsten 1177 direkt. Projektet och vårdverksamheten följer kontinuerligt flera indikatorer för att se påverkan på flera områden, varav tillgängligheten är en.
All rådata från plattformen för 1177 direkt har inte heller varit tillgänglig för regionerna från start, men kommer att släppas under november månad. Det innebär möjlighet att kombinera olika indikatorer med varandra, t ex tillgänglighet i TeleQ, kopplat till ärenden i 1177 direkt, ledtider, sökmönster till olika aktörer, kostnader för digitala besök etc. Inom projektet finns en uppföljningsgrupp som kontinuerligt följer utdata och också arbetar med att ta fram flerdimensionella uppföljningsrapporter.
Sedan starten och fram till vecka 45 har drygt 48 800 triageringar och drygt 34 000 chatmöten genomförts. Vi vet, via möjlighet att lämna betyg och kommentarer i tjänsten, att många patienter uppskattar den digitala tillgängligheten i den nya tjänsten och påtalar smidigheten att kunna lämna ärenden digitalt. Det finns givetvis också patienter som inte tycker tjänsten är bra. När tjänsten är mer etablerad kommer ett forskarnätverk inom sydöstra sjukvårdsregionen att följa patientupplevelsen.
Under kvartal 4 2023 genomförs en fördjupad uppföljning, dels genom analyser av statistik och annan data, dels via enkäter till medarbetare och chefer kompletterat med intervjuer. Även en journalgranskning kommer genomföras under november månad.

Har andra digitala ingångar upphört i samband med införandet av 1177 direkt?
Ja, den digitala vårdcentralen via appen Din Vård har upphört i och med införandet av 1177 direkt. Det är ett beslut som togs av styrgrupp vårddigitalisering som leddes av regiondirektören och där vårddirektör och andra nyckelpersoner deltog. Att ha flera digitala tjänster som erbjuder ungefär samma sak är inte önskvärt, varken ur ett ekonomiskt perspektiv men också utifrån svårigheten att veta vilken tjänst som ska användas när. Ytterligare ett argument för att stänga digitala vårdcentralen är att patienterna i 1177 direkt har svarat på frågor och behovet har bedömts och triagerats innan mötet, så att individen i fråga hänvisas och får träffa rätt resurs. Resurser, framför allt läkarresurser, som tjänstgjorde på den digitala vårdcentralen finns nu tillgängliga för 1177 direkt, inte minst under kvällar och helger.
Inom projektet görs också en översyn av andra digitala kontaktvägar, om det är möjligt att fasa ut fler tjänster. Den utredningen sker inom ramen för samverkan i sydöstra sjukvårdsregionen och resultatet kommer troligtvis att presenteras i slutet av året.

Vilka fördelar och/eller nackdelar finns med att andra digitala ingångar upphör, exempelvis Digitala vårdcentralen?
Det finns en ekonomisk fördel i minskade kostnader för liknande digitala

tjänster. En möjlighet som har försvunnit, och som kan upplevas som en nackdel för patienten, är möjligheten att direkt boka tid hos läkare, sjuksköterska och fysioterapeut på den digitala vårdcentralen.

Ser ni en ökad arbetsbelastning på våra medarbetare efter införandet av 1177 direkt?
Det är alltid en omställning med nya digitala tjänster, som också innebär att viss del av nuvarande arbetssätt behöver ställas om och del av gamla arbetssätt ska fasas ut. I en tid då det också ser olika ut med tillgång på resurser hos vårdverksamheterna så kan nya lösningar upplevas som ökad belastning.
Signalen så här långt från vårdverksamheterna är att de generellt sett upplever att arbetsbelastningen ökat något då 1177 direkt är ännu en ingång att bevaka, och att det kan vara svårt att prioritera tiden mellan TeleQ och 1177 direkt. Detta är också något vi hoppas kunna få mer precisa svar kring utifrån den fördjupade uppföljningen som sker under kvartal 4.

Julie Tran (C) och **Fredrik Sjöstrand** (M) gör inlägg.

Interpellationen anses därmed ställd och besvarad.

§ 217

Interpellation: Konsekvenser av höjt försörjningskrav (C)

RÖ 2023/12304

Regionfullmäktige medger att Julie Tran (C) får ställa följande interpellation:

Sverige är i stort behov av fler arbetande personer inom det offentliga och det privata näringslivet. Kompetensbristen ligger som en våt filt över samhället och hotar välfärden och hämmar tillväxten. Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, menar att utmaningen består i att behoven av personal till välfärden och särskilt vård och omsorg växer, samtidigt som antalet sysselsatta blygsamt ökar under perioden 2021-2031. Konkurrensen om arbetskraften på hela arbetsmarknaden är stenhård och många branscher efterfrågar personal.

SKR skrev i ett yttrande till regeringen att ”Ett höjt försörjningskrav i enlighet med förslaget riskerar att stänga ute värdefull arbetskraft samtidigt som det råder brist på arbetskraft på hela arbetsmarknaden.” De skriver också att ”Ett ökat försörjningskrav kan försvåra eller rent av omöjliggöra rekrytering av legitimerad personal till hälso- och sjukvården från länder utanför EU/EES. Detta eftersom dessa personer anställs på andra tjänster med lägre lönenivåer tills de fått en svensk legitimationen.”

Regeringen och Tidöpartiernas beslut att skärpa försörjningskravet för arbetskraftsinvandrare utanför EU kommer göra det ännu svårare för kommuner, regioner och företag att finna och anställa medarbetare. Detta sätter ytterligare press på redan hårt ansatta verksamheter inom det offentliga och företag kommer inte växa och frodas i den takt de önskar.

De nya reglerna som gäller från den 1 november kräver att personer tjänar minst 27 360 kronor i månaden för att få jobba eller stanna i Sverige. Människor som sedan en längre tid bor i Sverige, talar svenska och har anställning riskerar att bli av med sina jobb och tvingas till en oviss framtid utanför Sverige.

Med anledning av ovanstående frågar jag ansvarigt regionråd:

- Hur kommer de nya reglerna slå mot Region Östergötland?
- Hur många av regionens egna medarbetare berörs?
- Finns det någon uppskattning om hur många personer som berörs i det privata näringslivet och de gröna näringarna i vårt län?

Marie Morell (M) besvarar interpellationen med följande:

Interpellanten ställer frågor angående konsekvenser av höjt försörjningskrav. Bakgrunden är att Riksdagen den 30 november 2022 biföll propositionen *Ett höjt försörjningskrav för arbetskraftsinvandrare* (prop. 2021/22:284). Riksdagens bifall innebär att utlänningslagen ändras så att en arbetskraftsinvandrare genom sin anställning ska uppnå en god försörjning för att kunna beviljas ett arbetstillstånd.

Den förordningsändring som regeringen har beslutat innebär att kravet på en god försörjning preciseras. Det innebär att en arbetskraftsinvandrare måste ha en lön som uppgår till minst 27 360 kr, vilket är 80 procent av den medianlön som Statistiska centralbyrån publicerar för Sverige 2023.

Förslagen berör inte arbetskraftsinvandrare från EU. Inte heller säsongsanställda från tredje land som kommer hit enligt säsongsanställningsdirektivet berörs.

Både lag- och förordningsändringen trädde i kraft den 1 november 2023.

Nedan följer svar på interpellantens frågor.

Hur kommer de nya reglerna slå mot Region Östergötland?

Inför att de nya reglerna skulle träda i kraft den 1 november har HR genomfört en ordentlig genomlysning över vad det nya kravet skulle kunna innebära för Region Östergötland. I den kartläggningen visade det sig att ingen medarbetare kommer att bli drabbad av detta inom hälso- och sjukvården. Utöver det fann man några medarbetare i andra verksamheter som eventuellt kunde bli drabbade, men efter en fördjupad undersökning kunde det konstateras att ingen av de medarbetarna är här på den typ av arbetstillstånd som berörs av förändringen.
Sammanfattningsvis kan vi alltså konstatera att Region Östergötlands medarbetare klarar det höjda försörjningskravet på 27 360 kronor på ett bra sätt, ingen hos oss blir drabbad.

Hur många av regionens egna medarbetare berörs?
Ingen berörs, se svar ovan.

Finns det någon uppskattning om hur många personer som berörs i det privata näringslivet och de gröna näringarna i vårt län?
Region Östergötland har inte gjort någon egen uppskattning av effekterna av detta i länet.

Julie Tran (C) och **Marie Morell** (M) gör inlägg.

Interpellationen anses därmed ställd och besvarad.

§ 218

Interpellation: Hur arbetar Region Östergötland förebyggande mot Afrikans svinpest?

RÖ 2023/12331

Regionfullmäktige medger att Jenny Elander Eek (C) får ställa följande interpellation:

Afrikansk svinpest (ASF) är en smittsam och dödlig virussjukdom som drabbar vildsvin och grisar. Den har nu för första gången upptäckts hos vildsvin i Sverige. Det är dagens datum endast i Fagersta samt i Norbergs kommuner i Västmanland som man har upptäckt smittan men där har en smittad zon upprättats på nästan 1000 kvadratkilometer och samtliga tamgrisar i området ska avlivas. Men inte endast uppfödare av tamgrisar drabbas, utan det påverkar hela samhällets ekonomiska utveckling, försörjning av livsmedel, arbetstillfällen och friluftsliv m.m.

Berörda myndigheter arbetar nu med att begränsa och bekämpa smittan. Jordbruksverket och Länsstyrelsen ansvarar för att hantera åtgärder och arbeta med bekämpning. Allmänheten och jägare inom hela Sverige uppmanas att rapportera in fynd av sjuka eller självdöda vildsvin till Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA). Enligt Naturvårdsverket är det viktigt att hålla vilda djur borta från avfall för att undvika spridning av smittor.

Med anledning av ovan ställs nu frågan till ansvarigt regionråd:

- Vilka åtgärder, om några, vidtar Region Östergötland för att förebygga att afrikansk svinpest ska ta sig in i regionen?

Per Larsson (KD) besvarar interpellationen med följande:

Interpellanten lyfter riskerna som nu finns att afrikansk svinpest sprider sig från de smittade områdena i Västmanland vidare till bland annat Östergötland. Med anledning av detta ställs därför följande fråga:

- Vilka åtgärder, om några, vidtar Region Östergötland för att förebygga att afrikansk svinpest ska ta sig in i regionen?

Det är Jordbruksverket och Länsstyrelsen som i första hand ansvarar för hantering av epizootier. Jordbruksverket har till uppgift att organisera och bekämpa sjukdomar bland djur och innehar således huvudansvaret i denna typ av händelse. Länsstyrelserna är involverade i organiseringen i övrigt, bland annat med jägare. Kommunerna behöver vara lyhörda för riskfaktorer så att de kan arbeta proaktivt med sina avfallsanläggningar. Naturvårdsverket har förtydligat sina riktlinjer kring avfallshantering, så att djur inte ska kunna komma åt matrester.
För region Östergötland aktiverades en beredskapsplan så snart vetskap kom om diagnosen på infekterat vildsvin. Krisorganisationen genomförde sitt första möte redan inom en timme. Då vi inte har grisar på Vreta-skolan, finns det inte behov av några särskilda praktiska åtgärder såsom exempelvis

stängsel. Några konkreta åtgärder har inte aktualiserats, då det i första hand är andra myndigheter som innehar ansvaret, men genom vår krisorganisation hålls frågan levande.

Jenny Elander Eek (C) tackar för svaret.

Per Larsson (KD) gör inlägg.

Interpellationen anses därmed ställd och besvarad.

§ 219

Interpellation: Har beroendet av bemanningsföretag i Region Östergötland minskat?

RÖ 2023/12332

Regionfullmäktige medger att Kerstin Sjöberg (C) får ställa följande interpellation:

I maj 2023 togs en Strategi för att begränsa beroendet av bemanningsföretag av Regionstyrelsen. Där föreslås 5 åtgärder:
- Avrop inom ram för hyrpersonal
- Utveckla beställningsförfarande för ökad kvalitet och kontroll
- Utveckla den interna bemanningsorganisationen Resurs och kompetens
- Utveckla samarbetet med kommunerna
- Begränsning av hyrpersonal på respektive centrum

Samtliga åtgärder är datumsatta så att de ska vara införda i nuläget. Vi undrar hur statusen ser ut idag, om åtgärderna går framåt?

I Delårsrapport 08 för Regionstyrelsen är uppdraget ”*Minska beroendet av bemanningsföretag i vården*” gulmarkerat. Där framgår i korta ordalag att flera aktiviteter är genomförda eller under genomförande, att en uppdaterad handlingsplan till 2024 kommer tas fram, att målet för 2023 inte kommer uppfyllas men att målet om en inhyrning motsvarande 2 procent av personalkostnaderna kvarstår till 2025.

I DÅ 08 står också kopplat till styrtalet ”*Kostnader för bemanningsföretag ska minska i förhållande till 2022*” utfallet ”*Kostnaden för bemanningsföretag är till och med augusti 391 miljoner kr och är en ökning med drygt 71 procent jämfört med föregående år*”. Utvecklingen har alltså gått helt åt fel håll vilket är djupt oroande.

Jag förutsätter att beredningen för personal-och kompetensförsörjning följer frågorna mer nogsamt, men det är också angeläget att Regionstyrelsen hålls uppdaterade i dessa strategiskt viktiga frågor.

Mina frågor till ansvarigt Regionråd lyder:

- När kommer resultat och konsekvenser av Strategi för att begränsa beroendet av bemanningsföretag, rapporteras till Regionstyrelsen på ett mer utförligt sätt än genom delårsrapporterna?
- Har tidplanen med deadline 1 oktober, hållits för utvecklingen av REKO, den interna bemanningsorganisationen Resurs och kompetens?
- Hur ser ni på bemanningssituationen för vårdverksamheterna framåt, avser ni att upphöra med någon vårdverksamhet?

Marie Morell (M) besvarar interpellationen med följande:

Strategi för att begränsa beroendet av bemanningsföretag togs av regionstyrelsen i maj 2023. Strategin innehåller ett antal åtgärder som interpellanten vill veta statusen på. Vidare anförs att beredningen förvisso följer detta men att interpellanten anser att regionstyrelsen också bör vara uppdaterad mer än bara via delårsrapporterna. Utifrån detta ställs ett antal frågor som besvaras nedan.

1. När kommer resultat och konsekvenser av Strategi för att begränsa beroendet av bemanningsföretag, rapporteras till Regionstyrelsen på ett mer utförligt sätt än genom delårsrapporterna?
När regionstyrelsen fattade beslut om strategin i maj var ett av besluten: ”Att ge regionstyrelsens beredning för personal- och kompetensförsörjning i uppdrag att följa arbetet samt att rapportering till regionstyrelsen sker löpande via delårsrapporten.” Regionstyrelsen följer därmed sitt eget beslut. Statusen på aktiviteterna som finns i strategin följs därför nogsamt i beredningen för personal- och kompetensförsörjning, som inte bara följer arbetet utan också har en aktiv diskussion i ämnet där alla deltagare oavsett parti är mycket engagerade. Ärendet har funnits på agendan på samtliga möten under hösten i lite olika form där flera föredragshållare bjudits in för att sätta tryck i frågan.
Regionstyrelsen kan månatligen följa utvecklingen i de delårsrapporter som ges samt i den fördjupning som görs i augusti som interpellanten hänvisar till. Därutöver ger HR-direktören en översiktlig bild i den djupare föredragning som hålls i november.
Det kräver långsiktighet och tålamod för att se konsekvenser av ett beslut taget i maj och förväntningarna är, och ska vara stora på hanteringen av en så viktig fråga. Men att redan i DÅ08 för augusti se stora resultat är inte möjligt då hanteringen av sommaren också spelar in. Dessutom var flera avtal med bemanningsbolagen skrivna till 230831 och inte kunde påverkas av beslutet i maj.
Den statistik som följs baseras på det fakturaunderlag som följer av de avrop som görs, vilket ger en eftersläpning av effekterna. Den korrekta jämförelsen kan egentligen bara göras på helårsbasis. Trenden i månadsuppföljningen var försiktigt positiv från strategin togs i maj och fram till september då troligen en större andel fakturor tillhörande sommaren inkom vilket medförde en lutning på kurvan i negativ riktning jämfört med tidigare år.
Vårddirektörerna har gjort, och gör, ett gediget arbete i hälso- och sjukvårdens ledningsgrupp och de aktiviteter som beslutades är igångsatta och flera av dem har kommit långt. Att resultatet bedöms som gult i DÅ08 beror på osäkerheten på att nå det mål som sattes för 2023 om lägre nivå på kostnader för inhyrningen än vad de låg på 2022. Anledningen är till stor del det som anges ovan, att stora förändringar tar tid och sommarens behov av semestrar påverkar.

I december kommer regionstyrelsen dessutom få en mer samlad bild av det pågående arbetet när beslut kommer på SKRs föreslagna rekommendation ”SKR:s styrelse rekommenderar därför samtliga regioner: att kraftigt minska användningen av hyrbemanning i regionens verksamheter.”
2. Har tidplanen med deadline den 1 oktober, hållits för utvecklingen av REKO, den interna bemanningsorganisationen Resurs och kompetens?
Tyvärr har denna åtgärd ännu inte nått hela vägen i mål även om aktiviteterna runt den varit flera. Ett stort antal möten med Vårdförbundet med målet att nå ett avtal har hållits men ännu har man inte nått fram. Det är många frågor som ska lösas och arbetet går framåt. Men det är två parter som ska komma överens och det tar tid. Avtalet som ska tas fram förväntas ge ett

attraktivt alternativ till hyrpersonal som kan tänka sig att återvända till regionen men fortfarande behålla en viss grad av frihet i arbetet som en intern bemanningsorganisation kan ge.

3. Hur ser ni på bemanningssituationen för vårdverksamheterna framåt, avser ni att upphöra med någon vårdverksamhet?

Just nu pågår det ett mycket intensivt arbete med att nå de satta målen. I detta arbete kommer en stark prioriteringsordning att efterföljas med bibehållna vårdplatser, öppna operationssalar, tillgång till högspecialiserad vård samt rimlig tillgänglighet till akutsjukvård. Konsekvenserna av detta analyseras men hur detta kommer att påverka vårdverksamheten får vi återkomma med när analyserna är klara.

Kerstin Sjöberg (C) **Marie Morell** (M) gör inlägg.

Interpellationen anses därmed ställd och besvarad.

§ 220

Interpellation: Är det rimligt att införa anställningsstopp, sparkrav, personalminskningar och hyrstopp samtidigt?

RÖ 2023/12363

Regionfullmäktige medger att Emil Broberg (V) får ställa följande interpellation:

Till regionstyrelsens senaste sammanträde inkom en skrivelse från Vårdförbundet där de beskriver hur de är djupt oroade över nuvarande styrning. De beskriver stora utmaningar och skildrar hur otillfredsställande arbetsmiljön är – i detta nu - för deras medlemmar:
Våra medlemmar har inte möjlighet att ta rast, få ut sin semester och många tvingas arbeta många timmar övertid – mer än vad som är tillåtet. De har inte möjlighet att fortbilda sig och utvecklas inom sina yrken. Vi är för få för att kunna få ihop hälsosamma scheman med vila och återhämtning och en fritid utan störningar från sms med förfrågningar om övertidspass. Vi har normaliserat en dålig arbetsmiljö som få andra skulle acceptera.
Vårdförbundet ställer sig oeniga till beslutet om anställningsstopp och betonar att det är anmärkningsvärt att det läggs samtidigt som man också ska minska beroendet av hyrpersonal, vilket betyder att verksamheterna ska minska den egna personalen *och* fasa ut hyrpersonal. Ovanpå detta ligger också stora sparbeting på sjukvården.
Att Vårdförbundet, som organiserar bristyrken, nu lämnar en så skarp skrivelse är mycket bekymmersamt. Region Östergötland står mitt i en personal- och vårdplatskris med en enorm utmaning kring kompetensförsörjningen. När Vårdförbundet, i ett sådant kritiskt skede, varnar för hur nuvarande styrning riskerar en kraftigt försämrad arbetsmiljö och ytterligare stängda vårdplatser så är det något som måste tas på stort allvar.

Jag vill fråga:

- Hur ser ni på de risker som Vårdförbundet lyfter fram?
- Vilken typ av risk- och konsekvensbedömning har gjorts?

Marie Morell (M) besvarar interpellationen med följande:

Vårdförbundet Östergötlands avdelningsstyrelse inkom den 30 november 2023 med en skrivelse till Regionstyrelsen. Interpellanten tar avstamp i den skrivelsen och mot bakgrund av innehållet ställs nedanstående frågor:
1. Hur ser ni på de risker som Vårdförbundet lyfter fram?
Förbundet uttrycker att man upplever en allt sämre arbetsmiljö och som blir sämre i takt med att kompetens lämnar regionen. Vidare lyfter man fram att anställningsstopp samt hyrstopp riskerar att ytterligare försämra läget. Som exempel anges svårigheter att ta ut rast, semester och krav på många övertidstimmar. Dessutom lyfts en oro för att kompetensutveckling inte hinns med och att allt detta sammantaget ger bilden av en arbetsplats som inte lockar till sig framtida sökanden.
Det är ett otroligt svårt ekonomiskt läge där alla möjliga vägar måste prövas för att nå en ekonomi i balans. Det allvarliga läget har på flera sätt

signalerats och Vårdförbundets skrivelse är en tydlig signal på att budskapet har nått fram.
Flera utmaningar sammanfaller så som hantering av antalet anställda genom kontroll av inflödet av nyanställda, begränsning av tillgången till bemanningspersonal samtidigt som bevakningen av att patientsäkerheten och arbetsmiljön bibehålls bidrar tillsammans till en enorm utmaning. Det är en utmaning som måste antas eftersom lägets allvarlighetsgrad är så hög. Det enda sättet att göra det på är genom god samverkan och ett klokt ledarskap. Fackförbunden har varit, och är, till stor hjälp i detta och kommer att behöva vara det även framåt.
Inför att beslut fattats har samverkan fullföljts och riskbedömning genomförts. Fackförbunden har inkommit med kloka synpunkter som arbetsgivaren tar med i det fortsatta arbetet som kommer att följas upp inom ramen för samverkanssystemet.

2. Vilken typ av risk- och konsekvensbedömning har gjorts?

Inför att beslutet om utökat anställningsstopp genomfördes en riskbedömning med samtliga fackförbund inom ramen för samverkanssystemet i Hälso- och sjukvårdens samverkansgrupp (HSSG). Samtliga fackförbund fanns representerade inklusive Vårdförbundet. Förbunden gavs möjlighet att lägga fram sina synpunkter och riskbilder vilket också gjordes. Till protokollet la Vårdförbundet en protokollsanteckning med samma beskrivning som även gjordes till Regionstyrelsen samma dag.
Vi kommer att följa arbetet aktivt och det även är viktigt att dialogen med fackliga representanter finns i hela organisationen, inte bara i regionens samverkansgrupp (RSG), utifrån de förändringar som kommer att krävas av det extremt tuffa ekonomiska läget.

Emil Broberg (V) och **Marie Morell** (M) gör inlägg.

Interpellationen anses därmed ställd och besvarad.

§ 221

Interpellation: Möjlighet för personal att delta i humanitära insatser

RÖ 2023/12364

Regionfullmäktige medger att Emil Broberg (V) får ställa följande interpellation:

I en orolig värld är det viktigt att vi som relativt välmående land kan bidra till att minska lidandet i vår omvärld. Historiskt har Sverige främst bidragit ekonomiskt. Jämfört med andra länder bidrar Sverige med en mycket liten andel personal vid katastrofer och humanitära kriser.
Nobelprisbelönade Läkare utan gränser skickar till exempel varje år cirka 100 personer från Sverige på utlandsuppdrag. Det förekommer att sjukvårdspersonal får nej från offentliga arbetsgivare när de vill delta i internationellt biståndsarbete.
Det bör i sammanhanget framhållas att internationellt hjälparbete är en viktig kompetenshöjande erfarenhet som bidrar till att förbättra svensk välfärd. Att erbjuda möjligheten att få tjänstledigt för sådant arbete är också personalvårdande och kan underlätta när det gäller att attrahera och behålla duktig personal.

Med bakgrund av detta vill jag fråga ansvarigt regionråd följande frågor:

- Finns det några principer eller rekommendationer i Region Östergötland för hur en förfrågan om tjänstledighet för deltagande i internationella humanitära insatser, inklusive utbildning för detta, ska hanteras?

- Förekommer det att personal nekas möjlighet till tjänstledighet för deltagande i internationella humanitära insatser?

Alexander Höglund (L) besvarar interpellationen med följande:

Interpellanten ställer frågor om möjligheter för Region Östergötlands personal att delta i humanitära insatser. Frågorna besvaras nedan.

Regionen har flera internationella engagemang främst genom Internationella medicinska programmet (IMP) som bedriver forskning, utbildning och utveckling inom området och organiserar utbytesprogram för hälso- och sjukvårdsprofessioner mellan Region Östergötland och låg- och medelinkomstländer eller länder som drabbats av kriser. Programmen syftar till ömsesidig nytta genom att upprätthålla eller förbättra den nationella kapaciteten i partnerländerna och samtidigt uppnå nyttoeffekter för Region Östergötlands personal i form av lärande från utmanande medicinska och resursmässiga förhållanden.

Finns det några principer eller rekommendationer i Region Östergötland för hur en förfrågan om tjänstledighet för deltagande i internationella humanitära insatser, inklusive utbildning för detta ska hanteras?

Region Östergötland följer de nationella avtal som finns tecknade centralt för berörda grupper i Allmänna bestämmelser (AB). I detta avtal tas reglering runt tjänstledighet upp. Utöver det har regionen som arbetsgivare generellt sett haft en generös hållning till tjänstledighet till internationellt hjälparbete men det finns inte någon lagstadgad rättighet att få tjänstledigt för tjänst i internationella humanitära insatser, utan avgörs från fall till fall mellan chef och medarbetare.

Förekommer det att personal nekas möjlighet till tjänstledighet för deltagande i internationella humanitära insatser?

Så som ovan omnämnt så finns möjligheten att neka en medarbetare tjänstledighet för detta syfte. Det är upp till varje chef att avgöra om det utifrån den rådande situationen finns motiv till ledigheten eller inte. Även om internationella insatser an vara både viktigt, lärorikt och beundransvärt så måste Region Östergötland prioritera just Region Östergötlands verksamheter, särskilt nu när läget ser ut som det gör.

Emil Broberg (V) och **Alexander Höglund** (L) gör inlägg.

Interpellationen anses därmed ställd och besvarad.

§ 222

Interpellation: Barn som anhöriga - vilka åtgärder har vidtagits?

RÖ 2023/12365

Regionfullmäktige medger att Margareta Fransson (MP) får ställa följande interpellation:

Enligt Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) ska barnets bästa särskilt beaktas. I §7 står det att:

Ett barns behov av information, råd och stöd ska särskilt beaktas om barnets förälder eller någon annan vuxen som barnet varaktigt bor tillsammans med

1. har en psykisk störning eller en psykisk funktionsnedsättning,
2. har en allvarlig fysisk sjukdom eller skada,
3. har ett missbruk av alkohol, annat beroendeframkallande medel eller spel om pengar, eller
4. utsätter eller har utsatt barnet eller en närstående till barnet för våld eller andra övergrepp.

Detsamma gäller om barnets förälder eller någon annan vuxen som barnet varaktigt bor tillsammans med oväntat avlider.

I region Östergötland finns en rutin om barn som anhöriga.
https://ledsys.lio.se/Document/Document.aspx?DocumentNumber=18269
Den utgår från allas skyldighet att uppmärksamma barn till patienter (föräldrar eller närstående). Rutinen tar upp områden som vikten av att alla som arbetar inom hälso- och sjukvården har kunskap om lagen, rutinmässigt fråga om det finns barn i närheten och journalföra detta, ställa enkla frågor om familjens situation för att fånga upp individer i behov av stöd och få anpassad information, råd och stöd samt, vid behov, erbjudas behandling. Nytt sedan augusti 2021 är också att barn som upplever våld i hemmet har rätt att få information, råd och stöd både utifrån sin roll som utsatt för våld och som anhörig till en våldsutsatt.

I rutinen kan vi även läsa att:
”För så hög följsamhet som möjligt ska sjukvårdande verksamheter med patienter som kan ha barn som anhöriga ha skriftliga rutiner och relevant kompetens. Hur uppmärksammar man exempelvis barn på ronder, hur gör en när kuratorn ska vara delaktig? Finns det sammanställt vilken hjälp som finns för patienterna och deras barn? Detta för att tillgodose barnets rättigheter och trygga ett gott omhändertagande”.

Under 2022 togs en utvärdering fram över Barnrättsombudens uppdrag. Enkäten skickades ut till samtliga barnrättsombud och 61 av 270 besvarade enkäten. I sammanfattningen av svaren kan man läsa att Barn som anhöriga fortfarande uppmärksammas i låg utsträckning i verksamheterna. Flera beskriver brister och att stödet till barn som anhöriga är ojämlikt över länet och i olika verksamheter.

Med bakgrund av ovanstående undrar jag:

Vilka åtgärder har du vidtagit för att förbättra arbetet med barn som anhöriga?

Vad är din analys över att vi inte följer lagen?

Annicki Oskarsson (KD) besvarar interpellationen med följande:

Enligt Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) ska barnets bästa särskilt beaktas. I §7 står det att:
Ett barns behov av information, råd och stöd ska särskilt beaktas om barnets förälder eller någon annan vuxen som barnet varaktigt bor tillsammans med

1. har en psykisk störning eller en psykisk funktionsnedsättning,
2. har en allvarlig fysisk sjukdom eller skada,
3. har ett missbruk av alkohol, annat beroendeframkallande medel eller spel om pengar, eller
4. utsätter eller har utsatt barnet eller en närstående till barnet för våld eller andra övergrepp.

Detsamma gäller om barnets förälder eller någon annan vuxen som barnet varaktigt bor tillsammans med oväntat avlider.
Med anledning av detta ställer interpellanten följande frågor:

- **Vilka åtgärder har du vidtagit för att förbättra arbetet med barn som anhöriga?**
- **Vad är din analys över att vi inte följer lagen?**

Barn som anhöriga är en av de största grupperna som hälso- och sjukvården möter och jag vill tacka för att du lyfter dessa viktiga frågor. Både barn och samhälle tjänar på ett bra stöd till familjer med missbruk, fysiska och psykiska sjukdomar eller som drabbas av dödsfall. När föräldrar i dessa familjer får vård inom sjukvården måste barnens situation och behov uppmärksammas. Detsamma gäller om en förälder avlider.
Den medicinska riktlinje som funnits sedan ett antal år har reviderats och är ett stöd till verksamheterna där det blir tydligt vad som förväntas av dem. För att uppmärksamma gruppen extra och utveckla arbetet har Region Östergötland under de senaste två åren satsat på olika utbildningsinsatser med fokus på just barn som anhöriga.
Webbinarium om barn som anhöriga har erbjudits två gånger per termin med ett femtiotal medverkande varje gång. Webbinarierna har fokus på rättigheter och bemötande av dessa barn som anhöriga i vården. Det informeras om varför det är viktigt att hälso- och sjukvården pratar med barn som anhöriga och hur dessa samtal kan ske.
Under 2022 utbildade även regionen tre utbildare i BRA- samtal (Barns Rätt som Anhöriga). Därefter har utbildningstillfällen för medarbetare i BRA-

samtal erbjudits vid fyra tillfällen där cirka 80 medarbetare i regionen nu kan hålla BRA- samtal. BRA-samtal är en modell utformad av Stiftelsen Allmänna barnhuset för att stödja personal i hur de kan gå tillväga för att uppmärksamma barns rätt till information och hjälp, när de är anhöriga. I modellen ingår introduktionssamtal med föräldrar och barn, samtal med barnet om behovet av information och stöd, samt uppföljningssamtal med barn och föräldrar. BRA-samtal har ett tydligt rättighets- och delaktighetsperspektiv som innebär att det är centralt att barnet tillfrågas och får möjlighet att uttrycka sina frågor och behov. Modellen är utvecklad för samtal med barn och unga mellan 7 och 18 år. För närvarande pågår ett arbete med att utöka modellen till att även kunna möta barn 3-7 år. Syftet är att öka barnets delaktighet och handlingsutrymme. På lång sikt är målsättningen att stärka barn och ungas utveckling och att förebygga psykisk och fysisk ohälsa. Det har även under 2023 påbörjats en samverkan med elevhälsan i några av länets kommuner i syfte att kunna möta upp barn som är anhöriga i vården och som har uppmärksammats inom elevhälsan, först ut är elevhälsan i Linköpings kommun.
Under 2023 uppdaterades mallen i Cosmic om barn som närstående/anhöriga. Den är nu enklare att använda och det har tillkommit ett förtydligande kring att uppmärksamma hur samverkan kan ske med andra aktörer i barnets nätverk såsom skola och socialtjänst.
Sakkunniga inom området Barn som anhöriga kan även vara stöd vid framtagande av enskilda verksamheters rutiner samt erbjuda kompetenshöjande insatser. På intranätet finns också en webbportal där olika former av stödmaterial är samlade. Broschyrer och kunskapsstöd finns också att tillgå för både medarbetare och patienter.
En god och nära samverkan med uppdraget ”Våld i nära relation” bidrar också till ökat fokus eftersom barn som anhöriga många gånger är barn som lever med eller bevittnar våld. Vid kunskapsspridning om våld i nära relation påtalas även rättigheterna avseende barn som anhöriga.
I uppföljningsmetoden Barnbokslut som används av ett trettiotal verksamheter i syfte att säkerställa barnets rättigheter finns även Barn som anhöriga med som en parameter sedan 2022. Verksamheterna behöver ta ställning till hur och om rättigheterna för barn som anhöriga efterlevs. Detta gör att verksamheterna på ett tydligare sätt kan utvärdera sitt arbete med dessa frågor och vid behov utveckla och förbättra arbetet över tid.
Det är också bra att känna till att det för samtliga medarbetare även finns en webbutbildning i kompetensportalen kring Barn som anhöriga. Den är ett bra verktyg för medarbetare att höja sin kompetens på området.
Min analys är att det i Region Östergötland görs mycket bra i frågan om Barn som anhöriga, men inte nog, med tanke på enkäten du refererar till. Utvecklingsarbetet pågår men det är i ett begränsat antal verksamheter det fått genomslag. Vi behöver fortsätta arbetet med att höja kunskapen om Barn som anhöriga i hela organisationen för att skapa ännu större förståelse och engagemang i frågan. Det är fortfarande relativt få som hittat fram till webbutbildningen i kompetensportalen och därför tar jag gärna tillfället i akt att rekommendera fler att använda sig av den, så att barn som anhöriga får den hjälp de behöver oavsett var i vården de dyker upp.

Margareta Fransson (MP) och **Annicki Oskarsson** (KD) gör inlägg.

Interpellationen anses därmed ställd och besvarad.

Region Östergötland

Sekreterare

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2023-11-22 § 223

§ 223

Avsägelser

RÖ 2023-236

Avsägelser föreligger från:

1. Lillemor Hejdegard (KD) som

   - Ersättare i regionfullmäktige
   - Ledamot i patientnämnden

2. Maria Almesåker (M) som

   - ledamot i regionstyrelsen
   - ledamot i regionstyrelsens beredning för hållbarhet och häls

3. Tommy Ählström (M) som

   - ledamot i regionutvecklingsnämnden

4. Jonni Harrius (KD) som

   - Ledamot i revisionen

5. Johan Tegnert (-) som

   - ledamot i regionfullmäktige

Regionfullmäktige BESLUTAR

a t t medge Lillemor Hejdegard, Maria Almesåker, Tommy Ählström, Jonni Harrius och Johan Tegnert befrielse från uppdragen i fråga samt
a t t begära omräkning hos länsstyrelsen efter Lillemor Hejdegard (KD och Johan Tegnert (-)

§ 224

Fyllnadsval

RÖ 2023/236

Regionfullmäktige beslutar

a t t välja

1. Ledamot i i **Regionstyrelsen**, för perioden 2023-11-23 – 2026-12-31.

   Tommy Ählström (M)

   Fyllnadsval efter Maria Almesåker som avsagt sig uppdraget.

2. Ledamot i **beredningen för hållbarhet och hälsa** för perioden 2023-11-23 – 2026-12-31.

   Jacob Cernvall (M)

   Fyllnadsval efter Maria Almesåker som avsagt sig uppdraget.

3. Ledamot i **Regionutvecklingsnämnden** 2023-11-23 – 2026-12-31.

   Tommy Aarna (M)

   Fyllnadsval efter Tommy Ählström som avsagt sig uppdraget.

4. Ledamot i **Patientnämnden** 2023-11-23 – 2026-12-31.

   Marie Clarén (KD)

   Fyllnadsval efter Lillemor Hejdegard (KD) som avsagt sig uppdraget.

5. **Revisor** för perioden 2023-11-23 – 2027-04-30

   Pouya Gazerzadeh (KD) som ledamot i revisionen.

   Fyllnadsval efter Jonni Harrius (KD) som avsagt sig uppdraget.

   Ledamöter och ersättare i regionstyrelsen deltar ej i beslutet.

6. Ledamot i **stiftelsen Vadstenaakademien**

Pontus Hultner (L) som ledamot.

Fyllnadsval efter Jakob Krabbe (L) som avsagt sig uppdraget

Elektroniska underskrifter

Det här dokumentet har skrivits under elektroniskt av en eller flera personer

Alla elektroniska underskrifter listas i signaturpanelen. De tio första underskrifterna listas även på den här sidan.

Detta dokument med sina elektroniska underskrifter gäller som självständig handling och uppfyller krav på avancerade elektroniska underskrifter enligt eIDAS.

Varje underskrift kan valideras med en PDF-läsare med stöd för signaturvalidering eller med Region Östergötlands underskriftstjänst. Andra valideringstjänster kan användas förutsatt att dessa uppfyller de tekniska kraven enligt internationella standarder.

Om dokumentet skrivs ut på papper, eller om dokumentet 'skrivs ut' till ett nytt PDF-dokument, följer de elektroniska underskrifterna inte med. Endast det elektroniskt underskrivna originaldokumentet går att validera.

Underskrift 1

Namn: Nils Gustav Babtist
Identifieringsmetod: Mobilt BankID
Datum och tid: 2023-12-11 12:30:10 GMT+01:00
Transaktions-ID: 171bae6eda564c54a87373ce7889a26d

Underskrift 2

Namn: Elvira Alfrida Wibeck
Identifieringsmetod: Mobilt BankID
Datum och tid: 2023-12-11 20:02:06 GMT+01:00
Transaktions-ID: b964deb740b94ac3b4c470559e57f477

Underskrift 3

Namn: Kaisa Maria Karro
Identifieringsmetod: Mobilt BankID
Datum och tid: 2023-12-12 09:10:40 GMT+01:00
Transaktions-ID: aadda9ca48d441808e66d8bf53af7dd5

Underskrift 4

Namn: Peder Björn
Identifieringsmetod: Mobilt BankID
Organisation: Region Östergötland
Befattning: Bitr kanslichef
Datum och tid: 2023-12-12 13:47:07 GMT+01:00
Transaktions-ID: bcbd219ce0a3483bbfbbbb9dfbc18580